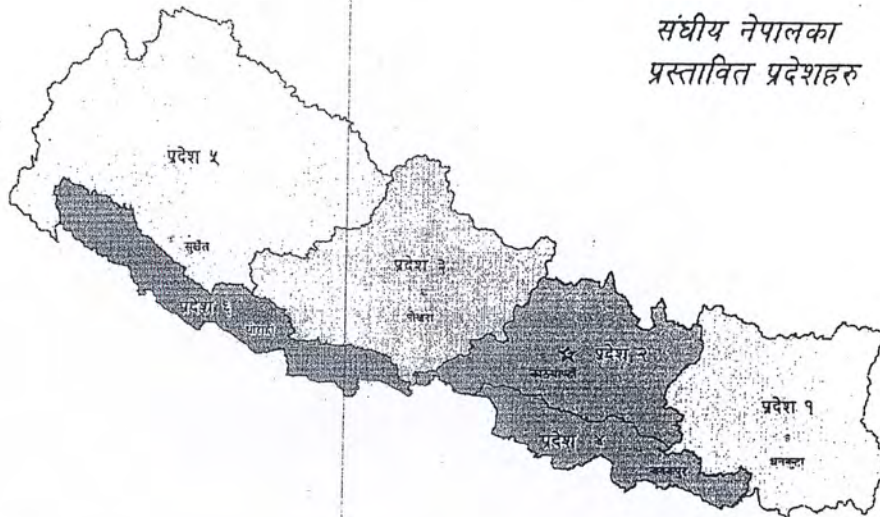

राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्चस्तरीय आयोग, २०६८ का
तीन सदस्यहरुले नेपाल सरकारलाई बुझाएको
सुभाब प्रतिवेदन

डा. रमेश ढुङ्गेल (सदस्य)

डा. सर्वराज खड्का (सदस्य)

श्री सावित्री गुरुङ (सदस्य)

राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्च स्तरीय आयोग, २०६८

प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान भवन,

जावलाखेल, ललितपुर

२०६८।१०।१७

11573

१. विषयसूची

२. प्राक्कथन
३. आवरणपत्र
४. सुभाब (धारा १ देखि १९ सँग सम्बन्धित)
५. अनुसूचीहरू
 - ५.१ प्रदेशको नक्सा, प्रदेशमा परेका जिल्ला, गाविस र नगरपालिका सूची
 - ५.२ स्वायत्त क्षेत्रको सूची (संविधानको धारा ८ सँग सम्बन्धित, सुभाबमा हटाइएको)
 - ५.३ संघको अधिकारको सूची (संविधानको धारा ९(१) सँग सम्बन्धित)
 - ५.४ प्रदेशको अधिकारको सूची (संविधानको धारा ९(२) सँग सम्बन्धित)
 - ५.५ साभा अधिकारको सूची (संविधानको धारा ९(३) सँग सम्बन्धित)
 - ५.६ स्थानीय तहको अधिकारको सूची (संविधानको धारा ९(५) सँग सम्बन्धित)
 - ५.७ विशेष संरचना अन्तर्गत स्थापना हुने स्वायत्त क्षेत्रको अधिकारको सूची (संविधानको धारा ९(७) सँग सम्बन्धित)
६. सहयोगी सामग्री सूची
७. परिशिष्ट
 - ७.१ सम्पर्क गरिएका र बोलाइएका विज्ञहरूको सूची
 - ७.२ प्राविधिकहरूको सूची
 - ७.३ कर्मचारीहरूको सूची
 - ७.४ अध्यक्षलाई बुझाइएको ध्यानाकर्षण पत्र
 - ७.५ सुभाबमा संलग्न सदस्यहरूका नियुक्तिपत्रका प्रतिलिपि

नेपाल सरकार

राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्चस्तरीय आयोग

२०६८

जावलाखेल, ललितपुर

Government of Nepal

State Restructuring Recommendation High-Level Commission, 2011

Jawalakhel, Lalitpur

Ref. No./ पत्र संख्या :

Dispatch No: चलानी नं. :

मिति: २०६८/१०/

सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू,

प्रधानमन्त्रीको कार्यालय, सिंहदरबार, काठमाडौं ।

विषय : राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्चस्तरीय आयोगको सुझाव प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

Chairperson

Dr. Madan Pariyar

Members

Dr. Ramesh K. Dhungel

Ms. Savitree Gurung

Dr. Krishna Hachhethu

Dr. Bhogendra Jha

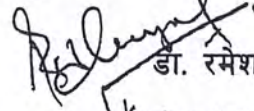
Dr. Sarba Raj Khadka

Mr. Surendra K. Mahato

Mr. Krishna S. Malla

Ms. Stella Tamang

राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्चस्तरीय आयोगका बेग्लै धारणासहितको सुझाव प्रस्तुत गर्ने हामी तीन सदस्यको तर्फबाट छुट्टै समेत प्रतिवेदन प्रस्तुत ग मिति २०६८/१०/१५ गतेको विशेष बैठकले निर्णय गरे अनुसार नेपा सरकारलाई यो सुझाव प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका छौं।

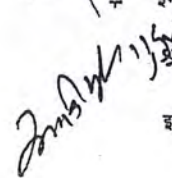
डा. रमेश ढुङ्गेल (सदस्य)

इमेल : rkdchabahil@hotmail.com

डा. सर्वराज खड्का (सदस्य)

इमेल : jajarkot@gmail.com

श्री सावित्री गुरुङ (सदस्य)

इमेल : savitreegurung@gmail.com

तीन सदस्यहरुले नेपाल सरकारलाई बुझाएको सुझाव प्रतिवेदन

नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा १३८(२) अनुसार गठित राज्य पुनर्संरचना
सुझाव उच्चस्तरीय आयोग, २०६८ का तीन सदस्यद्वारा नेपाल सरकारलाई बुझाएको
राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड सम्बन्धी सुझाव प्रतिवेदन

डा. रमेश ढुङ्गेल (सदस्य)

डा. सर्वराज खड्का (सदस्य)

श्री सावित्री गुरुङ (सदस्य)

राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्च स्तरीय आयोग, २०६८

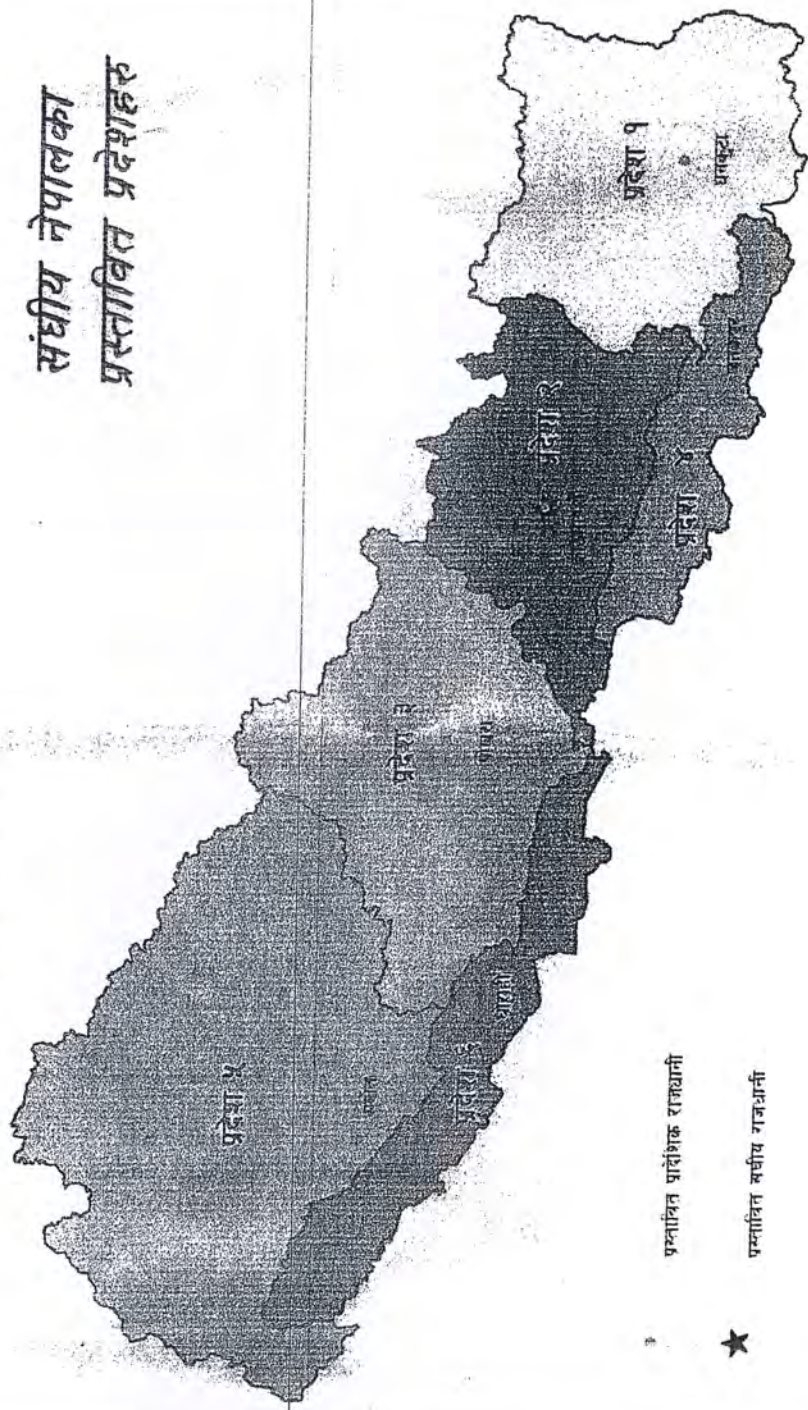
प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान भवन,

जावलाखेल, ललितपुर

२०६८।१०।१७

संघीय नेपालका प्रस्तावित प्रदेशहरू

अनुसूची - १
प्रदेशको संख्या, सिमाना र क्षेत्र
संविधानको धारा १ सँग सम्बन्धित

प्रस्तावित प्रादेशक राजधानी

प्रस्तावित संघीय राजधानी

२. प्राक्कथन

२.१ पृष्ठभूमि

नेपाली जनताले राजतान्त्रिक शासनविरुद्ध गरेका समय समयका सङ्घर्ष, नेकपा (माओवादी)को सशस्त्र आन्दोलन, राजनीतिक दलहरूका आन्दोलन र मधेस आन्दोलन, थरुहट आन्दोलन, विभिन्न वर्गका जाति, जनजाति, अदिवासी तथा नागरिक समाजले समेत चलाएका चरणबद्ध आन्दोलनको फलस्वरूप आम निर्वाचन मार्फत ऐतिहासिक संविधान सभा बनेको हो ।

२०६५ जेठ १५ मा बसेको संविधान सभाको पहिलो बैठकले औपचारिक रूपमा नेपाललाई राजतन्त्रात्मक व्यवस्था अन्त्य गरी सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको रूपमा रहने घोषणा गरेको छ । यही घोषणालाई कार्यान्वयनमा ल्याउन अन्तरिम संविधान २०६३ ले राज्यको पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिले व्यवस्था गरेको थियो र सोही अनुरूप उक्त समितिको गठन भएको हो । संविधान सभा नियमावली २०६५ को नियम ६६ अनुरूप राज्यको पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिले आफ्नो धारणापत्र सहितको प्रारम्भिक मस्यौदा सम्बन्धी प्रतिवेदन २०६६।१०।०६ मा संविधान सभामा प्रस्तुत गर्ने प्रयोजनका लागि सम्माननीय सभामुख समक्ष पेश गरेको थियो । उक्त समितिको साधारण बहुमतले पास गरी पेश गरेको अवधारणा र प्रारम्भिक मस्यौदामा नेपाललाई १४ संघीय प्रदेशमा विभाजन गर्नेगरी अवधारणा पत्र र प्रारम्भिक मस्यौदा सम्बन्धी प्रतिवेदन संविधान सभामा प्रस्तुत गरेको छ । उक्त प्रतिवेदनमा समिति भित्रै फरक मतहरू धेरै परेको र संविधानसभाको पूर्ण बैठकमा व्यापक रूपमा मत विभाजन भएको हुँदा सर्वसम्मत रूपमा स्वीकार हुन नसकेपछि अन्तरिम संविधानमा व्यवस्था भए अनुरूप यस उच्चस्तरीय आयोगको गठन साथै त्यसको सुझाव आवश्यक मानिएको हो । सोही अनुसार यस आयोगका तीन सदस्यहरूले आफ्नो छुट्टै समेत धारणा प्रस्तुत गरेको छ ।

यस प्रतिवेदनमा राष्ट्रिय एकता र आर्थिक समृद्धि प्राप्तिलाई मुख्य उद्देश्यका रूपमा लिएर सामर्थ्य, जातिगत, सामुदायिक सहिष्णुता, भौगोलिक निरन्तरता, ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक स्थिति, प्राकृतिक स्रोत-साधनको अवस्था, विकासका पूर्वाधारको अवस्था, प्रशासनिक सुगमता जस्ता पक्षको विश्लेषण गरी सुझाव प्रस्तुत गरिएको छ । यसका अतिरिक्त भविष्यमा हुनसक्ने अनावश्यक द्वन्द्व र नेपालको राष्ट्रिय अखण्डता र सार्वभौमिकताप्रति पनि दृष्टिगत गरी सकेसम्म सुझावलाई व्यापक रूपमा स्वीकार्य हुनसक्ने गरी प्रस्तुत गर्ने जमर्को गरिएको छ ।

२.२ आयोगको गठन र उद्देश्य

अन्तरिम संविधान २०६३ को प्रस्तावना अनुरूप देशमा विद्यमान वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, लैङ्गिक समस्या समाधान गर्न राज्यको पुनर्संरचना गर्ने सङ्कल्प अनुरूप वर्गीय, जातीय, भाषिक, लैङ्गिक, सांस्कृतिक, धार्मिक र क्षेत्रीय भेदभावको अन्त्य गरी सङ्घीय शासन प्रणालीसहितको पुनर्संरचना गरिने व्यवस्था छ । यसका लागि धारा १३८ को उपधारा २ अनुरूप राज्यको पुनर्संरचना गर्नका लागि सुझाव दिन एक उच्च स्तरीय आयोग गठन गर्ने प्रावधान रहेको छ । सोही प्रावधान बमोजिम नेपाल सरकारले २०६८।०८।०६ मा राज्य पुनर्संरचना उच्चस्तरीय आयोग, २०६८ गठन गरेको हो । यो आयोग गठन हुने क्रममा विभिन्न प्रकारका आरोह-अवरोह

र राजनैतिक आरोप-प्रत्यारोप, विचार-प्रतिविचार उत्पन्न भई अन्ततः राजनैतिक दलहरूबीचको सहमति र समझदारी कायम भएपछि नेपालको अन्तरिम संविधानको २०६३ को धारा १३८ (२) अनुसार संयोजक या अध्यक्षको व्यवस्था नगरी एक आठ सदस्यीय 'राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्चस्तरीय आयोग' नेपाल सरकारको मिति २०६८ मंसिर २१ को निर्णय अनुसार गठन भयो । सरकारले सुरुमा आयोगका सदस्यहरूलाई पदाधिकारीका रूपमा र भण्डै एक महिनापछि सदस्यको रूपमा तोकिएको घोषणा गर्‍यो । उक्त ८ सदस्यीय नेतृत्वविहीन आयोग गठन भएको भण्डै २ हप्तापछि दलितहरूको आयोगमा प्रतिनिधित्वका लागि भएको कडा आन्दोलन पश्चात नेपाल सरकारले दलित समुदायबाट प्रतिनिधित्व गराउँदै आयोगको संयोजकको रूपमा डा. मदन प्रसाद परियारलाई नियुक्ति गर्‍यो । संयोजकको नियुक्ति नभएसम्म आयोगको बैठकको अध्यक्षता आयोगका सदस्यहरूका नामको वर्णानुक्रम अनुसार गर्ने कार्यविधि बनाई लागू गरिएको थियो । जस अनुरूप पहिलो, दास्रो, तेस्रो र चौथो बैठकको अध्यक्षता क्रमशः सदस्यहरू श्री कृष्णसुन्दर मल्ल (मल्ल के सुन्दर), डा. कृष्ण हाछेथु, डा. भोगेन्द्र भा. र डा. रमेश दुङ्गेलबाट भएको थियो । आयोगको सुरुमा तोकिएको अवधि पूरा हुनुभन्दा एक हप्ता जति मात्र पहिले संयोजक पदलाई अध्यक्षको रूपमा तोकियो । यसरी आयोगले अलिक नौलो ढङ्गले काम सुरु गर्‍यो र पूर्णता पायो ।

आयोगको गठन हुनुभन्दा पहिले भएका राजनीतिक खिचातानीका कारण आयोगको गठन नै हुन ज्यादै कठिन भइरहेको अवस्था थियो । संविधान अनुरूप राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिको गठन भन्दा पहिले नै संविधानको धारा १३८ को उपधारा १ बमोजिम आयोगको गठन हुनुपर्ने थियो तर त्यसो हुन सकेन अन्ततः संविधान संशोधन गरी आयोगको सट्टा विज्ञहरूको एक समिति गठन गर्ने विकल्प समेत निकालिएको थियो । त्यसो भए तापनि उक्त विकल्प कार्यान्वयनमा आउन सकेन र अन्त्यमा यस आयोगको नै गठन हुनपुग्यो ।

संवैधानिक प्रावधान अनुसार यस आयोगको गठन गरिएको भए तापनि दलहरूबीच राजनीतिक सहमति कायम हुन नसकेका कारण र आयोग गठनका क्रममा सरकारभित्रै केही अस्पष्टता भएको समेत हुनाले आफ्नो कार्य प्रारम्भ गर्नुभन्दा पूर्व नै उक्त आयोग केही विवादमा पर्‍यो । त्यसो भए तापनि आयोगले दृढ सङ्कल्पका साथ राज्य पुनर्संरचनाको मस्यौदा सुझाव तयार गर्ने कामलाई यथासक्य द्रुतताका साथ अगाडि बढायो ।

राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्चस्तरीय आयोगको प्रमुख उद्देश्य 'राज्यको पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समिति'को प्रतिवेदनमा मत-फरकमत सहित प्रस्तुत विचारहरू, संविधानसभामा छलफल हुँदा प्रस्तुत भएका मत-फरकमत सहितका विचारहरू लगायत समग्र पक्षको सैद्धान्तिक, शास्त्रीय, तथ्यगत तथा व्यवहारिक दृष्टिकोणले विश्लेषण गरी सामर्थ्य र पहिचानलाई आधार मानी राज्य पुनर्संरचनालाई संघीय खाकामा प्रस्तुत गर्दै आफ्नो सुझाव प्रतिवेदन नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्नु हो ।

यसरी नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा १३८(२) र नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०६८।८।६ को निर्णय अनुसार निर्धारित परिधिभित्र रही राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी सुझाव प्रतिवेदन नेपाल सरकार समक्ष प्रस्तुत गर्नु आयोगको मुख्य उद्देश्य रहेको थियो । आयोगको आन्तरिक कार्यविधि र अनेकन विषयमा मतैक्यता कायम हुन नसक्दा यस प्रतिवेदनको परिशिष्ट ६.५ मा संलग्न आयोगका अध्यक्षलाई ध्यानाकर्षण पत्र नेपाल सरकार र विभिन्न राजनीतिक दलहरूलाई बोधार्थ दिई हामी आयोगका तीन सदस्यहरूले प्रस्तुत गर्नुपरेको

थियो । त्यस ध्यानाकर्षण पत्रप्रति अध्यक्षले बेवास्ता गरेकाले उक्त पत्रमा उल्लिखित विभिन्न महत्वपूर्ण बुँदाहरूका विषयमा आयोगको काममा कमजोरी नै रहेको कुरा उल्लेख गर्दै दिइएको समयको बाध्यात्मक परिस्थिति अनुरूप यो छुट्टै समेत सुभाब प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको कुरा अवगत गराउँदछौं । यस सन्दर्भमा ध्यानाकर्षणमा उल्लेख गरिए अनुरूप जनता तथा विभिन्न सरोकारवालाहरूका सुभाब तथा उपयोगी हुनसक्ने सूचनाहरूलाई यसमा समावेश गर्न नसकिएको दुःखसाथ व्यक्त गर्नुपर्ने हाम्रो बाध्यता बनेको छ । यसैगरी अत्यन्त आवश्यक स्थलगत तथा सीमांकन सम्बन्धी प्राविधिक काम पनि समयकै कारणले हुन नसकेको कुरा व्यक्त गर्दछौं (यस विषयमा विस्तृत विवरण परिशिष्ट ६.५ मा प्रस्तुत गरिएको ध्यानाकर्षण पत्रमा समावेश गरिएको छ) ।

आयोगमा संलग्न कर्मचारी तथा प्राविधिकहरूको नामावली अनुसूची ६.३ र ६.४ मा संलग्न गरिएको छ ।

२.३ आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार (TOR)

राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्च स्तरीय आयोगको काम कर्तव्य र अधिकार निम्नअनुसार दिइएको छः

- (क) राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्च स्तरीय आयोगले नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा १३८ को व्यवस्था, राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिका सबै मत र विचारहरू सहितको प्रतिवेदनको अपेक्षा, संविधान सभामा छलफल हुँदा प्रस्तुत भएका विचारहरू लगायत समग्र पक्षलाई ध्यान दिई पहिचान र सामार्थ्यलाई आधार मानी आफ्नो सुभाब प्रतिवेदन नेपाल समक्ष पेश गर्ने ।
- (ख) राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्चस्तरीय आयोगले नेपाल सरकारसँग आफ्नो कार्यको सिलसिलामा आवश्यक कागजात, तथ्य, तथ्यांक तथा अन्य आवश्यक सहयोग माग गर्न सक्ने र त्यसरी माग गरेको सहयोग उपलब्ध गराउनु नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायको कर्तव्य हुने ।
- (ग) राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्चस्तरीय आयोगले आफ्नो कार्यविधि आफै व्यवस्थित गर्न सक्ने ।
- (घ) राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्च स्तरीय आयोगको कार्याविधि कार्य प्रारम्भ गरेको मितिले बढीमा दुई महिनाको हुने (आयोगको अनुरोधमा नेपाल सरकारबाट यसमा हेरफेर भएको छ) ।
- (ङ) आयोगको सचिवको हैसियतमा संघीय मामिला, संविधानसभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति मन्त्रालयका सचिवले कामकाज गर्ने ।
- (च) आयोगका पदाधिकारीलाई मासिक पारिश्रमिक रु ३७०००, यातायात सुविधा बापत रु १३००० र टेलिफोन बापत २००० उपलब्ध गराइने ।
- (छ) आयोगका सदस्यहरूलाई नेपालभित्र भ्रमण गर्नु परेमा दैनिक भत्ता रु ५०० र बास खर्च बापत रु १५०० उपलब्ध गराइने ।
- (ज) आयोगको बैठकमा कुनै विज्ञलाई आमन्त्रण गर्नुपरेमा प्रति बैठक रु १००० उपलब्ध गराइने ।

(भू) राज्य पुनर्संरचना सुभावा उच्च स्तरीय आयोगका लागि आवश्यक कर्मचारी नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने ।

यसै कार्यादेश अनुसार आयोगले प्रतिवेदन पेश गरेको छ । आयोगले भूधरातल, जनसङ्ख्या, विभिन्न जातजाति, आर्थिक अवस्था, पूर्वाधार विकासको स्तर, सांस्कृतिक सम्पदा, सामाजिक सहिष्णुता जस्ता पक्षको विश्लेषण गरी सामार्थ्य र पहिचान दुवैलाई आधार मानी राष्ट्रिय सार्वभौमिकता, अखण्डता र एकतालाई मजबुत बनाई आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नसक्ने किसिमका प्रदेश तथा स्थानीय क्षेत्रको व्यवस्था गर्न सुभाव प्रस्तुत गरेको हो । यस सन्दर्भमा संरचना गरिने संघीयतालाई संस्थागत गर्दै दिगो बनाउने दृष्टिकोणलाई महत्त्वका साथ ध्यान दिइएको छ ।

आयोगको मस्यौदा सुभाव तयार पार्ने मुख्य आधार राज्यको पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिको अवधारणा र प्रारम्भिक मस्यौदा सम्बन्धी प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका अवधारणा नै मस्यौदाको केन्द्रीय मर्म रहेको छ । यसै अवधारणाका सीमा र जनभावनालाई कदर गर्न विभिन्न जातीय समुदाय, आदिवासी, विभिन्न क्षेत्रका दलित, महिला तथा अति दुर्गमका र पछाडि परेका वर्गको सशक्तिकरण गर्ने उद्देश्यले संघीय व्यवस्था अन्तर्गत त्यस्ता सम्बन्धित वर्गबाट आएका सुभावलाई सम्बोधन गर्दै राज्यको पुनर्संरचनाका लागि सुभाव प्रस्तुत गरिएको छ ।

सङ्घीयताको मुख्य उद्देश्य भनेको सामाजिक सहिष्णुता सहितको राष्ट्र निर्माण र समतामूलक सामाजिक विकासको अवस्थाको सिर्जना हो । आदिवासी, जनजाति, मधेसी, दलित, मुसलमान, महिला, सीमान्तकृत एवं अल्पसंख्यक समुदाय एवं पिछडिएका क्षेत्रका जनतालाई विकासको मूलधारमा ल्याउन र राज्य सञ्चालनमा अधिकाधिक समावेश हुनपाउने व्यवस्था कायम गराउनु अहिलेको प्रमुख चुनौती रहेको छ । नेपाल बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक मुलुक हो । जातीय विविधता भएको यस देशमा धार्मिक, जातीय, सांस्कृतिक एकता र सहिष्णुता हालसम्म अक्षुण्ण रुपमा रहेको छ । यस अर्थमा यो मुलुक सांस्कृतिक विविधता भएको भए तापनि सांस्कृतिक विभाजन भने नभएको हो । यस अर्थमा विविध प्राचीन र परम्परागत मानवीय संस्कृतिको सङ्ग्रहालयका रुपमा रहेको यस देशको सामाजिक सहिष्णुतामा खलल नपुग्ने गरी संघीय संरचना गर्नु आफैँमा एक अत्यन्त जटिल कार्य र संसारका लागि नौलो उदाहरण हो ।

२.४ आयोगको कार्यविधि (पद्धति)

प्रस्तुत सुभाव प्रतिवेदन तयार गर्दा सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक दुवै पद्धतिलाई अनुशरण गरिएको छ । सरकारको कार्यादेश अनुसार संविधान सभाको राज्य पुनर्संरचना तथा राज्यशक्तिको बाँडफाँड समितिको प्रतिवेदन, विभिन्न विषयगत समितिहरूको प्रतिवेदन, संविधान सभामा व्यक्त विचारहरू, विभिन्न पक्षसँग नेपाल सरकारद्वारा गरिएको सम्झौता, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका पुस्तक, समसामयिक लेखहरू, व्यक्त विचारसमेतको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी सुभाव प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । यस्तै आयोगका सदस्यहरू सम्मिलित चार समितिबाट विषयगत कार्यविभाजन गरी तीन चरणमा विषयगत समितिहरूद्वारा छलफल गरी अन्तिम सुभाव प्रतिवेदन तयार पारिएको छ । विषयगत विशेषज्ञहरूसँगको अन्तर्क्रियाद्वारा अपेक्षित धारणा सङ्कलन गरिएको छ । उपलब्ध तथ्य एवं तथ्याङ्कको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी सुभाव प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । यसैगरी विभिन्न आर्थिक तथा गैरआर्थिक मापकहरूको सूचकाङ्कको प्रयोग एवं विश्लेषणको

आधारमा प्रस्तावित प्रदेशहरूको सामर्थ्यको मापन गरिएको छ । प्राविधिक टोलीका विविध प्रयोगात्मक तथ्य एवं तथ्याङ्कको आधारमा रेखाङ्कन गरी सुभाब प्रतिवेदनमा समावेश गर्न प्रयास गरिएको छ ।

२.५ सुभाब तयारी तथा प्रतिवेदनका सीमाहरू

आयोगलाई दिइएको समयावधि ज्यादै थोरै भए पनि दिनरातको अथक प्रयास स्वरूप मुलुकको ऐतिहासिक जिम्मेवारी पूरा गरेको छ । आयोगको कार्य क्षेत्रको विषय अत्यन्त संवेदनशील र दीर्घकालीन महत्त्वको छ । यति मात्र नभएर सम्पूर्ण नेपालीको सरोकारको विषय रहेको छ । समयको सीमितताको कारणले गर्दा स्थलगत भ्रमण अवलोकन गर्न सकिएन । अत्यावश्यक भौतिक सुविधा एवं मानवीय स्रोत साधनको अपर्याप्तता एवं आपूर्तिजन्य जटिलता र विद्युत आपूर्तिको अनियमितताको सँगसँगै सरोकारवाला पक्षहरूको विषयगत सुभाबहरूलाई समय अभावका कारण ध्यानपूर्वक अध्ययन गर्न नसकी सुभाबको तयारीमा अत्यन्त कठिनाईको सामना गर्नु पयो । सरकारको बजेट निकासको जटिल प्रक्रिया, तथ्याङ्क एवं सूचना सङ्कलनमा आइरहने व्यवधान, साधनस्रोत उपलब्धताका कमी भए पनि आयोगका सदस्यहरूको व्यक्तिगत उपकरण एवं सन्दर्भ सामग्रीहरूको अधिकतम उपयोग गरियो ।

आयोगको सुभाबलाई प्रष्ट पार्न छलफलमा संलग्न विभिन्न विज्ञहरू, लिखित तथा मौखिक सुभाव दिनुहुने सुभावकर्ता, सुभाब तयार गर्ने क्रममा सहयोग गर्नुहुने कर्मचारी साथीहरू, नक्साङ्कन र सीमाङ्कनलाई प्रष्ट परिदिने प्राविधिक साथीहरू र आयोगको सचिवालयलाई धन्यवाद दिन चाहन्छौं ।

अन्त्यमा 'राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्च स्तरीय आयोगका हामी तीन सदस्यहरूको तर्फबाट छुट्टै समेत यो प्रतिवेदन सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू समक्ष नेपाल सरकारलाई पेश गरेका छौं । हामीलाई विश्वास छ, यस सुभाब प्रतिवेदनले संघीय नेपालको संरचनाका निम्ति सरकार र राजनीतिक क्षेत्रलाई अवश्य बलियो सहयोग पुऱ्याउने छ । हाम्रो अपेक्षा अनुरूप यसको उपयोग र बलियो सहयोग पुगेमा हामीले आफ्नो राष्ट्र र नेपाली जनताका निम्ति खर्च गरेको परिश्रमले सफलता पाएको ठान्दछौं भन्ने धारणा पनि व्यक्त गर्दछौं । नेपालको राष्ट्रिय अखण्डता र नेपाली नेपाली बीचको सद्भाव र नेपाली जनताको समग्र समृद्धिको कामनाका साथ यो प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको छ ।

डा. रमेश ढुङ्गेल (सदस्य)

डा. सर्वराज खड्का (सदस्य)

श्री सावित्री गुरुङ (सदस्य)

राज्य पुनर्संरचना सुभाब उच्च स्तरीय आयोग, २०६८

(डा. रमेश ढुंगेल, डा.सर्व राज खड्का र सावित्री गुरुङ्ग)

राज्य पुनर्संरचना तथा राज्य शक्तिको बाँडफाँड विषयमा राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्चस्तरीय आयोगको सुझाव प्रतिवेदन

धारा	विषय वस्तु	संविधानमा राख्ने प्रस्तावित व्यवस्था	संविधानमा रहने स्थानको अनुमान	प्रस्तावित व्यवस्था गर्नुपर्नाको कारण वा व्याख्यात्मक टिप्पणी
१	प्रस्तावना	देशमा विद्यमान वर्गीय, जातीय, भाषिक, क्षेत्रीय, लैङ्गिक तथा समुदायगत समस्याहरूलाई समाधान गर्न, नेपालको एकात्मक तथा केन्द्रीकृत स्वरूपलाई अन्त्य गर्दै, नेपाललाई पूर्ण लोकतान्त्रिक समावेशी सहितको समानुपातिक संघीय गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली स्थापना गर्न अग्रगामी पुनर्संरचना गर्नु पर्ने भएकोले, नेपालको सार्वभौमसत्ता, स्वाधिनता, एकता र अखण्डतालाई अक्षुण्ण राख्दै राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भाषिक तथा भौतिक विकास गर्न, संविधानद्वारा प्रदत्त अधिकार सहितको पहिचान र सामर्थ्यमा आधारित स्वायत्त, स्वशासित तथा सम्पन्न प्रदेश, स्थानीय तह तथा विशेष संरचना पनि निर्माण गरी केन्द्रमा निहित शासन शक्तिलाई संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनासम्म बाँडफाँड गरी शान्तिपूर्ण, स्वाधिन, धर्म निरपेक्ष, समतामूलक र संवृद्ध नेपालको निर्माण गर्नु पर्ने भएकोले, सबै जाति, क्षेत्र, लिङ्ग एवं समुदायको राज्यशक्तिको परिचालन गर्ने अंगहरूमा समानुपातिक	संविधानमा रहने स्थानको अनुमान	देशमा विद्यमान वर्गीय, जातीय, भाषिक, क्षेत्रीय, लैङ्गिक तथा समुदायगत समस्याहरूलाई समाधान गर्न, नेपालको एकात्मक तथा केन्द्रीकृत स्वरूपलाई अन्त्य गर्दै, नेपाललाई पूर्ण लोकतान्त्रिक समावेशी सहितको समानुपातिक संघीय गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली स्थापना गर्न अग्रगामी पुनर्संरचना गर्नु पर्ने भएकोले, नेपालको सार्वभौमसत्ता, स्वाधिनता, स्वतन्त्रता, एकता र अखण्डतालाई अक्षुण्ण राख्दै राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भाषिक तथा भौतिक विकास गर्न, संविधानद्वारा प्रदत्त आत्मनिर्णयको अधिकार सहितको पहिचान र सामर्थ्यमा आधारित स्वायत्त, स्वशासित तथा अधिकार सम्पन्न प्रदेश, स्थानीय तह तथा विशेष संरचना पनि निर्माण गरी केन्द्रमा निहित शासन शक्तिलाई संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनासम्म बाँडफाँड गरी शान्तिपूर्ण, स्वाधिन, धर्म निरपेक्ष, समतामूलक र संवृद्ध नेपालको निर्माण गर्नु पर्ने भएकोले, सबै जाति, क्षेत्र, लिङ्ग एवं समुदायको राज्यशक्तिको परिचालन गर्ने अंगहरूमा समानुपातिक

		एवं समुदायको राज्यशक्तिको परिचालन गर्ने अंगहरुमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व एवं अधिकार पाउने व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,	प्रतिनिधित्व एवं अधिकार पाउने व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले यो प्रावधानको व्यवस्था गरिएको हो ।		
२	परिभाषा	विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस संविधानमा	परिभाषा खण्डमा रहने		नेपालको विद्यमान राजनैतिक संरचना परिवर्तन भई राज्यको शासन शक्ति, संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनामा समेत जाने भएकोले नेपालको सन्दर्भमा संघात्मक शासन प्रणालीमा प्रयुक्त संघ, प्रदेश, स्थानीय तह, विशेष संरचना अन्तर्गत स्थापना हुने स्वायत्त क्षेत्र, विशेष क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र, राज्य शक्ति, अधिकारको सूची जस्ता शब्दावलीहरु संविधानको विभिन्न धारा, उपधाराहरुमा बारम्बार प्रयोगमा आउने हुँदा स्पष्ट रूपमा बुझ्न र त्यसको अर्थमा उकरूपता ल्याउनकालागि परिभाषा गरिएको छ ।
		(क) "संघ" भन्नाले संघीय संरचनाको सबभन्दा माथिल्लो तहको रूपमा रहने संघीय तह सम्झनु पर्छ । यस शब्दले संघीय नेपालका विभिन्न प्रदेशहरु, स्थानीय तह र विशेष संरचनाको समष्टिगत स्वरूपलाई समेत जनाउँछ ।			
		(ख) "प्रदेश" भन्नाले संघीय एकाईमा संरचना गरिएको नेपालको संघीय एकाईको भौगोलिक क्षेत्र र राजनीतिक स्वरूप सम्झनु पर्छ ।			
		(ग) स्थानीय तह भन्नाले स्थानीय भौगोलिक			

		क्षेत्र र राजनीतिक स्वरूप सहितको भन्ने बुझाउँछ र त्यसमा जिल्ला पालिका, गाउँ पालिका र नगर पालिका रहने छन् ।		
		(घ) "विशेष संरचना" भन्नाले प्रदेश भित्र स्थापना गरिने स्वायत्त क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र र विशेष क्षेत्र सम्मन्त पछ ।		
		(ङ) "स्वायत्त क्षेत्र" भन्नाले प्रदेश भित्र स्थापना गरिने एक जाति, समुदाय वा भाषाको बाहुल्य भएको वा सघन उपस्थितिको अवस्था रहेको क्षेत्रलाई सम्मन्त पछ ।		
		(च) "संरक्षित क्षेत्र" भन्नाले प्रदेश भित्र स्थापना गरिने अति अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख र अति सीमान्तकृत रूपमा रहेका जाति, समुदाय र सांस्कृतिक क्षेत्रको संरक्षण र संवर्द्धन गर्न स्थापना गरिने क्षेत्रलाई सम्मन्त पछ ।		
		(छ) "विशेष क्षेत्र" भन्नाले स्वायत्त क्षेत्र र संरक्षित क्षेत्रले नसमेटेको, सम्बन्धित प्रदेश भित्र पिछडिएको, आर्थिक र सामाजिक अवस्थाबाट पछाडि पारिएको क्षेत्र वा विषयगत क्षेत्रको विकास गर्न स्थापना गरिने भौगोलिक एकाइलाई सम्मन्त पछ ।		
		(ज) राज्य शक्ति भन्नाले राज्यको कार्यतालिका,		

		व्यवस्थापिका र न्यायपालिका सम्बन्धी अधिकार सम्पन्न पछ ।			
		(भ) सूची भन्नाले संघ, प्रदेश, स्थानीय तह तथा विशेष संरचना अन्तर्गत स्थापना हुने स्वायत्त क्षेत्रलाई यो संविधान बमोजिम प्रदान गरिएको अधिकार प्रयोग गर्न पाउने विषयको सूची सम्पन्न पछ र सो शब्दले संविधानमा उल्लेखित साभ्मा सूची समेतलाई जनाउछ ।			
३	राज्यको पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको स्वरुप	(१) नेपालको राज्यशक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनाले यस संविधानमा उल्लेख गरिए बमोजिम गर्नेछन् ।	राज्यशक्तिको प्रयोग र स्वरुप सम्बन्धी भागमा रहने ।	संघीय संरचनामा राज्यशक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनाहरूले सूचिकृत अधिकार बमोजिमको सीमा भित्र रही प्रचलित कानून बमोजिम प्रयोग गर्नु पर्ने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।	
		(२) संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनाले नेपालको एकता, अखण्डता, सार्वभौमसत्ता तथा मुलुकको दीर्घकालिन हित, सर्वाङ्गीण विकास, मानव अधिकार तथा मौलिक हक, कानूनी राज्य, शक्तिको पृथकीकरण र नियन्त्रण तथा सन्तुलन, जातीय समानतामा आधारित समता मूलक तथा बहुलतामा आधारित समाज, बहुदलीय प्रतिस्पर्धात्मक लोकतान्त्रिक प्रणाली, समानुपातिक र समावेशी प्रतिनिधित्वको अधिकार र पहिचानको संरक्षण		संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनाहरूले राज्यशक्तिको प्रयोग गर्दा संघीय व्यवस्था तथा लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाका आधारभूत मूल्य मान्यताका अलावा देशको एकता, सार्वभौमसत्ता, दीर्घकालिन हित तथा नेपाली जनताको पहिचान, स्वशासन र स्वायत्ततालाई आत्मसाथ गर्नु पर्ने हुन्छ । यसको प्रयोगबाट जनता वीचको भावनात्मक एवं मजबुत एकता भएको नेपाली जनताको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक स्वाधिन शान्तिपूर्ण र संबद्ध राष्ट्रको निर्माण हुने विश्वास गर्न सकिन्छ ।	

		गर्ने छन् ।		त्यसका लागि लोकतान्त्रिक मूल्य तथा मान्यताहरूलाई संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनाहरूले शासन संचालनमा पालना र प्रत्याभूति गर्नु पर्ने र ती क्षेत्रहरूमा बसोबास गर्ने सबै नेपाली जनताहरूको पहिचान, स्वशासन, स्वायत्तता तथा सहअस्तित्वको प्रत्याभूति गर्नु पर्ने हुँदा यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(३) स्वायत्त क्षेत्रमा बसोबास गर्ने आदिवासी, आदिवासी जनजातिको पहिचान, स्वशासन र स्वायत्तताको प्रत्याभूति हुनेछ ।		प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचना अन्तर्गतका स्वायत्त क्षेत्रमा बसोबास गर्ने आदिवासी, आदिवासी जनजातिको पहिचान, स्वशासन र स्वायत्तताको प्रत्याभूति गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।
४	संघीय नेपालको तहगत संरचना	(१) संघीय नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश तथा स्थानीय गरी तीन तहको हुनेछ ।	संघीय नेपालको तहगत संरचना सम्बन्धी भाग वा धारामा रहने	सबै प्रकारका विभेदका विरुद्ध उठेका वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, लैङ्गिक र मधेश आन्दोलनका आवाजलाई सम्बोधन गर्न र राज्यशक्तिको परिचालन गर्ने अंगहरूमा जनसंख्या र भौगोलिक विशिष्टतालाई ख्याल गर्दै समानुपातिक प्रतिनिधित्व र अधिकार पाउने व्यवस्था गर्न, केन्द्रीकृत र एकात्मक स्वरूपको संरचनालाई संघीय राज्यमा रुपान्तरण गरी यस्तो संघीय संरचनामा विभिन्न तह, क्षेत्र र विभेदमा परेका जनताको समस्या संबोधन गर्न सक्ने किसिमको संघीय संरचना र तहको व्यवस्था गर्न तथा जनताको सहि प्रतिनिधित्व र पहुँचलाई सुनिश्चित गर्न पछिल्ला दिनहरूमा संघीय शासन व्यवस्थामा स्थानीय तहलाई पनि संघीय संरचनाको

		उल्लेखित अधिकार प्रयोग गर्ने गरी प्रादेशिक कानून अन्तर्गत विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अधिकार रहेको एक निर्वाचित परिषद रहने छ ।		
५	प्रदेशको निर्माण	(१) नेपालको एकात्मक राज्यको स्वरूपलाई पुनर्संरचना गरी संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाललाई ६ स्वायत्त प्रदेशमा संरचना गरिएको छ ।		देशको भूराजनीतिक तथा सामरिक स्थिति, आर्थिक सबलता, संस्थागत रूपले दिगो र स्थायी विकासको आधार, धरातलीय स्वरूप, जनसङ्ख्या, पूर्वाधार विकासको अवस्था वा स्तर, प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको उपलब्धता, सामाजिक सहिष्णुता जस्ता पक्षको विश्लेषण गरी सामर्थ्य र पहिचान दुवैलाई आधार मानी राष्ट्रिय सार्वभौमिकता, अखण्डता र एकतालाई मजबुत बनाई आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नसक्ने किसिमका प्रदेश तथा स्थानीय क्षेत्रहरूको व्यवस्था गर्न आवश्यक भएकाले, प्रदेश निर्माणको आधारहरूमा सामर्थ्य सहितको पहिचानलाई लिएको छ । सामर्थ्यको आधार अन्तर्गत आर्थिक अन्तरसम्बन्ध र सामर्थ्यता, पूर्वाधार विकासको अवस्था र सम्भावना, प्राकृतिक साधन र स्रोतको उपलब्धता र प्रशासनिक सुगमतालाई लिएको छ । पहिचानको आधार अन्तर्गत सांस्कृतिक, भौगोलिक, क्षेत्रगत निरन्तरता, ऐतिहासिक निरन्तरता, जाती, समुदाय र भाषिक

			आधारहरु रहेका छन् । राष्ट्रिय एकता र आर्थिक समृद्धि प्राप्तिलाई मुख्य उद्देश्यका रूपमा लिएर सामर्थ्य, सामुदायिक सहिष्णुता तथा सद्भाव, भौगोलिक अवस्थिति तथा निरन्तरता, ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक स्थिति, नदी सभ्यता तथा जलाधार सहितको प्राकृतिक स्रोत-साधनको अवस्था, विकासका पूर्वाधारको अवस्था, प्रशासनिक सुगमता जस्ता पक्षलाई विचार पुऱ्याई संघीय संरचना गर्न आवश्यक भएको हुनाले ।
	(२) उपधारा (१) बमोजिम निर्माण गरिएको प्रदेशको भूभाग अनुसूची १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।		नेपाल एक बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक, बहुधार्मिक र भौगोलिक विविधतायुक्त देश भएको र सामर्थ्य सहितको पहिचान प्रदेश निर्माणको आधार भएकोले प्रदेशको नामाङ्कन लोकतान्त्रिक पद्धति अनुरूप स्थानीय प्रादेशिक व्यवस्थापिका वा प्रादेशिक सभाले चयन गर्नु उपयुक्त भएकोले उक्त क्षेत्रको विविधतालाई प्रतिबिम्बित हुने गरी नामाङ्कन गर्न सुझाव गरिएको छ । यस सन्दर्भमा प्रदेश १ लाई कोशी-सिरिजङ्गा, प्रदेश २ लाई नारायणी-काठमाडौं, प्रदेश ३ लाई गण्डकी-मुक्ति क्षेत्र, प्रदेश ४ लाई कर्णाली-खप्तड, प्रदेश ५ लाई जनकपुर-विद्यापति, प्रदेश ६ लाई लुम्बिनी-दङ्गीशरण जस्ता नामहरूलाई विचाराधीनका रूपमा उठाउन सकिन्छ र यस्ता नाममा प्राकृतिक र

				नेपालका स्थानीय जातीय संस्कृति र सभ्यताका इतिहास भल्कन्छन् ।
	(३) उपधारा (२) वमोजिम विभाजित प्रदेशको नाम हेरफेर गर्नु परेमा सम्बन्धित प्रदेशको प्रादेशिक व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमतको निर्णय भई प्रादेशिक सरकारले संघीय सरकारमा सिफारिस गरे पछिको लगतै बस्ने संघीय व्यवस्थापिकाको अधिवेशनमा दुईतिहाई बहुमतले अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।			
	(४) उपधारा (३) वमोजिम प्रदेशको नाम हेरफेर गर्ने विषयमा संघीय व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमत कायम हुन नसकेमा सम्बन्धित प्रदेशको व्यवस्थापिकाले आवश्यक छानेमा जनमत संग्रह गर्न सक्नेछ ।			
	(५) यस संविधान वमोजिमका प्रदेशहरू एक आपसमा गाभिन तथा थप नयाँ प्रदेशको रुपमा निर्माण गर्न परेमा वा प्रादेशिक सिमानालाई एक आपसमा मिलाई हेरफेर गर्नु परेमा सम्बन्धित प्रादेशिक व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमतको निर्णय भई प्रादेशिक सरकारले संघीय सरकारमा सिफारिस गरे पछिको लगतै बस्ने संघीय व्यवस्थापिकाको अधिवेशनमा दुईतिहाई बहुमतले अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।			

		(६) उपधारा (५) बमोजिमको प्रक्रिया अबलम्बन गर्दा संघीय व्यवस्थापिकामा दुई तिहाई बहुमत नपुगी अनुमोदन हुन नसकेमा सम्बन्धीत प्रदेशहरुमा जनमत संग्रह गर्न सकिनेछ ।			जनमत संग्रहको निर्णय जनताको निर्णय हुने हुँदा सो निर्णयको आधारमा संविधानमा संशोधन गर्नु पर्ने अनिवार्यता हुने हुँदा यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(७) उपधारा (४) र उपधारा (६) बमोजिम भएको जनमत संग्रहको निर्णय अनुसार संघीय व्यवस्थापिकाले संविधान संशोधन गर्नेछ ।			
		(८) उपधारा (३), उपधारा (४) र उपधारा (५) बमोजिम संघीय व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमतले अनुमोदन गर्ने र उपधारा (४) र (६) बमोजिम जनमत संग्रह गर्ने लगायत अन्य व्यवस्था संघीय व्यवस्थापिकाले कानुनद्वारा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।			
		(९) प्रदेशको राजधानी अनुसूची १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ । प्रादेशिक राजधानी हेरफेर गर्नु परेमा प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले निर्धारण गरेको स्थानमा रहने छ । प्रादेशिक राजधानीको स्थान हेरफेर गर्ने कार्यविधि र प्रक्रिया प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।	संक्रमणकालीन व्यवस्था अन्तर्गत रहने		
६	संघको राजधानी	(१) संघको राजधानी संघीय सरकारले तोकेको स्थानमा रहनेछ ।	संघीय व्यवस्था सम्बन्धी भागमा रहने		
		(२) उपधारा (१) बमोजिम तोकिएको स्थानलाई			

७	स्थानीय तहको निर्माण र क्षेत्र निर्धारण	संघीय व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमतले हेरफेर गर्न सक्नेछ ।	संघीय नेपालको तहगत संरचना सम्बन्धी भाग वा धारामा रहने	संघीय संरचना अन्तर्गत स्थापना भएका प्रदेश भित्र स्थानीय तहको रूपमा जिल्लापालिका, नगरपालिका र गाउँपालिका स्थानीय सरकारको रूपमा रहने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(१) यस संविधान बमोजिम निर्माण भएका स्थानीय तहमा जिल्लापालिका, नगरपालिका र गाउँपालिका स्थानीय सरकारको रूपमा रहनेछन् । (२) उपधारा (१) बमोजिम रहने स्थानीय तहको संख्या र क्षेत्र निर्धारण गर्नको लागि संघीय सरकारले निश्चित मापदण्ड तोक्न सक्नेछ । यसरी मापदण्ड तोक्दा संघीय सरकारले सापेक्षिक रूपमा समान जनसंख्या, भौगोलिक तथा प्रशासनिक अनुकूलता, जनसंख्याको घनत्व, यातायातको सुविधा, प्राकृतिक स्रोत र साधनको अवस्थिति र सम्बन्धित क्षेत्रका बासिन्दाको साँस्कृतिक तथा सामुदायिक पक्षलाई ध्यान दिनु पर्ने छ । (३) उपधारा (२) बमोजिम तोकेको मापदण्डको आधारमा सम्बन्धित प्रादेशिक सरकारले स्थानीय तहको नाम, संख्या र क्षेत्र निर्धारण गर्न एक उच्च स्तरीय आयोग गठन गर्नेछ ।		स्थानीय तहको संख्या र क्षेत्र निर्धारणको विषय प्रदेश सरकारको विषय भए पनि सबै प्रदेशहरूमा रहने स्थानीय तहको संरचना र अन्य व्यवस्थामा एकरूपता र समानता कायम गर्नु आवश्यक र व्यवहारिक हुने हुदाँ यस विषयमा संघीय सरकारले निश्चित मापदण्ड तोक्न सक्ने र त्यसका लागि विभिन्न आधारहरूलाई ध्यान दिनु पर्ने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ । स्थानीय तह प्रदेश भित्र रहने र तिनीहरूको नाम, संख्या र क्षेत्र निर्धारण प्रदेशले नै गर्नु उपयुक्त हुने भएकोले यो व्यवस्था गरिएको छ । स्थानीय तहको संख्या र क्षेत्र निर्धारण तथा नामाकरण गर्न सो सम्बन्धमा अध्ययन एवं विश्लेषण आवश्यक पर्ने र क्षेत्र निर्धारण र सिमाङ्कनको कार्य मूलतः प्राविधिक विषय भएकोले प्रादेशिक सरकारले त्यस सम्बन्धमा

			अध्ययन अनुसन्धान गरेका विशेषज्ञहरूको आयोग गठन गरी सो आयोगले संघीय सरकारले तोकेका मापदण्ड र स्थानीय स्वायत्त शासन संचालन गर्ने अनुकूल हुने गरी स्थानीय तहको गठन गर्ने कुरामा ध्यान दिन उपयुक्त हुनेछ । यसबाट स्थानीय तहको संरचनामा एकरूपता पनि आउने छ ।		स्थानीय तहको संख्या र क्षेत्र निर्धारण गर्ने कार्य संविधान बमोजिम प्रादेशिक सरकार गठन भएको निश्चित समय भित्र गर्ने व्यवस्था रहनु पर्ने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(४) उपधारा (१) बमोजिम गठन हुने स्थानीय तहको संख्या, सिमा र क्षेत्र प्रादेशिक सरकार गठन भएको मितिले एक वर्ष भित्र निर्धारण गरी सक्नु पर्नेछ ।			स्थानीय तहहरू प्रदेश सरकारको निर्माण भए पछि मात्र बन्ने भएकोले प्रादेशिक सरकार गठन हुन केही समय लाग्ने र त्यसरी निर्माण र गठन नभए सम्म हाल विद्यमान रहेका स्थानीय तहहरू नै कायम रहन उपयुक्त हुने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(५) उपधारा (१) बमोजिम स्थानीय तहको गठन नभए सम्मका लागि विद्यमान स्थानीय तह कायम रहने छन् ।	संक्रमणकालीन व्यवस्था सम्बन्धी भाग वा धारामा रहने		संविधानमा उल्लेख भए बाहेक स्थानीय तहको गठन र संरचना सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रादेशिक कानूनले व्यवस्थित गर्ने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
८	विशेष संरचना सम्बन्धी व्यवस्था	(१) संविधानको धारा ४ बमोजिम को मूल संरचनाको अतिरिक्त प्रदेश भित्र स्थापना गरिने कुनै एक जाति, समुदाय वा भाषाको बाहुल्य भएको वा सघन उपस्थितिको अवस्था रहेको	विशेष संरचना सम्बन्धी भाग वा धारामा रहने		तीन तहको मूल संरचना हुने भएको तर त्यसले कतिपय आदिवासी, आदिवासी जनजाती, उत्पिडित समुदाय र भाषिक समुदायका विषयहरूलाई समेट्न नसक्ने भएकोले प्रदेश अन्तर्गत त्यस्ता क्षेत्रहरूको पहिचान गरी विशेष संरचना अन्तर्गत निर्माण हुने

		क्षेत्रलाई स्वायत्त क्षेत्र कायम गर्न सकिनेछ ।		स्वायत्त क्षेत्रका जनताले पनि संघीय शासन प्रणाली अनुसारको स्वशासन र स्वायत्तताको उपभोग गरी आफ्नो पहिचान सहित राज्य संचालनमा सहभागि हुन पाउन भन्ने उद्देश्यले स्वायत्त क्षेत्र कायम गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
		(२) "संरक्षित क्षेत्र" भन्नाले प्रदेश भित्र स्थापना गरिने अति अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख र अति सीमान्तकृत रूपमा रहेका जाति, समुदाय र सांस्कृतिक क्षेत्रको संरक्षण र संवर्द्धन गर्न स्थापना गरिने क्षेत्रलाई संरक्षित क्षेत्र कायम गर्न सकिनेछ ।		
		(३) विशेष क्षेत्र, स्वायत्त क्षेत्र र संरक्षित क्षेत्रले नसमेटेको, सम्बन्धित प्रदेश भित्र पिछ्छिडिएको, आर्थिक र सामाजिक अवस्थाबाट पछाडि पारिएको जाति, समुदाय र क्षेत्र वा विषयगत क्षेत्रको विकास गर्न स्थापना गरिने भौगोलिक एकाइलाई विशेष क्षेत्र कायम गर्न सकिनेछ ।		
		(४)	हटाउने	यस सम्बन्धमा राखिएको अनुसुची २ पूर्ण नभएकोले हटाउने । प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले शिफारिस गरे बमोजिम संघीय व्यवस्थापिकाले निर्णय गर्नुपर्ने हुँदा यो व्यवस्था गरिएको छ ।

		(५) उपधारा (४) बमोजिमका स्वायत्त क्षेत्रहरुको नाम हेरफेर, थपघट र परिवर्तन गर्नु परेमा सम्बन्धित प्रादेशिक व्यवस्थापिकाको सिफारिसलाई संघीय व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमतबाट अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।		संविधानमा सुचिकृत स्वायत्त क्षेत्रहरुको नाम हेरफेर, थपघट र परिवर्तन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहन्छ । त्यस्तो कार्य सम्बन्धित प्रदेशको व्यवस्थापिकाले गर्न उपयुक्त हुनेहुँदा यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(६) उपधारा (२) र (३) बमोजिम संरक्षित क्षेत्र र विशेष क्षेत्र निर्माण गर्दा सम्बन्धित प्रादेशिक व्यवस्थापिकाको बहुमतको निर्णयबाट गर्न सकिनेछ ।		
		(७) स्वायत्त क्षेत्र, विशेष क्षेत्र, र संरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रादेशिक कानूनद्वारा निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।		
९	संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र विशेष संरचनाको अधिकारको बाँडफाँड	(१) यस संविधानको अनुसूची ३ मा उल्लेखित विषयमा संघको अधिकार निहित रहने छ । संघीय व्यवस्थापिकाले यस संविधानको अनुसूची ३ मा उल्लेखित विषयमा कानून बनाउन सक्नेछ ।	अधिकारको बाँडफाँड सम्बन्धी भागमा रहने	
		(२) यस संविधानको अनुसूची ४ मा उल्लेखित विषयमा प्रदेशको अधिकार निहित रहने छ । प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले यस संविधानको अनुसूची ४ मा उल्लेखित विषयमा आफ्नो प्रदेश भित्र लागु हुने गरी कानून बनाउन सक्नेछ ।		

	(३) यस संविधानमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि अनुसूची ५ मा उल्लेखित साभ्ना सूचीका विषयमा संघीय व्यवस्थापिकाले निर्धारण गरेको आधारभूत सिद्धान्त, मान्यता र ढाँचाको आधारमा प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले आवश्यक कानून निर्माण गर्न सक्नेछ ।		अनुसूची ५ मा उल्लेखित विषयको प्रकृति संघ तथा प्रदेश दुवै तहको सरोकारको विषय भित्र पर्ने भएकोले सो अधिकारको प्रयोग र पालनाको लागि संघ र प्रदेश दुवै तहको सहयोग आवश्यक हुन्छ । तसर्थ त्यस्ता विषय साभ्ना सूचीमा समावेश गर्ने अभ्यास रहेको छ । साभ्ना सूचीको प्रयोगको लागि संघ तथा प्रदेश दुवै तहले कानून निर्माण गर्न सक्ने छन । यसरी कानून निर्माण गर्दा संघ र प्रदेशको कानून बाँझ्न सक्ने भएकोले संघीय व्यवस्थापिकाले साभ्ना सूचीको विषयमा निश्चित मार्गदर्शन वा आधारभूत सिद्धान्त, मान्यता र ढाँचाको निर्माण गर्ने र सो आधारमा प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले आवश्यक कानून निर्माण गर्न सक्ने गरी यो व्यवस्था गरिएको छ ।
	(४) उपधारा (१) र (२) मा उल्लेखित विधायिकी अधिकारका साथै यस संविधान बमोजिम संघ तथा प्रदेशलाई कार्यकारिणी र न्यायिक अधिकार हुनेछ ।		
	(५) स्थानीय तहको अधिकार संविधानको अनुसूची ६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुने छ । अनुसूची ६ मा उल्लेखित विषयमा स्थानीय तहले आवश्यक कानून बनाउन सक्नेछ । यसरी बनाएको कानून प्रादेशिक कानूनसँग बाँझिएमा		स्थानीय तह संघीय संरचनाको आधारभूत तहको रुपमा रहने र यसमा जनताको सबै भन्दा पहिले पहुँच हुने हुदाँ जनताको सरोकारका विषयहरु र स्थानीय तहले संचालन गर्दा प्रभावकारी, उपयोगी र व्यवहारिक हुने सक्ने विषयहरु स्थानीय तहलाई अधिकारको रुपमा संविधानमा सूचीकृत गर्न उपयुक्त

		बाँफिएको हदसम्म स्वतः निष्क्रिय हुनेछ ।		हुने र सूचीकृत विषयमा स्थानीय तहलाई कानून निर्माण गर्ने अधिकार प्रदान गरी स्थानीय स्वायत्त शासन संचालन गर्न र स्वशासनको अधिकार प्रयोग गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ । साथै स्थानीय तहले प्रादेशिक कानूनसँग नबाँफिने गरी कानून निर्माण गर्नु पर्ने र बाँफिएमा स्थानीय तहको कानून निष्क्रिय हुने व्यवस्था गरिएको छ ।	
		(६) उपधारा (५) को विधायिकी अधिकार सहित स्थानीय तहमा व्यवस्था भएको निर्वाचित परिषदलाई कार्यकारिणी र न्यायिक अधिकार हुनेछ ।		स्थानीय तहलाई विधायिकी अधिकारका अलावा कार्यकारिणी र न्यायिक अधिकार समेत रहने व्यवस्था गर्न सो तहमा व्यवस्था हुने निर्वाचित परिषदलाई सो अधिकार दिन यो व्यवस्था गरिएको छ ।	
		(७) विशेष संरचना अन्तर्गतको स्वायत्त क्षेत्रको अधिकार सविधानको अनुसूची ७ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ । अनुसूची ७ मा उल्लेखित विषयमा स्वायत्त क्षेत्रले आफ्नो क्षेत्र भित्र लागू हुने गरी कानून बनाउन सक्नेछ । यसरी बनाएको कानून प्रादेशिक कानूनसँग बाँफिएमा बाँफिएको हदसम्म स्वतः निष्क्रिय हुनेछ ।			
		(८) उपधारा (७) को विधायिकी अधिकार सहित स्वायत्त क्षेत्रमा व्यवस्था भएको निर्वाचित परिषदलाई कार्यकारिणी र न्यायिक अधिकार			

		रहनेछ ।			
		(९) यस संविधान बमोजिम स्थापना गरिने संरक्षित क्षेत्र र विशेष क्षेत्रले प्रादेशिक कानून भित्र रही नियमावली बनाउन सक्नेछ ।			
		(१०) उपधारा (५) र (७) मा उल्लेखित कुराले प्रादेशिक सरकारलाई आफ्नो सूचीमा परेको विषयमा कानूनद्वारा स्थानीय तह र विशेष संरचनालाई थप अधिकार प्रदान गर्न बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।			
		(११) संघ, प्रदेश, स्थानीय तह तथा विशेष संरचना अन्तर्गतको स्वायत्त क्षेत्रको अधिकारको सूचीमा वा साझा सूचीमा उल्लेख नभएको कुनै विषयमा तथा यो संविधान तथा संविधान अन्तर्गतका कानूनमा नतोकिएको विषयमा कानून बनाउने अधिकार संघीय व्यवस्थापिकामा निहित हुनेछ ।			संविधानमा कुनै पनि तहको अधिकारको सूचीमा नपरेको विषयमा कुन तहले कानून निर्माण गरी नियमित गर्ने भन्ने विषय स्पष्ट नराखिएमा समस्या पर्न सक्ने र यस्तो विषय विभिन्न संघीय देशमा संघीय व्यवस्थापिकाको अधिकार क्षेत्र हुने अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास र प्रचलन रहेको र सोही व्यवस्था नेपालमा पनि हुनु उचित भएकोले कुनै पनि तहको सूचीमा नपरेका विषय र साझा सूचीमा नपरेका विषयमा कानून बनाउने अधिकार संघीय व्यवस्थापिकालाई हुने गरी यो व्यवस्था गरिएको छ ।
१०	संघीय एकाइहरु बीच	(१) संघ, प्रदेश, स्थानीय तह तथा विशेष संरचना बीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित	संघीय एकाइहरु बीच अत्तसंबन्ध सम्बन्धी भागमा रहने		संघीय संरचनामा रहने सरकारका तहहरु बीच अधिकारको प्रयोग वा साझा चासो वा सरोकारका विषयमा विवाद हुन नदिई आपसमा सहयोग समन्वय विस्तार गर्नु पर्ने हुदाँ सहयोगात्मक,

अन्तरसम्बन्ध	हुनेछ ।			सहकारी, सहअस्तित्व, आपसी सहमति र सम्बन्धको सिद्धान्तका आधारमा सम्बन्ध रहनु पर्ने भएकोले यो व्यवस्था गरिएको छ ।
	(२) प्रदेश प्रदेश बीचको आपसी सम्बन्ध व्यवस्थित गर्न संघले प्रदेशहरु बीच आवश्यक समन्वय र व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ ।			
	(३) दुई वा दुई भन्दा बढी प्रदेशले अनुसूची ४ मा उल्लेखित विषयमा कानून निर्माण गर्न संघीय व्यवस्थापिका समक्ष अनुरोध गरेमा संघीय व्यवस्थापिकाले आवश्यक कानून बनाउन सक्नेछ ।			
	(४) संघले राष्ट्रिय महत्वका विषयमा र प्रदेशहरु बीच समन्वय गर्नु पर्ने विषयमा सबै प्रदेशहरुका लागि सिवधान र कानून बमोजिम आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित प्रदेशको कर्तव्य हुनेछ । तर प्रदेशको अधिकारमा हस्तक्षेप हुने गरी संघले कुनै निर्देशन वा कार्यकारिणी आदेश जारी गर्ने छैन ।			
	(५) कुनै पनि प्रदेशले राष्ट्रिय सार्वभौमसत्ता, अखण्डता र देशको शान्ति व्यवस्थामा असर पर्ने किसिमको कार्य गरेमा संघीय सरकारको सिफारिसमा राष्ट्र प्रमुखले त्यस्तो प्रदेशलाई			प्रदेशले देशको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता र शान्ति व्यवस्थामा असर पुग्ने कार्य गरेकोमा संघीय सरकारले त्यसलाई तत्काल नियन्त्रण गर्नु पर्ने र व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुन्छ । त्यस्तो नियन्त्रणको

		आवश्यकतानुसार सचेत गराउन, प्रादेशिक सरकार र व्यवस्थापिका निलम्बन गर्न वा विघटन गर्न सक्नेछ ।		प्रक्रिया अन्तर्गत सचेत गराउने, प्रादेशिक सरकार वा व्यवस्थापिका निलम्बन र विघटन गर्न सक्ने सम्मका व्यवस्थाहरु रहनु पर्ने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
	(६) उपधारा (५) वमोजिम कुनै प्रदेशको सरकार वा व्यवस्थापिका निलम्बन वा विघटन गरेकोमा पैंतीस दिन भित्र संघीय व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई बहुमतबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ । तर संघीय व्यवस्थापिकाबाट अनुमोदन नभएमा त्यस्तो आदेश स्वतः निष्कृय भएको मानिनेछ ।			संघीय सरकारले कुनै पनि प्रदेशलाई देशको सार्वभौसत्ता, अखण्डता र शान्ति व्यवस्थामा असर पुऱ्याउने कार्य गरेको भनी स्वेच्छाचारी रूपमा विघटन एवं निलम्बन गर्न नसकोस् र त्यसलाई संघीय व्यवस्थापिकाबाट अनुमोदन गराउनु पर्ने व्यवस्थाले संघीय सरकारलाई जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउन मद्दत पुग्ने भएकोले यो व्यवस्था गरिएको छ ।
	(७) उपधारा (६) वमोजिम संघीय व्यवस्थापिकाबाट अनुमोदन भएमा त्यस्तो प्रदेशमा ६ महिना भित्र प्रादेशिक व्यवस्थापिकाको निर्वाचन हुनेछ ।			
	(८) उपधारा (७) वमोजिम निर्वाचन नभए सम्मका लागि त्यस्तो प्रदेशमा संघीय शासन कायम रहनेछ ।			
	(९) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशको कानूनी व्यवस्था वा न्यायिक एवं प्रशासकीय निर्णय वा आदेशको कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नुपर्नेछ ।			

		(१०) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशसंग साभा चासो र हितको विषयमा एक अर्कालाई सूचना आदान प्रदान गर्न, परामर्श गर्न, आफ्नो कार्य र विधायनका बारेमा एक आपसमा समन्वय गर्न र आपसी सहयोग विस्तार गर्न सक्नेछ ।		
		(११) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशको वासिन्दालाई आफ्नो प्रदेशको कानून बमोजिम समान सुरक्षा र सुविधा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।		
		(१२) संघले सम्बन्धित प्रदेश मार्फत स्थानीय तह र विशेष संरचनालाई संविधान र प्रचलित कानून बमोजिम सहयोग गर्न र निर्देशन दिन सक्नेछ ।		संघ र स्थानीय तह तथा विशेष संरचना बीचको सम्बन्ध संविधानमा उल्लेखित अधिकारको बाँडफाँडको सूची, प्रचलित कानूनको अलावा पारस्परिक सहयोग, समन्वय र असल सम्बन्धमा आधारित हुने हुदाँ संघले संविधान र प्रचलित कानून बमोजिम त्यस्तो स्थानीय तह र विशेष संरचनालाई सम्बन्धित प्रदेश मार्फत आवश्यक सहयोग गर्न र निर्देशन दिन यो व्यवस्था गरिएको छ ।
११	संघीय एकाइहरु बीच उत्पन्न हुने विवाद समाधान सम्बन्धी व्यवस्था	(१) संघ र प्रदेश बीच र प्रदेश प्रदेश बीच विवाद उत्पन्न हुन नदिन र उत्पन्न भएका राजनीतिक विवादको समाधान गर्न वा समाधान नभएका त्यस्ता विषय संघीय व्यवस्थापिकामा शिफारिस गर्न एक अन्तर प्रादेशिक परिषद रहने छ । जसमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष र सदस्यहरु रहने	संघीय एकाइहरुका बीच उत्पन्न हुने विवाद समाधान सम्बन्धी भाग वा धारामा रहने	

		छन् । क) कार्यकारी प्रमुख - अध्यक्ष ख) संघीय गृहमन्त्री - सदस्य ग) संघीय अर्थमन्त्री - सदस्य घ) प्रदेशका प्रमुखहरु - सदस्य		
		(२) उपधारा (१) बमोजिमको परिषदले आवश्यकता अनुसार परिषदको बैठकमा सम्बन्धित विषयको संघीय मन्त्री र प्रादेशिक मन्त्री तथा विशेषज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्ने छ । आमन्त्रीत विशेषज्ञमा कम्तीमा १ जना महिला हुनुपर्ने ।		
		(३) उपधारा (१) बमोजिमको परिषदको कार्यविधि सम्बन्धी अन्य व्यवस्था कानूनद्वारा निर्धारण भए बमोजिम हुने छ ।		
		(४) अन्तर प्रादेशिक परिषदबाट सिफारिस भई आएका विषयलाई संघीय व्यवस्थापिकाको दुवै सदनको बैठकबाट छलफल गरी समाधान गर्न सकिने छ ।		
		(५) उपधारा (४) बमोजिम विवाद समाधान गर्ने प्रक्रिया संघीय व्यवस्थापिकाले कानून बनाई		

		तोके बमोजिम हुनेछ ।		
		(६) उपधारा (४) बमोजिम विवादको समाधान हुन नसकेमा उपधारा (१) बमोजिम गठन हुने अन्तर प्रादेशिक परिषदको सिफारिसमा संघीय सरकारले जनमत संग्रहको घोषणा गर्न सक्नेछ ।		
		७ (क) प्रदेश भित्रको विवाद समाधान गर्न सो प्रदेश वा प्रदेशहरु भित्र प्रादेशिक जनमत संग्रह गर्ने काम प्रादेशिक सरकारले गर्न सक्नेछ		
		७ (ख) समग्र राष्ट्रको विषयमा राष्ट्रिय जनमत संग्रह गर्ने काम संघीय सरकारले गर्न सक्नेछ ।		
		(८) जनमत संग्रह सम्बन्धी अन्य व्यवस्था संघीय व्यवस्थापिकाद्वारा कानून बनाई निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ		
		(९) प्रदेश र स्थानीय तह वा प्रदेश र विशेष संरचनाहरु वा स्थानीय तहहरु वा स्थानीय तह र विशेष संरचनाहरु वा विशेष संरचना अन्तर्गतका क्षेत्रहरु बीच विवाद उत्पन्न भएमा सम्बन्धित प्रदेशको व्यवस्थापिकाले छलफल गरी समाधान गर्न सक्नेछ		संघीय संरचना अन्तर्गत निर्माण हुने प्रदेश र स्थानीय तह एवं विशेष संरचना अन्तर्गतका क्षेत्रहरु बीच विवादहरुको सिर्जना हुन सक्दछ । त्यस्ता विवादहरु राजनीतिक तहमा छलफल गरी समाधान गरिनु प्रभावकारी हुन सक्छ । त्यसका लागि प्रादेशिक व्यवस्थापिका उपयुक्त संयन्त्र हुन सक्ने भएकोले यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(१०) उपधारा (९) अनुसार विवाद समाधान गर्ने प्रक्रिया र कार्यविधि प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले		

		कानूनद्वारा निर्धारण गरे बमोजिम हुने छ ।		संघीय प्रणालीमा सरकारका तहहरु बीच अधिकारको प्रयोग र पालनाको विषयमा संवैधानिक र कानूनी विवादहरु उत्पन्न हुन्छन् । त्यस्ता विवादहरुलाई संवैधानिक र कानूनी आधारमा समाधान गरिनु पर्दछ । त्यसका लागि न्यायिक संयन्त्रको अभ्यास संघीय मूलकहरुमा रहेको पाइन्छ । न्यायिक संयन्त्र अन्तर्गत संवैधानिक अदालत, सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत, न्यायाधिकरण जस्ता निकायहरु पर्दछन् । संघ र प्रदेश बीच, प्रदेश प्रदेश बीच, प्रदेश र स्थानीय तह बीच र प्रदेश र विशेष संरचनाका क्षेत्रहरु बीच संविधान र संविधानद्वारा प्रदत्त अधिकारको प्रयोग र पालना गर्ने विषयमा वा संवैधानिक व्याख्याको विषयमा विवादहरु हुन सक्दछन् । संवैधानिक विवादहरु अन्य कानूनी विवाद भन्दा फरक प्रकृतिका हुन्छन् । त्यसकारण यस्ता विवादको निरूपणका लागि न्यायिक प्रकृया समेत फरक हुन्छ । त्यसैले संवैधानिक अदालतलाई संघीय एकाइहरु बीचको संवैधानिक विवाद मात्र हैन क्षेत्राधिकारले विवाद समाधान छिटोछरितो र प्रभावकारी हुन सक्ने भएकोले संवैधानिक अदालतको व्यवस्था गरिएको छ ।
		(११) संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह, प्रदेश र विशेष संरचना र स्थानीय तह र विशेष संरचनाका क्षेत्रहरु बीच संविधानद्वारा सूचीकृत अधिकारको विषयमा वा संवैधानिक व्याख्याको विषयमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवादको शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकार संवैधानिक अदालतलाई हुनेछ । (११) (क) संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश बीच संविधानद्वारा सूचीकृत अधिकारको विषयमा वा संवैधानिक व्याख्याको विषयमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवादको शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकार संवैधानिक अदालतलाई हुनेछ । (११) (ख) प्रदेश र स्थानीय तह/एकाइ, प्रदेश र विशेष संरचना, स्थानीय तह/एकाइ र विशेष संरचना, स्थानीय तह/एकाइ र स्थानीय तह/एकाइ का बीच संविधानद्वारा सूचीकृत अधिकारको विषयमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा		

	सम्बन्धित प्रदेशको उच्च अदालतले निर्णय गर्ने । यस प्रकृतिको विवादमा प्रादेशिक उच्च अदालतको फैसला चित नबुझेमा संवैधानिक अदालतमा पुनरावेदन गर्न पाउने । संवैधानिक अदालतको निर्णय अंतिम हुनेछ ।			
	(१२) संवैधानिक अदालतमा एक जना अध्यक्ष सहित बढिमा पाँच जना सदस्यहरु रहने छन् ।			यस्तो संवैधानिक अदालतमा अध्यक्ष सहित बढिमा पाँच जना सदस्य रहने र त्यसमा रहने अध्यक्ष र सदस्यहरुको नियुक्ति प्रक्रिया, योग्यता र सेवाका शर्त संघीय सर्वोच्च अदालतको प्रधान न्यायाधीश र अन्य न्यायाधीशको व्यवस्थासंग मिल्ने गरी राख्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । संवैधानिक अदालतमा रहने अध्यक्ष तथा सदस्यहरुको नियुक्ति गर्दा समावेशी र समानुपातिक सिद्धान्तको आधारमा नियुक्त हुने छन् ।
	(उपधारा ११ को फरक मत संग सम्बन्धीत)			
	(१३) संवैधानिक अदालतका अध्यक्ष र सदस्यहरुको नियुक्ति प्रक्रिया र योग्यता क्रमशः संघीय सर्वोच्च अदालतको प्रधान न्यायाधीश र अन्य न्यायाधीश सरह हुने छ ।			
	(उपधारा ११ को फरक मत संग सम्बन्धीत)			
	(१४) संवैधानिक अदालतका अध्यक्ष तथा सदस्यहरुको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र अन्य सुविधा क्रमशः संघीय सर्वोच्च अदालतको प्रधान न्यायाधीश र न्यायाधीश सरह हुनेछ ।			
	(उपधारा ११ को फरक मत संग सम्बन्धीत)			
	(१५) संवैधानिक अदालतले विवाद निरुपण गर्ने कार्यविधि र प्रक्रिया कानूनद्वारा निर्धारण गरे			संवैधानिक अदालतले विवाद निरुपण गर्ने प्रक्रिया र कार्यविधि कानून बमोजिम निर्धारण गर्नु पर्ने हुदो यो

		बमोजिम हुने छ । (उपधारा ११ को फरक मत संग सम्बन्धीत)	व्यवस्था गरिएको छ ।
		(१६) उपधारा (११) मा व्यवस्था भए बमोजिमका विषयमा संवैधानिक अदालतले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ । (उपधारा ११ को फरक मत संग सम्बन्धीत)	संवैधानिक अदालत संविधानद्वारा स्थापित हुने उच्च तहको अदालत हुने हुदाँ उक्त अदालतले गरेको निर्णय अन्तिम हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
		(१७) स्थानीय तह र विशेष संरचना अन्तर्गत स्थापना हुने क्षेत्रहरु, विशेष संरचना अन्तर्गत स्थापना हुने क्षेत्रहरु बीच उत्पन्न हुने कानूनी विवादको शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकार सम्बन्धित प्रादेशिक उच्च अदालतलाई हुने छ ।	प्रदेश अन्तर्गत निर्माण हुने स्थानीय तह र विशेष संरचनाको अधिकार संविधानमा सूचीकृत भए अनुसार ती निकायले प्रयोग गर्दछन् । प्रदेशले संविधानमा सूचीकृत भएका विषयका अलावा प्रादेशिक सूचीमा परेका विषयमा समेत स्थानीय तह र विशेष संरचनालाई कानूनद्वारा अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्दछ । त्यस्तो अवस्थामा स्थानीय तहहरु बीच, विशेष संरचनाहरु बीच र स्थानीय तह र विशेष संरचना बीच कानूनी विवादहरु उत्पन्न हुन सक्दछन् । त्यस्ता कानूनी विवाद छिटो छरितो रूपमा समाधान गर्न र भौगोलिक सुगमताको दृष्टिले प्रादेशिक उच्च अदालतबाट शुरु कारबाही र किनारा गर्न उपयुक्त हुने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(१८) प्रादेशिक उच्च अदालतले गरेको निर्णय उपर संवैधानिक विषयमा संवैधानिक अदालतमा पुनरावेदन गर्न सकिने छ ।	प्रादेशिक उच्च अदालतले गरेको निर्णय संवैधानिक अदालतबाट परिक्षण गर्न सक्ने गरी सो अदालतमा पुनरावेदन गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।

	उपधारा ११ (ख) को फरक मत संग सम्बन्धीत			
	(१९) प्रादेशिक उच्च अदालतले उपधारा (१७) मा उल्लेखित विवादको निरोपण गर्ने कार्यविधि कानूनद्वारा निर्धारण गरे बमोजिम हुने छ ।			प्रादेशिक उच्च अदालतले विवाद निरुपण गर्ने निश्चित कार्यविधि अबलम्बन गर्नु पर्ने र सो कार्यविधि प्रादेशिक कानूनद्वारा निर्धारण गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।
	(२०) यस धारामा माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह, प्रदेश र विशेष संरचना, विशेष संरचनाहरू र स्थानीय तहहरू बीच उत्पन्न विवादहरूको समाधानका लागि दुई पक्षीय एवं बहुपक्षीय वार्ता, मेलमिलाप, समन्वय एवं मध्यस्थता जस्ता विवाद समाधानका वैकल्पिक प्रक्रियाहरू अबलम्बन गर्न सकिने छ ।			संघीय एकाइहरू बीच उत्पन्न हुने सम्पूर्ण विवादहरूको समाधान अदालती पद्धतिबाट मात्रै प्रभावकारी हुन सक्दैन । कतिपय कानूनी विवाद वा असमझदारी विवाद समाधानका वैकल्पिक प्रक्रियाको माध्यमबाट समाधान गर्नु प्रभावकारी हुन सक्दछ । यस्तो प्रक्रियाले संघीय एकाइहरू बीच आपसी समझदारी र सहयोगलाई बृद्धि गरी अन्ततः संघीयतालाई नै सफल बनाउन मद्दत गर्दछ । यस अन्तर्गत द्विपक्षीय एवं बहुपक्षीय वार्ता, मेलमिलाप, समन्वय एवं मध्यस्थता जस्ता प्रक्रिया अबलम्बन गर्न सकिने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
	(२१) उपधारा (२०) बमोजिमका प्रक्रिया अन्तर्गत विवाद समाधान गर्ने कार्यविधि लगायतका विषय संघीय कानूनद्वारा निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।			
१२	आत्मनिर्णयको अधिकार		हटाएको	आत्मनिर्णयको अधिकार विषयले लोकतन्त्रमा व्यक्तिगत अधिकारलाई बुझाउने तथा आई एल ओ महासन्धी १६९ को प्रावधान भिन्दै सन्दर्भमा आएको
			हटाएको	

				र त्यसको आशय पनि नेपालको वर्तमान संघीयता निर्माण संग सम्बन्धित समुदायगत अधिकारको रुपमा प्रयोग गर्दा अनावश्यक विवाद उत्पन्न हुनसक्ने देखिएकोले संविधान सभाको समितिमा उल्लेखित यो धाराको व्याख्या र प्रयोग त्रुटीपूर्ण र अस्पष्ट देखिएकोले ।
१३	राजनैतिक अग्रधिकार सम्बन्धी व्यवस्था	(१) यो धारा नचाहिने भएकाले हटाउने । (२) यो धारा नचाहिने भएकाले हटाउने ।	हटाएको	लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको मूलभूत मूल्य, मान्यता र सिद्धान्तको प्रतिकूल हुने भएकोले ।
१४	महिलाको अधिकार	(१) महिलाहरुलाई देहाय वमोजिमका पुरुष सरह समान अधिकार रहने छन् (क) पैतृक सम्पत्ति, पारिवारिक सम्पत्तिमा समान स्वामित्वको व्यवस्था, नागरिकता, वंशज तथा पारिवारिक मामिलाको निर्णय र कार्यान्वयन (ख) कानूनको दृष्टिमा समान संरक्षण र लाभ प्राप्त गर्ने अधिकार (ग) समान कामका लागि समान पारिश्रमिक, ज्याला र सम्मान पाउने अधिकार । (घ) सम्बन्ध विच्छेद र पारिवारिक पुर्नमिलन को अधिकार	मौलिक हक सम्बन्धी भागमा रहने ।	नेपाली समाजमा महिलाको राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक अवस्था ज्यादै पछाडि परेको तथा महिलाहरु अवसरबाट वञ्चित रहेका छन् । त्यसमा पनि मधेशी महिला र दलित महिलाको अवस्था भन्ने दयनीय रहेको छ । महिलाहरु पुरुषको तुलनामा ज्यादै असमान स्थितिमा रहेका हुदाँ पुरुष सरह समान अधिकार रहनु पर्ने भएकोले पैतृक सम्पत्ति, नागरिकता, वंशज तथा पारिवारिक मामिलामा पुरुष सरह समान अधिकार, कानूनको दृष्टिमा समान संरक्षण र लाभ प्राप्त गर्ने अधिकार, समान कामका लागि समान पारिश्रमिक पाउने अधिकार र सम्बन्ध विच्छेदको अधिकार सुनिश्चित गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।

		(ड) विवाह सम्बन्धी निर्णय गर्ने अधिकार (च) राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्रको नीति निर्माण हुने हरेक निकायमा समानुपातिक सिद्धान्तको आधारमा समान अधिकार (छ) संघीय, प्रादेशिक, स्थानीय र विशेष संरचनाका सबै राजनैतिक तहमा समानुपातिक सिद्धान्तका आधारमा समान अधिकार कानूनद्वारा व्यवस्थित गरिनेछ ।		
		(२) उपधारा (१) मा उल्लेखित अधिकारका अलावा महिलाहरूमा देहायका अधिकारहरू सुरक्षित रहने छन् । क) प्रजनन स्वास्थ्य तथा प्रजनन सम्बन्धी अधिकार ख) सुरक्षित मातृत्वको अधिकार		महिलाहरूको सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक अवस्था पुरुषको तुलनामा असमान रहनुका साथै महिलामा मात्र सुरक्षित रहेका कतिपय विषयहरूमा पनि उनीहरूलाई विशेष अधिकार रहेको पाइदैन । प्रजनन सम्बन्धी विषय महिलाको प्राकृतिक र जैविक अधिकार एवं दायित्व भित्र पर्दछ । यस अन्तर्गत प्रजनन सम्बन्धी अधिकार, विवाह गर्ने अधिकार, सन्तान कति र कहिले जन्माउने वा नजन्माउने भन्ने कुरा निर्धारण गर्न पाउने अधिकार, सुरक्षित गर्भपतनको अधिकार, परिवार नियोजनको अधिकार, अनिच्छित यौन सम्बन्ध विरुद्धको अधिकार, अनिच्छित गर्भधारण विरुद्धको अधिकार, सुरक्षित मातृत्वको अधिकार, गर्भवती र प्रसूती पश्चात्को समयमा र स्तनपानको समयमा

			आवश्यक सेवा र पर्याप्त पोषण पाउने अधिकार रहने र ति अधिकार सुनिश्चित गर्न महिलाहरूमा प्रजनन स्वास्थ्य र प्रजनन हक सम्बन्धी अधिकार र सुरक्षित मातृत्वको अधिकार रहने व्यवस्था गरिएको छ ।
	(३) उपधारा १ र २ को व्यवस्थाका लागि नेपाल सरकारले कानून बनाई लागु गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत तथा साधन व्यवस्था गर्ने छ ।		महिलामा रहने प्रजनन सम्बन्धी र सुरक्षित मातृत्वको अधिकारको सुनिश्चित व्यवस्था र सोको लागि आवश्यक पर्ने स्रोत साधनको व्यवस्था समेत गर्नु पर्ने हुदाँ नेपाल सरकारले त्यस्तो स्रोत साधनको व्यवस्था गर्ने कानून बनाउने व्यवस्था गरिएको छ ।
	(४) उपधारा (१) र (२) मा उल्लेखित अधिकारका अलावा महिलाहरूलाई देहायका क्षेत्रमा निम्न लिखित विशेष अधिकार र अवसरको सुनिश्चितता गरिने छ । (क) शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी (सरकारी, गैरसरकारी, अर्धसरकारी र निजी उद्योग र औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु) सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा विशेष अधिकार । (ख) नीति निर्माणको तहमा रहने नेतृत्वदायी पदमा महिलाको समानुपातिक प्रतिनिधित्व र सहभागिताको विशेष व्यवस्था ।		महिलाहरु अहिले सम्म नीति निर्माण तहमा प्रायः पुग्न नसकेकोले त्यस्ता निकायमा उनीहरुको समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरिनु पर्दछ भन्ने मान्यता रहेको र राजनीतिक तथा नीति निर्माण गर्ने तहमा महिलालाई नेतृत्व गर्ने अवसर प्राप्त हुन नसकेको हुदाँ राज्यको पुनर्संरचना गर्दा वर्गीय, जातीय, लैङ्गिक विभेदको अन्त्य गर्दै महिलाहरुको समस्यालाई सम्बोधन गरी राज्य संरचनाका सबै अंगहरुमा महिलाको समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको आधारमा सहभागी गराउने तथा महिलाहरुको समस्यालाई सम्बोधन गर्दै विद्यमान भेदभावको अन्त्य गरी संघीय शासन प्रणाली सहितको अग्रगामी पुनर्संरचना गर्ने सन्दर्भमा संघीय

			संरचनामा महिलाको हक अधिकारको सम्बन्धमा विशेष व्यवस्था हुनु पर्ने देखिन्छ । जसबाट महिला समुदायको उत्थान भई विगत देखि विद्यमान विभेदहरुको अन्त्य हुनुका साथै पुरुष सरहको समान स्तरमा पुर्‍याउन मद्दत गर्दछ । त्यसका लागि राज्यका सम्पूर्ण तह र संरचनामा जनसंख्याको आधारमा समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको अधिकार सुनिश्चित गरिनु पर्ने आवश्यकता रहेकोले यो व्यवस्था गरिएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा तथा राज्यको नीति निर्माणको तहमा रहने नेतृत्वदायी पदमा महिलाको समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्व र सहभागिताको विशेष व्यवस्था गरिनु पर्ने आवश्यकता रहेकोले यो व्यवस्था गरिएको छ ।	महिलालाई प्राप्त हुने अधिकारहरुमा सबै क्षेत्र, समुदायका महिलाको प्रतिनिधित्वका लागि यो व्यवस्था गरिएको छ ।
१५	दलितको	(५) महिलाले प्राप्त गर्ने माथि उल्लेखित सम्पूर्ण अधिकारमा दलित, मधेशी, मुस्लिम, आदिवासी जनजाति, ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, दशनामी, सन्यासी, र अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका महिला, एकल महिला अति दुर्गम क्षेत्रका पिछडिएका तथा गरीबीको रेखामुनिका समेत महिलाको समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराइने छ ।	मौलिक हक सम्बन्धी	नेपाली समाजमा दलित समुदाय युगौ देखि विभिन्न उत्पीडनमा रहदै आएको र जातीय विभेद र छुवाछुत
		(१) दलित समुदायको आर्थिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक एवं सामाजिक क्षेत्रमा		

अधिकार	निम्नानुसार विशेष अधिकार रहने छन् । (क) जात, समुदाय, वंश वा पेशाका आधारमा कुनै पनि व्यक्तिलाई कुनै पनि स्थानमा कुनै किसिमको छुवाछुत र भेदभाव गरिने छैन । यस्तो व्यवहार मानवता विरुद्धको जघन्य दण्डनीय सामाजिक अपराध मानिने छ । पीडित व्यक्तिले कानूनद्वारा निर्धारण भए बमोजिम क्षतिपूर्ति पाउने छ । (ख) सरकारी, अर्ध-सरकारी उद्योग र औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु तथा निजी क्षेत्रमा समानुपातिक ढंगले रोजगारीको प्रत्याभूति गरिने छ । ग) दलितका परम्परागत पेशासंग सम्बन्धित आधुनिक व्यवसायमा दलितलाई प्राथमिकता दिई तदनुसार सीप र स्रोत उपलब्ध गराइने छ । घ) राज्यले भूमिहीन दलितलाई एक पटक जमिन उपलब्ध गराउने छ । साथै आधारभूत बसोबासको समेत व्यवस्था गर्नेछ । ङ) दलित विद्यार्थीलाई प्राथमिक शिक्षा देखि स्नातक तहको शिक्षा सम्म छात्रवृत्ति सहित निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गरिने छ । प्राविधिक उच्च शिक्षामा दलितको लागि कानूनद्वारा विशेष	भागमा रहने ।	जस्तो कुरीतिका कारण दलित समुदाय अपहेलित जीवन बाँच्न विवश रहेको छ । दलितहरुको राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक र शैक्षिक अवस्था अत्यन्तै पछाडि रहेको छ भने मधेशी दलितको अवस्था भन्दा दयनीय छ । यो समुदायको उत्पीडनलाई अन्त्य गरी राज्यको समावेशी र अग्रगामी पुनर्संरचना गर्ने तथा मुलुकको संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय तहका संरचनाका सबै अंगहरुमा दलित समुदायलाई विशेष अधिकारको व्यवस्था गरिनु पर्ने आवश्यकता रहेकोले यो व्यवस्था गरिएको छ । समाजको कलङ्को रुपमा रहेको मानवता विरुद्धको गम्भिर सामाजिक अपराधको रुपमा रहेको छुवाछुत र भेदभाव अन्त्य गर्नको लागि यसलाई गम्भिर सामाजिक अपराधका रुपमा दण्डनीय बनाई कानूनद्वारा सजाय र पिडित व्यक्तिलाई क्षतिपूर्तीको व्यवस्था गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।
--------	--	---------------------	--

		व्यवस्था गरिने छ ।		
		(च) दलितहरुको सामाजिक प्रगतिको लागि शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीमा विशेष व्यवस्था गरिने छ । साथै आर्थिक उर्पाजन गर्ने सीप र स्रोत उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिने छ ।		
		(२) संघीय प्रादेशिक र स्थानीय तहका सबै राजनैतिक संरचनामा जनसंख्याको आधारमा दलितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरी संघीय र प्रादेशिक संरचनामा क्रमशः तीन र पाँच प्रतिशत थप प्रतिनिधित्वको व्यवस्था कानूनद्वारा व्यवस्थित गरिने छ ।		संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहका सबै राजनैतिक संरचनामा दलितको प्रतिनिधित्वलाई सुनिश्चित गर्न जनसंख्याको आधारमा समानुपातिक प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गर्न र दलित समुदायको राज्यसत्तामा पहुँचहीनताको वर्तमान श्रृङ्खलालाई तोडेर अन्य समुदाय सरह पुर्‍याउन केही अवधिका निम्ति समानुपातिक प्रतिनिधित्वमा थप क्षतिपूर्ति समेत उपलब्ध गराउनु पर्ने अवस्था रहेकोले संघीय र प्रादेशिक संरचनामा क्रमश ३ % र ५ % थप प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरी उनीहरुलाई नीति निर्माणमा सहभागी गराउन यस्तो व्यवस्था सिद्धान्तमा प्रत्याभूत गरी कानूनद्वारा व्यवस्थित गरिनु पर्ने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(३) निजामती सेवा, प्रहरी र सेना लगायतका रोजगारीका अन्य क्षेत्रमा दलितको सशक्तिकरण, प्रतिनिधित्व र सहभागिताका लागि समावेशी र समानुपातिक आधारमा कानूनद्वारा विशेष व्यवस्था गरिने छ ।		निजामती सेवा, प्रहरी र सेना लगायतका अन्य रोजगारीका क्षेत्रमा दलित समुदायको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्न सकारात्मक विभेदको सिद्धान्तमा आधारित रही प्रतिनिधित्वको व्यवस्था अवलम्बन गर्नु पर्दछ । यस्तो व्यवस्था कानूनद्वारा सुनिश्चित गरिनु

				उपयुक्त हुने हुदाँ यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(४) दलित समुदायले प्राप्त गर्ने सम्पूर्ण अधिकारमा गरिवीको रेखामुनीका, पहाडी दलित, मधेशी दलित र दलित महिलाको समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराइने छ ।		दलित समुदायलाई प्राप्त हुने सम्पूर्ण अधिकारहरूमा सबै क्षेत्रका दलित तथा दलित महिलाको प्रतिनिधित्वका लागि यो व्यवस्था गरिएको छ ।
१६	आयोग, सम्बन्धि व्यवस्था	(१) नेपालमा एक संघीय महिला आयोग रहने छ । त्यस्तो आयोग प्रदेशमा पनि गठन गरिनेछ । यी आयोगहरू संवैधानिक आयोग हुने छन्, यसको गठन समावेशी र समानुपातिक हुनेछ ।	संविधानको छुट्टै भागमा रहने	महिलाको हक हित संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी महिलाको समग्र विकास र लैङ्गिक समानता कायम गर्न यस्तो संवैधानिक आयोग रहने व्यवस्था गरिएको छ र त्यस्तो आयोग प्रदेश स्तरमा पनि आवश्यक हुने हुदाँ प्रदेशमा समेत गठन गरिने व्यवस्था गरिएको छ
		(२) नेपालमा संघीय दलित अधिकार आयोग रहनेछ । त्यस्तो आयोग प्रदेशमा पनि गठन गरिनेछ । यी आयोगहरू संवैधानिक आयोग हुने छन् । यसको गठन समावेशी र समानुपातिक हुनेछ ।		दलित समुदायको हक हित संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गरी दलित समुदायको समग्र विकास गरी न्याय कायम गर्न संघीय दलित आयोग हुने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो दलित आयोग प्रदेश स्तरमा पनि आवश्यक हुने हुदाँ प्रदेशमा पनि गठन हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
		(३) नेपालमा एक संघीय मधेशी आयोग रहनेछ । त्यस्तो आयोग आवश्यकता अनुसार प्रदेशमा पनि गठन गर्न सकिनेछ । यी आयोगहरू संवैधानिक आयोग हुने छन्, यसको गठन		मधेशी समुदायलाई संघीय संरचना अन्तर्गत नीति निर्माण शासन-प्रशासन लगायत सेना प्रहरी तथा सरकारी प्रतिष्ठान र समितिहरूमा जनसंख्याको आधारमा समावेशी सहितको समानुपातिक

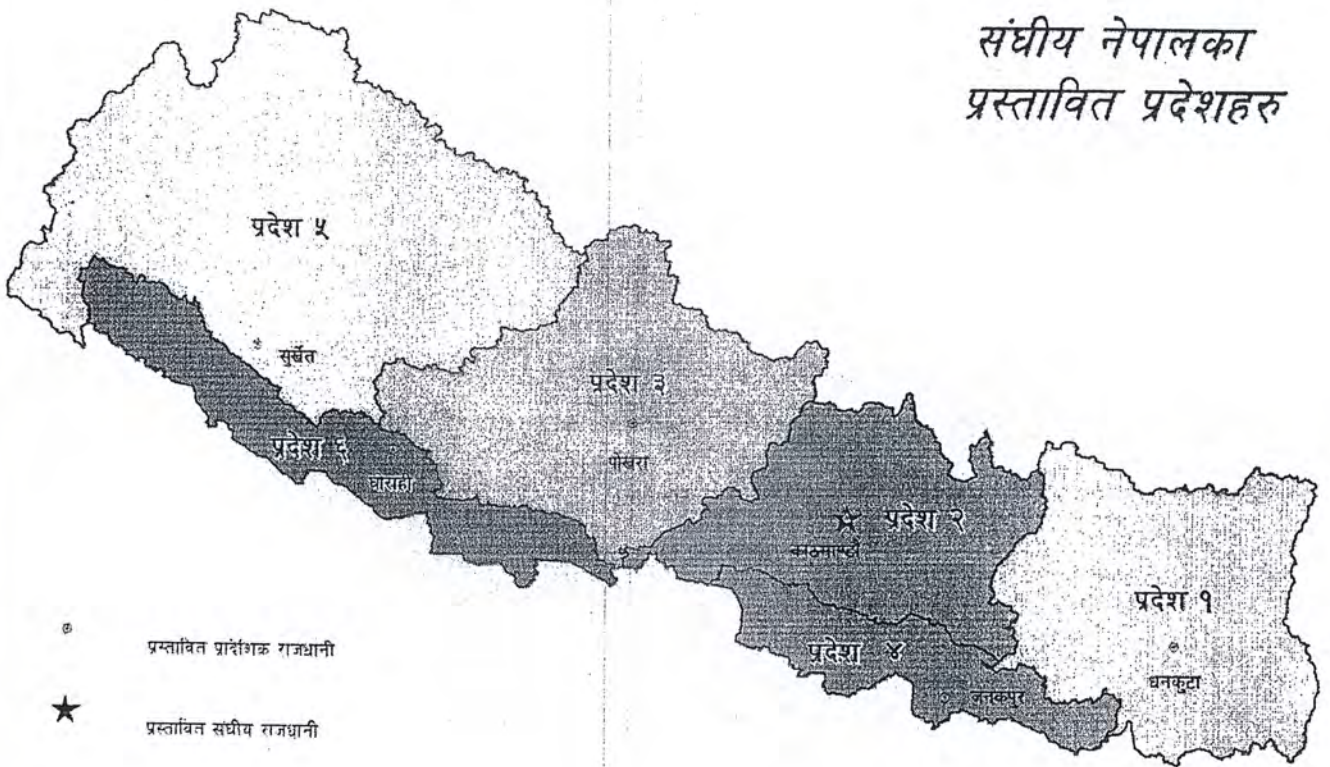
		समावेशी र समानुपातिक हुनेछ ।		प्रतिनिधित्वका लागि सैद्धान्तिक तथा अन्य कानूनी व्यवस्था अनुसार प्रतिनिधित्व र सहभागिताको व्यवस्थापन, कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन तथा तदारुकता पूर्वक कार्यान्वयन गर्न गराउन राज्यका निकायलाई सक्रिय बनाउन संघीय तहमा अधिकार सम्पन्न मधेशी आयोग गठन गर्न र आवश्यकता अनुसार प्रदेशमा पनि त्यस्तो आयोग गठन गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।
		(४) नेपालमा एक संघीय आदिवासी तथा आदिवासी जनजाती आयोग रहनेछ । त्यस्तो आयोग प्रदेशमा पनि गठन गर्न सकिनेछ । यस्ता आयोगहरू सैद्धान्तिक आयोग हुने छन् । यसको गठन समावेशी र समानुपातिक हुनेछ		आदिवासी तथा आदिवासी जनजाती समुदायलाई संघीय संरचना अन्तर्गत नीति निर्माण शासन-प्रशासन लगायत सेना प्रहरी तथा सरकारी प्रतिष्ठान र समितिहरूमा जनसंख्याको आधारमा समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वका लागि सैद्धान्तिक तथा अन्य कानूनी व्यवस्था अनुसार प्रतिनिधित्व र सहभागिताको व्यवस्थापन, कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन तथा तदारुकता पूर्वक कार्यान्वयन गर्न गराउन राज्यका निकायलाई सक्रिय बनाउन संघीय तहमा अधिकार सम्पन्न आदिवासी तथा आदिवासी जनजाती आयोग गठन गर्न र आवश्यकता अनुसार प्रदेशमा पनि त्यस्तो आयोग गठन गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।
१७	मधेशीको अधिकार	मधेशी समुदायलाई राज्यको नीति निर्माण, शासन, प्रशासन, जंगी, प्रहरी, संस्थान, विकास समिति, प्रतिष्ठान लगायतका सम्पूर्ण तह र	मौलिक हक सम्बन्धि भागमा रहने ।	मधेशी समुदायलाई राज्यको नीति निर्माण, शासन, प्रशासन, जंगी, प्रहरी, संस्थान, विकास समिति, प्रतिष्ठान लगायतका सम्पूर्ण तह र संरचनामा

		संरचनामा नेतृत्वदायी पद समेतमा जनसंख्याको आधारमा जनसंख्याको आधारमा कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम समावेशी सहितको बमोजिम समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको अधिकार हुनेछ ।		नेतृत्वदायी पद समेतमा जनसंख्याको आधारमा कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम समावेशी सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको अधिकार कानूनद्वारा सुनिश्चित गर्न यो व्यवस्था गरिएको छ ।
१८	लोपोन्मुख जाति, समुदायको अधिकार	राज्यले संघीय संरचनाका सबै तहहरूमा कानूनद्वारा निर्धारित लोपोन्मुख जाति र समुदायको प्रतिनिधित्व, सहभागिता र विकासलाई कानून बनाई विशेष संरक्षण गर्ने नीति अवलम्बन गर्नेछ । (२) आर्थिक र सामाजिक रूपले विपन्न, अति अल्पसंख्यक र सिमान्तकृत समुदायको प्रतिनिधित्व, सहभागिता, संरक्षण र विकासका निम्ति राज्यले कानूनद्वारा विशेष व्यवस्था गर्नेछ	मौलिक हक सम्बन्धि भागमा रहने ।	राज्यबाट उत्पिडित, उपेक्षित, राज्य सत्ताको पहुँचबाट टाढा परेका र वहिष्करणमा पारिएका लोपोन्मुख जाति र समुदायको प्रतिनिधित्व, सहभागिता र विकास लाई विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने आवश्यकता रहन्छ । अतः राज्यले संघीय संरचनाका सबै तहहरूमा प्रतिनिधित्व र सहभागिता तथा त्यस्ता समुदायको विकासलाई कानून बनाई विशेष संरक्षण गर्ने नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने हुँदा यो व्यवस्था गरिएको छ । लोपोन्मुख अल्पसंख्यक जातिको सन्तती, संस्कृति र भाषाको संरक्षण र सम्बर्धनकालागि राज्यले कानून बनाई विशेष व्यवस्था गर्ने छ ।
१९	विशेष अधिकारको समीक्षा तथा पुनरावलोकन	महिला, दलित तथा मुस्लिम समुदायको विशेष अधिकारको व्यवस्थाको कार्यान्वयन र त्यसको प्रभाव सम्बन्धमा मानव विकास सूचकाङ्कको आधारमा प्रत्येक १० वर्षमा गरिने राष्ट्रिय जनगणनासँगै नेपाल सरकारले समीक्षा तथा पुनरावलोकन गर्ने छ ।	संविधानको विशेष भागमा रहने ।	महिला तथा दलित समुदायलाई प्रदान गरिएका विशेष अधिकारको व्यवस्थाको कार्यान्वयन र त्यसको प्रभाव सम्बन्धमा मानव विकास सूचकाङ्कको आधारमा आवधिक रूपमा समीक्षा तथा पुनरावलोकन गरिनु उपयुक्त हुन्छ । त्यसका लागि प्रत्येक १० वर्षमा गरिने राष्ट्रिय जनगणनासँगै नेपाल सरकारले समीक्षा तथा पुनरावलोकन गर्ने व्यवस्था संविधानमा राखिनु उपयुक्त हुने भएकोले

					यो व्यवस्था गरिएको छ ।	
--	--	--	--	--	------------------------	--

अनुसूची - १
प्रदेशको संख्या, सिमाना र क्षेत्र
साविधानको धारा ५ सँग सम्बन्धित

संघीय नेपालका प्रस्तावित प्रदेशहरू

अनुसूची -१

प्रदेशको संख्या, सिमाना र क्षेत्र
संविधानको धारा ५ सँग सम्बन्धित

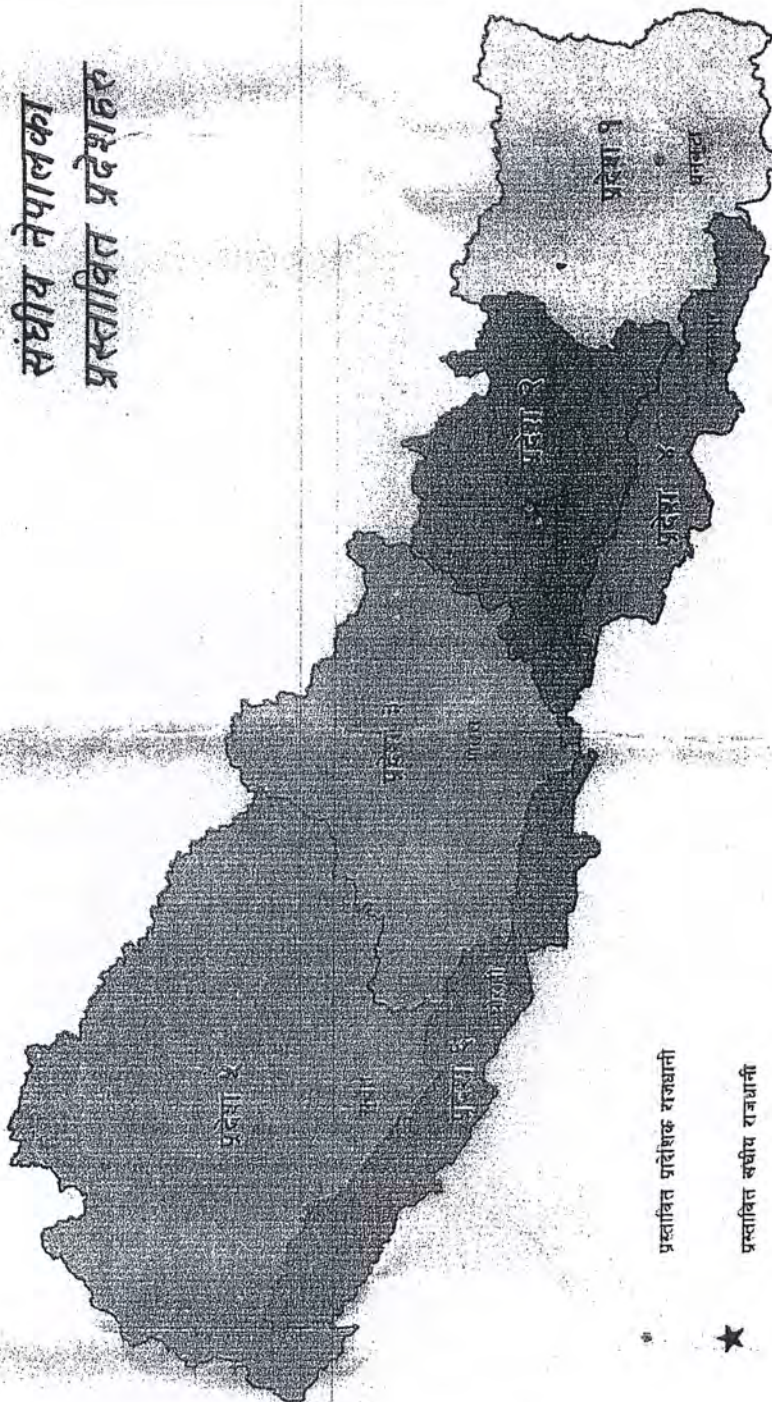
प्रदेशको नाम	प्रदेशको क्षेत्र	प्रस्तावित प्रादेशिक राजधानी
प्रदेश १	BHOJPUR, DHANKUTA, ILAM, JHAPA, KHOTANG, MORANG, OKHALDHUNGA, PANCHTHAR, SANKHUWASABHA, SOLUKHUMBU, SUNSARI, TAPLEJUNG, TERHATHUM and UDAYAPUR DISTRICT	धनकुटा
प्रदेश २	BHAKTAPUR, CHITAWAN, DHADING, DOLAKHA, KABHREPALANCHOK, KATHMANDU, LALITPUR, MAKAWANPUR, NUWAKOT, RAMECHHAP, RASUWA, SINDHULI and SINDHUPALCHOK DISTRICT	काठमाडौं
प्रदेश ३	ARGHAKHANCHI, BAGLUNG, GORKHA, GULMI, KASKI, LAMJUNG, MANANG, MUSTANG, MYAGDI, PALPA, PARBAT, PYUTHAN, ROLPA, SYANGJA, TANAHU DISTRICT and Eastern part of NAWALPARASI (Dauneedevi and eastern part) DISTRICT	पोखरा
प्रदेश ४	BARA, DHANUSHA, MAHOTTARI, PARSA, RAUTAHAT, SAPTARI, SARLAHI, and SIRAHA DISTRICT	जनकपुर
प्रदेश ५	ACHHAM, BAITADI, BAJHANG, BAJURA, DADELHDHURA, DAILEKH, DARCHULA, DOLPA, DOTI, HUMLA, JAJARKOT, JUMLA, KALIKOT, KANCHANPUR, MUGU, RUKUM, SALYAN, and SURKHET DISTRICT	सुर्खेत
प्रदेश ६	BANKE, BARDIYA, DANG, KAILALI, KAPILBASTU, RUPANDEHI and Western part of NAWALPARASI DISTRICT (WEST OF Dauneedevi)	घोराही

प्रस्तावित संघीय राजधानी: काठमाडौं

प्रस्तावित प्रदेशहरु, त्यस भित्र परेका जिल्ला एवं गा.वि.स. तथा नगरपालिका को सूची तलको तालिकामा दिइएको छ ।

संघीय नेपालका प्रस्तावित प्रदेशहरू

अनुसूची - १
प्रदेशको संख्या, सिमाना र क्षेत्र
सविधानको धारा ५ लेन सम्बन्धित

प्रस्तावित प्रदेशक राजधानी

प्रस्तावित संघीय राजधानी

सि. न.	प्रदेश	जिल्ला	गा.वि.स./नगरपालिका	सि. न.	प्रदेश	जिल्ला	गा.वि.स./नगरपालिका
1	Province 1	BHOJPUR	AMTEK	63	Province 1	BHOJPUR	YUN
2	Province 1	BHOJPUR	ANNAPURNA	64	Province 1	DHANKUTA	AHALE
3	Province 1	BHOJPUR	BAIKUNTHE	65	Province 1	DHANKUTA	ANKHISALLA
4	Province 1	BHOJPUR	BASTIM	66	Province 1	DHANKUTA	ARKHAULE JITPUR
5	Province 1	BHOJPUR	BHAISIPANKHA	67	Province 1	DHANKUTA	BASANTATAR
6	Province 1	BHOJPUR	BHOJPUR	68	Province 1	DHANKUTA	BELHARA
7	Province 1	BHOJPUR	BHULKE	69	Province 1	DHANKUTA	BHEDETAR
8	Province 1	BHOJPUR	BOKHIM	70	Province 1	DHANKUTA	BHIRGAUN
9	Province 1	BHOJPUR	BOYA	71	Province 1	DHANKUTA	BODHE
10	Province 1	BHOJPUR	CHAMPE	72	Province 1	DHANKUTA	BUDHI MORANG
11	Province 1	BHOJPUR	CHARAMBI	73	Province 1	DHANKUTA	CHANUWA
12	Province 1	BHOJPUR	CHAUKIDANDA	74	Province 1	DHANKUTA	CHHA NAMBAR BUDHABARE
13	Province 1	BHOJPUR	CHHINAMAKHU	75	Province 1	DHANKUTA	CHHINTANG
14	Province 1	BHOJPUR	CHYANGRE	76	Province 1	DHANKUTA	CHUNG MANG
15	Province 1	BHOJPUR	DALGAUN	77	Province 1	DHANKUTA	DANDA BAJAR
16	Province 1	BHOJPUR	DEURALI	78	Province 1	DHANKUTA	DANDAGAUN
17	Province 1	BHOJPUR	DEWANTAR	79	Province 1	DHANKUTA	DHANKUTA MUNICIPALITY
18	Province 1	BHOJPUR	DHODALEKHANI	80	Province 1	DHANKUTA	GHORLIKHARKA
19	Province 1	BHOJPUR	DOBHANE	81	Province 1	DHANKUTA	HATTIKHARKA
20	Province 1	BHOJPUR	DUMMANA	82	Province 1	DHANKUTA	KHOKU
21	Province 1	BHOJPUR	GOGANE	83	Province 1	DHANKUTA	KHUWAPHOK
22	Province 1	BHOJPUR	GUPTESHWAR	84	Province 1	DHANKUTA	KURULETENUPA
23	Province 1	BHOJPUR	HASANPUR	85	Province 1	DHANKUTA	LEGUWA
24	Province 1	BHOJPUR	HELAUCHHA	86	Province 1	DHANKUTA	MAHABHARAT
25	Province 1	BHOJPUR	HOMTANG	87	Province 1	DHANKUTA	MAREK KATAHARE
26	Province 1	BHOJPUR	JARAYOTAR	88	Province 1	DHANKUTA	MAUNA BUDHUK
27	Province 1	BHOJPUR	KEURENIPANI	89	Province 1	DHANKUTA	MUDHEBAS
28	Province 1	BHOJPUR	KHAIRANG	90	Province 1	DHANKUTA	MUGA
29	Province 1	BHOJPUR	KHARTAMCHHA	91	Province 1	DHANKUTA	MURTIDHUNGA
30	Province 1	BHOJPUR	KHATAMMA	92	Province 1	DHANKUTA	PAKHTRIBAS
31	Province 1	BHOJPUR	KHAWA	93	Province 1	DHANKUTA	PAREWADIN
32	Province 1	BHOJPUR	KIMALUNG	94	Province 1	DHANKUTA	PHAKSHIB
33	Province 1	BHOJPUR	KOT	95	Province 1	DHANKUTA	PHALATE
34	Province 1	BHOJPUR	KUDAKKAULE	96	Province 1	DHANKUTA	RAJARANI
35	Province 1	BHOJPUR	KULUNG	97	Province 1	DHANKUTA	SANNE
36	Province 1	BHOJPUR	LEKHARKA	98	Province 1	DHANKUTA	TANKHUWA
37	Province 1	BHOJPUR	MANE BHANJYANG	99	Province 1	DHANKUTA	TELIYA
38	Province 1	BHOJPUR	MULPANI	100	Province 1	ILAM	AMCHOK
39	Province 1	BHOJPUR	NAGI	101	Province 1	ILAM	BANJHO
40	Province 1	BHOJPUR	NEPALEDANDA	102	Province 1	ILAM	BARBOTE
41	Province 1	BHOJPUR	OKHRE	103	Province 1	ILAM	CHAMAITA
42	Province 1	BHOJPUR	PANGCHA	104	Province 1	ILAM	CHISAPANI
43	Province 1	BHOJPUR	PATLEPANI	105	Province 1	ILAM	CHULACHULI
44	Province 1	BHOJPUR	PAWALA	106	Province 1	ILAM	DANABARI
45	Province 1	BHOJPUR	PYALI	107	Province 1	ILAM	DHUSENI
46	Province 1	BHOJPUR	RANIBAS	108	Province 1	ILAM	EKTAPPA
47	Province 1	BHOJPUR	SANGPANG	109	Province 1	ILAM	GAJURMUKHI
48	Province 1	BHOJPUR	SANO DUMMA	110	Province 1	ILAM	GODAK
49	Province 1	BHOJPUR	SHYAMSILA	111	Province 1	ILAM	GORKHE
50	Province 1	BHOJPUR	SIDDHESHWAR	112	Province 1	ILAM	IBHANG
51	Province 1	BHOJPUR	SINDRANG	113	Province 1	ILAM	ILAM MUNICIPALITY
52	Province 1	BHOJPUR	TAKSAR	114	Province 1	ILAM	IRAUTAR
53	Province 1	BHOJPUR	THIDINGKHA	115	Province 1	ILAM	JAMUNA
54	Province 1	BHOJPUR	THULLO DUMMA	116	Province 1	ILAM	JIRMALE
55	Province 1	BHOJPUR	TIMMA	117	Province 1	ILAM	JITPUR
56	Province 1	BHOJPUR	TIWARIBHANJYANG	118	Province 1	ILAM	JOGMAI
57	Province 1	BHOJPUR	TUNGECCHHA	119	Province 1	ILAM	KANYAM
58	Province 1	BHOJPUR	WALANKHA	120	Province 1	ILAM	KOLBUNG
59	Province 1	BHOJPUR	WASIKHOR	121	Province 1	ILAM	LAXMIPUR
60	Province 1	BHOJPUR	WASINGTHARPU	122	Province 1	ILAM	LUMDE
61	Province 1	BHOJPUR	YAKU	123	Province 1	ILAM	MABU
62	Province 1	BHOJPUR	YANGPANG	124	Province 1	ILAM	MAHAMAI

125	Province 1	ILAM	MAIMAJHUWA	188	Province 1	JHAPA	PATHARIYA
126	Province 1	ILAM	MAIPOKHARI	189	Province 1	JHAPA	PRITHVINAGAR
127	Province 1	ILAM	MANGALBARE	190	Province 1	JHAPA	RAJGADH
128	Province 1	ILAM	NAMSALING	191	Province 1	JHAPA	SANISCHARE
129	Province 1	ILAM	NAYABAJAR	192	Province 1	JHAPA	SATASIDHAM
130	Province 1	ILAM	PANCHAKANYA	193	Province 1	JHAPA	SHANTINAGAR
131	Province 1	ILAM	PASHUPATINAGAR	194	Province 1	JHAPA	SHARANAMATI
132	Province 1	ILAM	PHAKPHOK	195	Province 1	JHAPA	SHIVAGANJ
133	Province 1	ILAM	PHIKKAL	196	Province 1	JHAPA	SURUNGA
134	Province 1	ILAM	PHUYATAPPA	197	Province 1	JHAPA	TAGANDUBBA
135	Province 1	ILAM	PUWAMAJHUWA	198	Province 1	JHAPA	TOPGACHHI
136	Province 1	ILAM	PYANG	199	Province 1	KHOTANG	(DUMARE) DHARAPANI
137	Province 1	ILAM	SAKHEJUNG	200	Province 1	KHOTANG	AINSELUKHARKA
138	Province 1	ILAM	SAKHPHARA	201	Province 1	KHOTANG	ARKHAULE
139	Province 1	ILAM	SAMALBUNG	202	Province 1	KHOTANG	BADAHARE
140	Province 1	ILAM	SANGRUMBA	203	Province 1	KHOTANG	BADKADIYALE
141	Province 1	ILAM	SHANTIDANDA	204	Province 1	KHOTANG	BAHUNIDANDA
142	Province 1	ILAM	SHANTIPUR	205	Province 1	KHOTANG	BAIJE CHYANDANDA
143	Province 1	ILAM	SHRIANTU	206	Province 1	KHOTANG	BAKACHOL
144	Province 1	ILAM	SIDDHITHUMKA	207	Province 1	KHOTANG	BAKSILA
145	Province 1	ILAM	SOYAK	208	Province 1	KHOTANG	BAMRANG
146	Province 1	ILAM	SOYANG	209	Province 1	KHOTANG	BANSPANI
147	Province 1	ILAM	SULUBUNG	210	Province 1	KHOTANG	BARAHA POKHARI
148	Province 1	ILAM	SUMBOK	211	Province 1	KHOTANG	BATASE
149	Province 1	JHAPA	ANARMANI	212	Province 1	KHOTANG	BIJAYAKHARKA
150	Province 1	JHAPA	ARJUNDHARA	213	Province 1	KHOTANG	BOPUNG
151	Province 1	JHAPA	BAHUNDANGI	214	Province 1	KHOTANG	BUIPA
152	Province 1	JHAPA	BAIGUNDHARA	215	Province 1	KHOTANG	CHHITAPOKHARI
153	Province 1	JHAPA	BALUBADI	216	Province 1	KHOTANG	CHHORAMBU
154	Province 1	JHAPA	BANIYANI	217	Province 1	KHOTANG	CHIPRING
155	Province 1	JHAPA	BHADRAPUR MUNICIPALITY	218	Province 1	KHOTANG	CHISAPANI
156	Province 1	JHAPA	BUDHABARE	219	Province 1	KHOTANG	CHIURIDANDA
157	Province 1	JHAPA	CHAKCHAKI	220	Province 1	KHOTANG	CHYASMITAR
158	Province 1	JHAPA	CHANDRAGADHI	221	Province 1	KHOTANG	DAMARKHU SHIVALAYA
159	Province 1	JHAPA	CHARPANI	222	Province 1	KHOTANG	DANDAGAUN
160	Province 1	JHAPA	DAMAK MUNICIPALITY	223	Province 1	KHOTANG	DEVISTHAN
161	Province 1	JHAPA	DANGIBARI	224	Province 1	KHOTANG	DHITUNG
162	Province 1	JHAPA	DHAJAN	225	Province 1	KHOTANG	DIKTEL
163	Province 1	JHAPA	DHARAMPUR	226	Province 1	KHOTANG	DIKUWA
164	Province 1	JHAPA	DUWAGADHI	227	Province 1	KHOTANG	DIPLUNG
165	Province 1	JHAPA	GARAMANI	228	Province 1	KHOTANG	DUBEKOLDANDA
166	Province 1	JHAPA	GAURADHAHA	229	Province 1	KHOTANG	DURCHHIM
167	Province 1	JHAPA	GAURIGANJ	230	Province 1	KHOTANG	HANGCHUR
168	Province 1	JHAPA	GHAULADUBBA	231	Province 1	KHOTANG	INDRAYANIPOKHARI
169	Province 1	JHAPA	GHERABARI	232	Province 1	KHOTANG	JALESHWARI
170	Province 1	JHAPA	GOLDHAP	233	Province 1	KHOTANG	JALPA
171	Province 1	JHAPA	HALDIBARI	234	Province 1	KHOTANG	JYAMIRE
172	Province 1	JHAPA	JALTHAL	235	Province 1	KHOTANG	KAULE
173	Province 1	JHAPA	JUROPANI	236	Province 1	KHOTANG	KHALDE
174	Province 1	JHAPA	JYAMIRGADHI	237	Province 1	KHOTANG	KHARMI
175	Province 1	JHAPA	KECHANA	238	Province 1	KHOTANG	KHARPA
176	Province 1	JHAPA	KHAJURGACHHI	239	Province 1	KHOTANG	KHARTAMCHHA
177	Province 1	JHAPA	KHUDUNABARI	240	Province 1	KHOTANG	KHIDIM
178	Province 1	JHAPA	KOHABARA	241	Province 1	KHOTANG	KHOTANG BAJAR
179	Province 1	JHAPA	KOROBARI	242	Province 1	KHOTANG	KUBHINDE
180	Province 1	JHAPA	KUMARKHOD	243	Province 1	KHOTANG	LAMIDANDA
181	Province 1	JHAPA	LAKHANPUR	244	Province 1	KHOTANG	LAPHYANG
182	Province 1	JHAPA	MAHABHARA	245	Province 1	KHOTANG	LICHKIRAMCHE
183	Province 1	JHAPA	MAHARANIJHORA	246	Province 1	KHOTANG	LIKUWAPOKHARI
184	Province 1	JHAPA	MAHESPUR	247	Province 1	KHOTANG	MAHADEVSTHAN
185	Province 1	JHAPA	MECHINAGAR MUNICIPALITY	248	Province 1	KHOTANG	MAKPA
186	Province 1	JHAPA	PANCHGACHHI	249	Province 1	KHOTANG	MANGALTAR
187	Province 1	JHAPA	PATHAMARI	250	Province 1	KHOTANG	MATTIMBIRTA

251	Province 1	KHOTANG	MAUWABOTE	314	Province 1	MORANG	MAHADEWA
252	Province 1	KHOTANG	NERPA	315	Province 1	MORANG	MAJHARE
253	Province 1	KHOTANG	NIRMALIDANDA	316	Province 1	MORANG	MOTIPUR
254	Province 1	KHOTANG	NUNTHALA	317	Province 1	MORANG	MRIGAULIYA
255	Province 1	KHOTANG	PATHEKA	318	Province 1	MORANG	NOCHA
256	Province 1	KHOTANG	PAUWASERA	319	Province 1	MORANG	PATHARI
257	Province 1	KHOTANG	PHAKTANG	320	Province 1	MORANG	PATIGAUN
258	Province 1	KHOTANG	PHEDI	321	Province 1	MORANG	POKHARIYA
259	Province 1	KHOTANG	RAJAPANI	322	Province 1	MORANG	RAJGHAT
260	Province 1	KHOTANG	RAKHA BANGDEL	323	Province 1	MORANG	RAMITEKHOLA
261	Province 1	KHOTANG	RAKHA DIPSUNG	324	Province 1	MORANG	RANGELI
262	Province 1	KHOTANG	RATAMCHHA	325	Province 1	MORANG	SANISCHARE
263	Province 1	KHOTANG	RIBDUNG MAHESHWARI	326	Province 1	MORANG	SIDRAHA
264	Province 1	KHOTANG	SALLE	327	Province 1	MORANG	SIJUWA
265	Province 1	KHOTANG	SAPTESHWAR	328	Province 1	MORANG	SIMHADEVI
266	Province 1	KHOTANG	SAPTESHWAR CHHITAPOKHARI	329	Province 1	MORANG	SISABANIJAHADA
267	Province 1	KHOTANG	SAUNECHAUR	330	Province 1	MORANG	SISBANI BADAHARA
268	Province 1	KHOTANG	SAWAKATAHARE	331	Province 1	MORANG	SORABHAG
269	Province 1	KHOTANG	SIMPANI	332	Province 1	MORANG	SUNDARPUR
270	Province 1	KHOTANG	SUNGDEL	333	Province 1	MORANG	TAKUWA
271	Province 1	KHOTANG	SUNTALE	334	Province 1	MORANG	TANDI
272	Province 1	KHOTANG	TEMMA	335	Province 1	MORANG	TANKI SINUWARI
273	Province 1	KHOTANG	WAPLUKHA	336	Province 1	MORANG	TETARIYA
274	Province 1	KHOTANG	YAMKHA	337	Province 1	MORANG	THALAH
275	Province 1	MORANG	AMAHIBARIYATI	338	Province 1	MORANG	URLABARI
276	Province 1	MORANG	AMARDAHA	339	Province 1	MORANG	WARANGI
277	Province 1	MORANG	AMGACHHI	340	Province 1	MORANG	YANGSHILA
278	Province 1	MORANG	BABIYABIRTA	341	Province 1	OKHALDHUNGA	BALAKHU
279	Province 1	MORANG	BAHUNI	342	Province 1	OKHALDHUNGA	BARNALU
280	Province 1	MORANG	BANIGAMA	343	Province 1	OKHALDHUNGA	BARUNESHWAR
281	Province 1	MORANG	BARADANGA	344	Province 1	OKHALDHUNGA	BETINI
282	Province 1	MORANG	BAYARBAN	345	Province 1	OKHALDHUNGA	BHADAURE
283	Province 1	MORANG	BELBARI	346	Province 1	OKHALDHUNGA	BHUSINGA
284	Province 1	MORANG	BHATHIGACHH	347	Province 1	OKHALDHUNGA	BIGUTAR
285	Province 1	MORANG	BHAUDAHA	348	Province 1	OKHALDHUNGA	BILANDU
286	Province 1	MORANG	BHOGATANI	349	Province 1	OKHALDHUNGA	CHYANAM
287	Province 1	MORANG	BIRATNAGAR SUB M. CITY	350	Province 1	OKHALDHUNGA	DIYALE
288	Province 1	MORANG	BUDDHA NAGAR	351	Province 1	OKHALDHUNGA	GAMNANGTAR
289	Province 1	MORANG	DADARBAIRIYA	352	Province 1	OKHALDHUNGA	HARKAPUR
290	Province 1	MORANG	DAINIYA	353	Province 1	OKHALDHUNGA	JANTARKHANI
291	Province 1	MORANG	DANGIHAT	354	Province 1	OKHALDHUNGA	JYAMIRE
292	Province 1	MORANG	DANGRAHA	355	Province 1	OKHALDHUNGA	KALIKADEVI
293	Province 1	MORANG	DARBESHA	356	Province 1	OKHALDHUNGA	KATUNJE
294	Province 1	MORANG	DULARI	357	Province 1	OKHALDHUNGA	KETUKE
295	Province 1	MORANG	GOBINDAPUR	358	Province 1	OKHALDHUNGA	KHIJI CHANDESHWARI
296	Province 1	MORANG	HARAICHA	359	Province 1	OKHALDHUNGA	KHIJI PHALATE
297	Province 1	MORANG	HASANDAHA	360	Province 1	OKHALDHUNGA	KHIJIKATHI
298	Province 1	MORANG	HATTIMUDHA	361	Province 1	OKHALDHUNGA	KUIBHIR
299	Province 1	MORANG	HOKLABARI	362	Province 1	OKHALDHUNGA	KUNTADEVI
300	Province 1	MORANG	INDRAPUR	363	Province 1	OKHALDHUNGA	MADHAVPUR
301	Province 1	MORANG	ITAHARA	364	Province 1	OKHALDHUNGA	MAMKHA
302	Province 1	MORANG	JANTE	365	Province 1	OKHALDHUNGA	MANEBHANJYANG
303	Province 1	MORANG	JHAPA BAIJANATHPUR	366	Province 1	OKHALDHUNGA	MOLI
304	Province 1	MORANG	JHORAHAT	367	Province 1	OKHALDHUNGA	MULKHARKA
305	Province 1	MORANG	JHURKIYA	368	Province 1	OKHALDHUNGA	NARAYANSTHAN
306	Province 1	MORANG	KADAMAHA	369	Province 1	OKHALDHUNGA	NARMADESHWAR
307	Province 1	MORANG	KASENI	370	Province 1	OKHALDHUNGA	OKHALDHUNGA
308	Province 1	MORANG	KATAHARI	371	Province 1	OKHALDHUNGA	PALAPU
309	Province 1	MORANG	KERABARI	372	Province 1	OKHALDHUNGA	PATLE
310	Province 1	MORANG	KERAUN	373	Province 1	OKHALDHUNGA	PHEDIGUTH
311	Province 1	MORANG	LAKHANTARI	374	Province 1	OKHALDHUNGA	PHULBARI
312	Province 1	MORANG	LETANG	375	Province 1	OKHALDHUNGA	POKHARE
313	Province 1	MORANG	MADHUMALLA	376	Province 1	OKHALDHUNGA	POKLI

11573

89

377	Province 1	OKHALDHUNGA	PRAPCHA	440	Province 1	SANKHUWASABHA	BANESHWAR
378	Province 1	OKHALDHUNGA	RAGADEEP	441	Province 1	SANKHUWASABHA	BARHABISE
379	Province 1	OKHALDHUNGA	RAGANI	442	Province 1	SANKHUWASABHA	CHAINPUR
380	Province 1	OKHALDHUNGA	RANIBAN	443	Province 1	SANKHUWASABHA	CHEPUWA
381	Province 1	OKHALDHUNGA	RATAMATE	444	Province 1	SANKHUWASABHA	DHUPU
382	Province 1	OKHALDHUNGA	RAWADOLU	445	Province 1	SANKHUWASABHA	DIDING
383	Province 1	OKHALDHUNGA	RUMJATAR	446	Province 1	SANKHUWASABHA	HATIYA
384	Province 1	OKHALDHUNGA	SALLERI	447	Province 1	SANKHUWASABHA	JAJALA
385	Province 1	OKHALDHUNGA	SERNA	448	Province 1	SANKHUWASABHA	KHANDBARI MUNICIPALITY
386	Province 1	OKHALDHUNGA	SHRICHIAUR	449	Province 1	SANKHUWASABHA	KHARANG
387	Province 1	OKHALDHUNGA	SIMHADEVI	450	Province 1	SANKHUWASABHA	KIMATHANKA
388	Province 1	OKHALDHUNGA	SISNERI	451	Province 1	SANKHUWASABHA	MADI MULKHARKA
389	Province 1	OKHALDHUNGA	TALUWA	452	Province 1	SANKHUWASABHA	MADI RAMBENI
390	Province 1	OKHALDHUNGA	TARKERABARI	453	Province 1	SANKHUWASABHA	MAKALU
391	Province 1	OKHALDHUNGA	THAKLE	454	Province 1	SANKHUWASABHA	MAMLING
392	Province 1	OKHALDHUNGA	THULACHHAP	455	Province 1	SANKHUWASABHA	MANGTEWA
393	Province 1	OKHALDHUNGA	TOKSEL	456	Province 1	SANKHUWASABHA	MATSYAPOKHARI
394	Province 1	OKHALDHUNGA	UBUN	457	Province 1	SANKHUWASABHA	MAWADIN
395	Province 1	OKHALDHUNGA	WAKSA	458	Province 1	SANKHUWASABHA	NUM
396	Province 1	OKHALDHUNGA	YASAM	459	Province 1	SANKHUWASABHA	NUNDHAKI
397	Province 1	PANCHTHAR	AMARPUR	460	Province 1	SANKHUWASABHA	PATHIBHARA
398	Province 1	PANCHTHAR	ANGNA	461	Province 1	SANKHUWASABHA	PAWAKHOLA
399	Province 1	PANCHTHAR	ANGSARANG	462	Province 1	SANKHUWASABHA	SABHAPOKHARI
400	Province 1	PANCHTHAR	ARUBOTE	463	Province 1	SANKHUWASABHA	SIDDHAKALI
401	Province 1	PANCHTHAR	BHARAPA	464	Province 1	SANKHUWASABHA	SIDHAPOKHARI
402	Province 1	PANCHTHAR	CHILINGDIN	465	Province 1	SANKHUWASABHA	SISUWA
403	Province 1	PANCHTHAR	CHOKMAGU	466	Province 1	SANKHUWASABHA	SITALPATI
404	Province 1	PANCHTHAR	CHYANGTHAPU	467	Province 1	SANKHUWASABHA	SYABUN
405	Province 1	PANCHTHAR	DURDIMBA	468	Province 1	SANKHUWASABHA	TAMAPHOK
406	Province 1	PANCHTHAR	EKTIN	469	Province 1	SANKHUWASABHA	TAMPHU
407	Province 1	PANCHTHAR	HANGBUNG	470	Province 1	SANKHUWASABHA	WANA
408	Province 1	PANCHTHAR	IMBUNG	471	Province 1	SANKHUWASABHA	YAPHU
409	Province 1	PANCHTHAR	KURUMBA	472	Province 1	SAPTARI	PIPRA(PASHCHIM)
410	Province 1	PANCHTHAR	LIMBA	473	Province 1	SOLUKHUMBU	BASA
411	Province 1	PANCHTHAR	LUMPHABUNG	474	Province 1	SOLUKHUMBU	BENI
412	Province 1	PANCHTHAR	LUNGURUPA	475	Province 1	SOLUKHUMBU	BHAKANJE
413	Province 1	PANCHTHAR	MANGJABUNG	476	Province 1	SOLUKHUMBU	BUNG
414	Province 1	PANCHTHAR	MAUWA	477	Province 1	SOLUKHUMBU	CHAULAKHARKA
415	Province 1	PANCHTHAR	MEMENG	478	Province 1	SOLUKHUMBU	CHAURIKHARKA
416	Province 1	PANCHTHAR	NAGI	479	Province 1	SOLUKHUMBU	CHHESKAM
417	Province 1	PANCHTHAR	NAGIN	480	Province 1	SOLUKHUMBU	DEUSA
418	Province 1	PANCHTHAR	NAWAMIDANDA	481	Province 1	SOLUKHUMBU	GARMA
419	Province 1	PANCHTHAR	OLANE	482	Province 1	SOLUKHUMBU	GOLI
420	Province 1	PANCHTHAR	OYAM	483	Province 1	SOLUKHUMBU	GORAKHANI
421	Province 1	PANCHTHAR	PANCHAMI	484	Province 1	SOLUKHUMBU	GUDEL
422	Province 1	PANCHTHAR	PAUWASARTAP	485	Province 1	SOLUKHUMBU	JUBING
423	Province 1	PANCHTHAR	PHAKTEP	486	Province 1	SOLUKHUMBU	JUBU
424	Province 1	PANCHTHAR	PHALAICHA	487	Province 1	SOLUKHUMBU	KAGEL
425	Province 1	PANCHTHAR	PHIDIM	488	Province 1	SOLUKHUMBU	KANKU
426	Province 1	PANCHTHAR	PRANGBUNG	489	Province 1	SOLUKHUMBU	KERUNG
427	Province 1	PANCHTHAR	RABI	490	Province 1	SOLUKHUMBU	KHUMJUNG
428	Province 1	PANCHTHAR	RANIGAUN	491	Province 1	SOLUKHUMBU	LOKHIM
429	Province 1	PANCHTHAR	RANITAR	492	Province 1	SOLUKHUMBU	MUKLI
430	Province 1	PANCHTHAR	SARANGDANDA	493	Province 1	SOLUKHUMBU	NAMCHE
431	Province 1	PANCHTHAR	SIDIN	494	Province 1	SOLUKHUMBU	NECHABATASE
432	Province 1	PANCHTHAR	SIWA	495	Province 1	SOLUKHUMBU	NECHABETGHARI
433	Province 1	PANCHTHAR	SUBHANG	496	Province 1	SOLUKHUMBU	NELE
434	Province 1	PANCHTHAR	SYABARUMBA	497	Province 1	SOLUKHUMBU	PANCHAN
435	Province 1	PANCHTHAR	THARPU	498	Province 1	SOLUKHUMBU	PAWAI
436	Province 1	PANCHTHAR	YANGNAM	499	Province 1	SOLUKHUMBU	SALLERI
437	Province 1	PANCHTHAR	YASOK	500	Province 1	SOLUKHUMBU	SALYAN
438	Province 1	SANKHUWASABHA	ANKHIBHUI	501	Province 1	SOLUKHUMBU	SOTANG
439	Province 1	SANKHUWASABHA	BALA	502	Province 1	SOLUKHUMBU	TAKSINDU

503	Province 1	SOLUKHUMBU	TAMAKHANI	566	Province 1	TAPLEJUNG	DUMISE
504	Province 1	SOLUKHUMBU	TAPTING	567	Province 1	TAPLEJUNG	HANGDEWA
505	Province 1	SOLUKHUMBU	TINGLA	568	Province 1	TAPLEJUNG	HANGPANG
506	Province 1	SOLUKHUMBU	WAKU	569	Province 1	TAPLEJUNG	IKHABU
507	Province 1	SUNSARI	AMAHIBELHA	570	Province 1	TAPLEJUNG	KALIKHOLA
508	Province 1	SUNSARI	AMDUWA	571	Province 1	TAPLEJUNG	KHAMLUNG
509	Province 1	SUNSARI	AURABANI	572	Province 1	TAPLEJUNG	KHEBANG
510	Province 1	SUNSARI	BABIYA	573	Province 1	TAPLEJUNG	KHEJENIM
511	Province 1	SUNSARI	BAKALAU	574	Province 1	TAPLEJUNG	KHOKLIN
512	Province 1	SUNSARI	BARAHACHHETRA	575	Province 1	TAPLEJUNG	LELEP
513	Province 1	SUNSARI	BASANTAPUR	576	Province 1	TAPLEJUNG	LIMBUNDIN
514	Province 1	SUNSARI	BHADGAUN SINUWARI	577	Province 1	TAPLEJUNG	LIMKHIM
515	Province 1	SUNSARI	BHALUWA	578	Province 1	TAPLEJUNG	LINGTEP
516	Province 1	SUNSARI	BHARAUL	579	Province 1	TAPLEJUNG	LIWANG
517	Province 1	SUNSARI	BHOKRAHA	580	Province 1	TAPLEJUNG	MAMANGKHE
518	Province 1	SUNSARI	BISHNU PADUKA	581	Province 1	TAPLEJUNG	MEHELE
519	Province 1	SUNSARI	CHANDBELA	582	Province 1	TAPLEJUNG	NALBU
520	Province 1	SUNSARI	CHHITAH	583	Province 1	TAPLEJUNG	NAMKHOLYANG
521	Province 1	SUNSARI	CHIMADI	584	Province 1	TAPLEJUNG	NIGURADIN
522	Province 1	SUNSARI	DEWANGANJ	585	Province 1	TAPLEJUNG	OLANGCHUNGGOA
523	Province 1	SUNSARI	DHARAN MUNICIPALITY	586	Province 1	TAPLEJUNG	PAPUNG
524	Province 1	SUNSARI	DUHABI	587	Province 1	TAPLEJUNG	PEDANG
525	Province 1	SUNSARI	DUMRAHA	588	Province 1	TAPLEJUNG	PHAKUMBA
526	Province 1	SUNSARI	EKAMBA	589	Province 1	TAPLEJUNG	PHAWAKHOLA
527	Province 1	SUNSARI	GAUTAMPUR	590	Province 1	TAPLEJUNG	PHULBARI
528	Province 1	SUNSARI	GHUSKI	591	Province 1	TAPLEJUNG	PHUNGUNG
529	Province 1	SUNSARI	HANSPOSA	592	Province 1	TAPLEJUNG	PHURUMBU
530	Province 1	SUNSARI	HARINAGARA	593	Province 1	TAPLEJUNG	SABLAKHU
531	Province 1	SUNSARI	INARUWA MUNICIPALITY	594	Province 1	TAPLEJUNG	SADEWA
532	Province 1	SUNSARI	ITHARI MUNICIPALITY	595	Province 1	TAPLEJUNG	SANGHU
533	Province 1	SUNSARI	JALPAPUR	596	Province 1	TAPLEJUNG	SANTHAKRA
534	Province 1	SUNSARI	KAPTANGANJ	597	Province 1	TAPLEJUNG	SAWA
535	Province 1	SUNSARI	KHANAR	598	Province 1	TAPLEJUNG	SAWADIN
536	Province 1	SUNSARI	KOSHI TAPPU WILDLIFE RESERVE	599	Province 1	TAPLEJUNG	SIKECHA
537	Province 1	SUNSARI	LAUKAHI	600	Province 1	TAPLEJUNG	SINAM
538	Province 1	SUNSARI	MADHELI	601	Province 1	TAPLEJUNG	SURUMKHIM
539	Province 1	SUNSARI	MADHESA	602	Province 1	TAPLEJUNG	TAPETHOK
540	Province 1	SUNSARI	MADHUBAN	603	Province 1	TAPLEJUNG	TELLOK
541	Province 1	SUNSARI	MADHYAHARSAHI	604	Province 1	TAPLEJUNG	THECHAMBU
542	Province 1	SUNSARI	MAHENDRA NAGAR	605	Province 1	TAPLEJUNG	THINGLABU
543	Province 1	SUNSARI	NARSHIMHA	606	Province 1	TAPLEJUNG	THUKIMBA
544	Province 1	SUNSARI	PAKALI	607	Province 1	TAPLEJUNG	THUMBEDIN
545	Province 1	SUNSARI	PANCHAKANYA	608	Province 1	TAPLEJUNG	TIRINGE
546	Province 1	SUNSARI	PASHCHIM KUSAHA	609	Province 1	TAPLEJUNG	YAMPHUDIN
547	Province 1	SUNSARI	PRAKASHPUR	610	Province 1	TERHATHUM	AMBUNG
548	Province 1	SUNSARI	PURBA KUSAHA	611	Province 1	TERHATHUM	ANGDIM
549	Province 1	SUNSARI	RAIGANJ SINUWARI	612	Province 1	TERHATHUM	BASANTAPUR
550	Province 1	SUNSARI	RAMGANJ BELGACHHIYA	613	Province 1	TERHATHUM	CHHATEDHUNGA
551	Province 1	SUNSARI	RAMNAGAR BHUTAHA	614	Province 1	TERHATHUM	CHUHANDANDA
552	Province 1	SUNSARI	SAHEBGANJ	615	Province 1	TERHATHUM	DAGAPA
553	Province 1	SUNSARI	SATERJHODA	616	Province 1	TERHATHUM	HAMARJUNG
554	Province 1	SUNSARI	SHRI HARIPUR	617	Province 1	TERHATHUM	HWAKU
555	Province 1	SUNSARI	SHRIPUR JABDI	618	Province 1	TERHATHUM	ISIBU
556	Province 1	SUNSARI	SIMARIYA	619	Province 1	TERHATHUM	IWA
557	Province 1	SUNSARI	SINGIYA	620	Province 1	TERHATHUM	JALJALE
558	Province 1	SUNSARI	SONAPUR	621	Province 1	TERHATHUM	JIRIKHIMTI
559	Province 1	SUNSARI	TANMUNA	622	Province 1	TERHATHUM	KHAMLUNG
560	Province 1	TAPLEJUNG	AMBEGUDIN	623	Province 1	TERHATHUM	MORAHANG
561	Province 1	TAPLEJUNG	ANGKHOP	624	Province 1	TERHATHUM	MYANGLUNG
562	Province 1	TAPLEJUNG	CHAKSIBOTE	625	Province 1	TERHATHUM	OKHRE
563	Province 1	TAPLEJUNG	CHANGE	626	Province 1	TERHATHUM	OYAKJUNG
564	Province 1	TAPLEJUNG	DHUNGESANGHU	627	Province 1	TERHATHUM	PANCHAKANYA POKHARI
565	Province 1	TAPLEJUNG	DOKHU	628	Province 1	TERHATHUM	PAUTHAK

629	Province 1	TERHATHUM	PHAKCHAMARA	692	Province 2	BHAKTAPUR	CHITPOL
630	Province 1	TERHATHUM	PHULEK	693	Province 2	BHAKTAPUR	DADHIKOT
631	Province 1	TERHATHUM	PIPLE	694	Province 2	BHAKTAPUR	DUWAKOT
632	Province 1	TERHATHUM	SAMDU	695	Province 2	BHAKTAPUR	GUNDU
633	Province 1	TERHATHUM	SANKRANTI BAJAR	696	Province 2	BHAKTAPUR	JHAUKHEL
634	Province 1	TERHATHUM	SAWALA	697	Province 2	BHAKTAPUR	KATUNJE
635	Province 1	TERHATHUM	SHRIJUNG	698	Province 2	BHAKTAPUR	MADHYAPUR TH.MUNICIPALITY
636	Province 1	TERHATHUM	SIMLE	699	Province 2	BHAKTAPUR	NAGARKOT
637	Province 1	TERHATHUM	SOLMA	700	Province 2	BHAKTAPUR	NANGKHEL
638	Province 1	TERHATHUM	SUDAP	701	Province 2	BHAKTAPUR	SIPADOL
639	Province 1	TERHATHUM	SUNGNAM	702	Province 2	BHAKTAPUR	SIRUTAR
640	Province 1	TERHATHUM	TAMPHULA	703	Province 2	BHAKTAPUR	SUDAL
641	Province 1	TERHATHUM	THOKLUNG	704	Province 2	BHAKTAPUR	TATHALI
642	Province 1	UDAYAPUR	AMPTAR	705	Province 2	CHITAWAN	AYODHYAPURI
643	Province 1	UDAYAPUR	BALAMTA	706	Province 2	CHITAWAN	BACHHAULI
644	Province 1	UDAYAPUR	BANSBOTE	707	Province 2	CHITAWAN	BAGHAUDA
645	Province 1	UDAYAPUR	BARAHA	708	Province 2	CHITAWAN	BHANDARA
646	Province 1	UDAYAPUR	BARRE	709	Province 2	CHITAWAN	BHARATPUR MUNICIPALITY
647	Province 1	UDAYAPUR	BASAHA	710	Province 2	CHITAWAN	BIRENDRANAGAR
648	Province 1	UDAYAPUR	BELTAR	711	Province 2	CHITAWAN	CHAINPUR
649	Province 1	UDAYAPUR	BHALAYA DANDA	712	Province 2	CHITAWAN	CHANDI BHANJYANG
650	Province 1	UDAYAPUR	BHUTTAR	713	Province 2	CHITAWAN	DAHAKHANI
651	Province 1	UDAYAPUR	CHAUDANDI	714	Province 2	CHITAWAN	DARECHOK
652	Province 1	UDAYAPUR	DUMRE	715	Province 2	CHITAWAN	DIBYANAGAR
653	Province 1	UDAYAPUR	HADIYA	716	Province 2	CHITAWAN	GARDI
654	Province 1	UDAYAPUR	HARDENI	717	Province 2	CHITAWAN	GITANAGAR
655	Province 1	UDAYAPUR	INAME	718	Province 2	CHITAWAN	GUNJANAGAR
656	Province 1	UDAYAPUR	JALPA CHILAUNE	719	Province 2	CHITAWAN	JAGATPUR
657	Province 1	UDAYAPUR	JANTE	720	Province 2	CHITAWAN	JUTPANI
658	Province 1	UDAYAPUR	JOGIDAHA	721	Province 2	CHITAWAN	KABILAS
659	Province 1	UDAYAPUR	KATARI	722	Province 2	CHITAWAN	KALYANPUR
660	Province 1	UDAYAPUR	KATUNJEBAWALA	723	Province 2	CHITAWAN	KATHAR
661	Province 1	UDAYAPUR	KHANBU	724	Province 2	CHITAWAN	KAULE
662	Province 1	UDAYAPUR	LAPHAGAUN	725	Province 2	CHITAWAN	KHAIRAHANI
663	Province 1	UDAYAPUR	LEKHANI	726	Province 2	CHITAWAN	KORAK
664	Province 1	UDAYAPUR	LEKHGAUN	727	Province 2	CHITAWAN	KUMROJ
665	Province 1	UDAYAPUR	LIMPATAR	728	Province 2	CHITAWAN	LOTHAR
666	Province 1	UDAYAPUR	MAINAMAINI	729	Province 2	CHITAWAN	MANGALPUR
667	Province 1	UDAYAPUR	MYANKHU	730	Province 2	CHITAWAN	MEGHAULI
668	Province 1	UDAYAPUR	NAMETAR	731	Province 2	CHITAWAN	NARAYANPUR
669	Province 1	UDAYAPUR	OKHALE	732	Province 2	CHITAWAN	PADAMPUR
670	Province 1	UDAYAPUR	PANCHAWATI	733	Province 2	CHITAWAN	PARBATIPUR
671	Province 1	UDAYAPUR	POKHARI	734	Province 2	CHITAWAN	PATIHANI
672	Province 1	UDAYAPUR	RAUTA	735	Province 2	CHITAWAN	PIPLE
673	Province 1	UDAYAPUR	RISKU	736	Province 2	CHITAWAN	PITHUWA
674	Province 1	UDAYAPUR	RUPATAR	737	Province 2	CHITAWAN	RATNANAGAR MUNICIPALITY
675	Province 1	UDAYAPUR	SAUNE	738	Province 2	CHITAWAN	CHITWAN NATIONAL PARK
676	Province 1	UDAYAPUR	SIDDHIPUR	739	Province 2	CHITAWAN	SHAKTIKHOR
677	Province 1	UDAYAPUR	SIRISE	740	Province 2	CHITAWAN	SHARADANAGAR
678	Province 1	UDAYAPUR	SORUNG (CHHABISE)	741	Province 2	CHITAWAN	SHIVANAGAR
679	Province 1	UDAYAPUR	SUNDARPUR	742	Province 2	CHITAWAN	SIDDDHI
680	Province 1	UDAYAPUR	TAMLICHHA	743	Province 2	CHITAWAN	SUKRANAGAR
681	Province 1	UDAYAPUR	TAPESHWARI	744	Province 2	DHADING	AGINCHOK
682	Province 1	UDAYAPUR	TAWASHRI	745	Province 2	DHADING	BAIRENI
683	Province 1	UDAYAPUR	THANAGAUN	746	Province 2	DHADING	BASERI
684	Province 1	UDAYAPUR	THOKSILA	747	Province 2	DHADING	BENIGHAT
685	Province 1	UDAYAPUR	TRIBENI	748	Province 2	DHADING	BHUMISTHAN
686	Province 1	UDAYAPUR	TRIJUGA MUNICIPALITY	749	Province 2	DHADING	BUDHATHUM
687	Province 2	BHAKTAPUR	BAGESHWARI	750	Province 2	DHADING	CHAINPUR(DHADING)
688	Province 2	BHAKTAPUR	BALKOT	751	Province 2	DHADING	CHHATREDEURALI
689	Province 2	BHAKTAPUR	BHAKTAPUR MUNICIPALITY	752	Province 2	DHADING	DARKHA
690	Province 2	BHAKTAPUR	CHANGUNARAYAN	753	Province 2	DHADING	DHOLA
691	Province 2	BHAKTAPUR	CHHALING	754	Province 2	DHADING	DHUSA

755	Province 2	DHADING	DHUWAKOT	818	Province 2	DOLAKHA	KATAKUTI
756	Province 2	DHADING	GAJURI	819	Province 2	DOLAKHA	KHARE
757	Province 2	DHADING	GOGANPANI	820	Province 2	DOLAKHA	KHOPACHAGU
758	Province 2	DHADING	GUMDI	821	Province 2	DOLAKHA	LADUK
759	Province 2	DHADING	JHARLANG	822	Province 2	DOLAKHA	LAKURI DANDA
760	Province 2	DHADING	JIWANPUR	823	Province 2	DOLAKHA	LAMABAGAR
761	Province 2	DHADING	JOGIMARA	824	Province 2	DOLAKHA	LAMIDANDA
762	Province 2	DHADING	JYAMRUNG	825	Province 2	DOLAKHA	LAPILANG
763	Province 2	DHADING	KALLERI	826	Province 2	DOLAKHA	MAGAPAUWA
764	Province 2	DHADING	KATUNJE	827	Province 2	DOLAKHA	MAU
765	Province 2	DHADING	KEBALPUR	828	Province 2	DOLAKHA	MALU
766	Province 2	DHADING	KHALTE	829	Province 2	DOLAKHA	MARBU
767	Province 2	DHADING	KHARI	830	Province 2	DOLAKHA	MELUNG
768	Province 2	DHADING	KIRANCHOK	831	Province 2	DOLAKHA	MIRGE
769	Province 2	DHADING	KUMPUR	832	Province 2	DOLAKHA	NAMDU
770	Province 2	DHADING	LAPA	833	Province 2	DOLAKHA	ORANG
771	Province 2	DHADING	MAHADEVSTHAN	834	Province 2	DOLAKHA	PHASKU
772	Province 2	DHADING	MAIDI	835	Province 2	DOLAKHA	POWATI
773	Province 2	DHADING	MARPAK	836	Province 2	DOLAKHA	SAILUNGESHWAR
774	Province 2	DHADING	MULPANI	837	Province 2	DOLAKHA	SHAHARE
775	Province 2	DHADING	MURALIBHANJYANG	838	Province 2	DOLAKHA	SUNDRAWATI
776	Province 2	DHADING	NALANG	839	Province 2	DOLAKHA	SUNKHANI
777	Province 2	DHADING	NAUBISE	840	Province 2	DOLAKHA	SURI
778	Province 2	DHADING	NILKANTH	841	Province 2	DOLAKHA	SUSPA CHHAMABATI
779	Province 2	DHADING	PHULKHARKA	842	Province 2	DOLAKHA	SYAMA
780	Province 2	DHADING	PIDA	843	Province 2	DOLAKHA	TAMCHET DUDHPOKHARI
781	Province 2	DHADING	RI	844	Province 2	DOLAKHA	THULOPATAL
782	Province 2	DHADING	SALANG	845	Province 2	KABHREPALANCHOK	ANEKOT
783	Province 2	DHADING	SALYANKOT	846	Province 2	KABHREPALANCHOK	BALTHALI
784	Province 2	DHADING	SANGKOS	847	Province 2	KABHREPALANCHOK	BANAKHU
785	Province 2	DHADING	SATYADEVI	848	Province 2	KABHREPALANCHOK	BANEPA MUNICIPALITY
786	Province 2	DHADING	SEMJUNG	849	Province 2	KABHREPALANCHOK	BEKHSIMLE
787	Province 2	DHADING	SERTUNG	850	Province 2	KABHREPALANCHOK	BHIMKHORI
788	Province 2	DHADING	SUNAULABAJAR	851	Province 2	KABHREPALANCHOK	BHUGDEU MAHANKAL
789	Province 2	DHADING	TASARPU	852	Province 2	KABHREPALANCHOK	BHUMLUTAR
790	Province 2	DHADING	THAKRE	853	Province 2	KABHREPALANCHOK	BIRTADEURALI
791	Province 2	DHADING	TIPLING	854	Province 2	KABHREPALANCHOK	BOLDE PHEDICHE
792	Province 2	DHADING	TRIPURESHWAR	855	Province 2	KABHREPALANCHOK	BUDHAKHANI
793	Province 2	DOLAKHA	ALAMPU	856	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHALAL GANESHTHAN
794	Province 2	DOLAKHA	BABARE	857	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHANDENI MANDAN
795	Province 2	DOLAKHA	BHEDPU	858	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHAPAKHORI
796	Province 2	DOLAKHA	BHIMESHWAR MUNICIPALITY	859	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHAUBAS
797	Province 2	DOLAKHA	BHIRKOT	860	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHAURI POKHARI
798	Province 2	DOLAKHA	BHUSAPHEDI	861	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHHATREBANJH
799	Province 2	DOLAKHA	BIGU	862	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHYAMRANGBESI
800	Province 2	DOLAKHA	BOCH	863	Province 2	KABHREPALANCHOK	CHYASING KHARKA
801	Province 2	DOLAKHA	BULUNG	864	Province 2	KABHREPALANCHOK	DANDAGAUN
802	Province 2	DOLAKHA	CHANGKHU	865	Province 2	KABHREPALANCHOK	DARAUNE POKHARI
803	Province 2	DOLAKHA	CHHETRAPA	866	Province 2	KABHREPALANCHOK	DEUBHUMI BALUWA
804	Province 2	DOLAKHA	CHILANGKHA	867	Province 2	KABHREPALANCHOK	DEVITAR
805	Province 2	DOLAKHA	CHYAMA	868	Province 2	KABHREPALANCHOK	DHULIKHEL MUNICIPALITY
806	Province 2	DOLAKHA	DANDAKHARKA	869	Province 2	KABHREPALANCHOK	DHUNGKHARKA
807	Province 2	DOLAKHA	GAIRIMUDI	870	Province 2	KABHREPALANCHOK	DHUSENI SIWALAYA
808	Province 2	DOLAKHA	GAURISHANKAR	871	Province 2	KABHREPALANCHOK	DOLALGHAT
809	Province 2	DOLAKHA	GHYANGSUKATHOR	872	Province 2	KABHREPALANCHOK	GAIRI BISAUNA DEUPUR
810	Province 2	DOLAKHA	HAWA	873	Province 2	KABHREPALANCHOK	GHARTICHHAP
811	Province 2	DOLAKHA	JAPHE	874	Province 2	KABHREPALANCHOK	GOKULE
812	Province 2	DOLAKHA	JHULE	875	Province 2	KABHREPALANCHOK	GOTHPANI
813	Province 2	DOLAKHA	JHYAKU	876	Province 2	KABHREPALANCHOK	HOKSE BAZAR
814	Province 2	DOLAKHA	JIRI	877	Province 2	KABHREPALANCHOK	JAISITHOK
815	Province 2	DOLAKHA	JUGU	878	Province 2	KABHREPALANCHOK	JYAMDI
816	Province 2	DOLAKHA	KABRE	879	Province 2	KABHREPALANCHOK	KABHRE NITTYA CHANDESHWARI
817	Province 2	DOLAKHA	KALINCHOK	880	Province 2	KABHREPALANCHOK	KANPUR KALAPANI

881	Province 2	KABHREPALANCHOK	KATTIKE DEURALI	944	Province 2	KATHMANDU	CHHAIMALE
882	Province 2	KABHREPALANCHOK	KATUNJE BESI	945	Province 2	KATHMANDU	CHUNIKHEL
883	Province 2	KABHREPALANCHOK	KHAHARE PANGU	946	Province 2	KATHMANDU	DAHACHOK
884	Province 2	KABHREPALANCHOK	KHANALTHOK	947	Province 2	KATHMANDU	DAKSHINKALI
885	Province 2	KABHREPALANCHOK	KHARELTHOK	948	Province 2	KATHMANDU	DHAPASI
886	Province 2	KABHREPALANCHOK	KHARPACHOK	949	Province 2	KATHMANDU	DHARMASTHALI
887	Province 2	KABHREPALANCHOK	KOLANTI	950	Province 2	KATHMANDU	GAGALPHEDI
888	Province 2	KABHREPALANCHOK	KOLANTI BHUMEDANDA	951	Province 2	KATHMANDU	GOKARNESHWAR
889	Province 2	KABHREPALANCHOK	KOSHIDEKHA	952	Province 2	KATHMANDU	GOLDHUNGA
890	Province 2	KABHREPALANCHOK	KUSHADEVI	953	Province 2	KATHMANDU	GONGABU
891	Province 2	KABHREPALANCHOK	MADAN KUNDARI	954	Province 2	KATHMANDU	GOTHATAR
892	Province 2	KABHREPALANCHOK	MAHADEVSTHAN	955	Province 2	KATHMANDU	ICHANGU NARAYAN
893	Province 2	KABHREPALANCHOK	MAHADEVSTAR	956	Province 2	KATHMANDU	INDRAYANI
894	Province 2	KABHREPALANCHOK	MAHENDRA JYOTI BANSOL	957	Province 2	KATHMANDU	JHORMAHANKAL
895	Province 2	KABHREPALANCHOK	MAJHIPHEDA	958	Province 2	KATHMANDU	JITPURPHEDI
896	Province 2	KABHREPALANCHOK	MANGALTAR	959	Province 2	KATHMANDU	JORPATI
897	Province 2	KABHREPALANCHOK	MATHURAPATI PHULBARI	960	Province 2	KATHMANDU	KABHRESTHALI
898	Province 2	KABHREPALANCHOK	MECHCHHE	961	Province 2	KATHMANDU	KAPAN
899	Province 2	KABHREPALANCHOK	METHINKOT	962	Province 2	KATHMANDU	KATHMANDU ME. CITY
900	Province 2	KABHREPALANCHOK	MILCHE	963	Province 2	KATHMANDU	KHADKA BHADRAKALI
901	Province 2	KABHREPALANCHOK	NALDUNG BALUWAPATI	964	Province 2	KATHMANDU	KIRTIPUR MUNICIPALITY
902	Province 2	KABHREPALANCHOK	NANGRE GAGARCHE	965	Province 2	KATHMANDU	LAPSIPHEDI
903	Province 2	KABHREPALANCHOK	NASIKASTHAN SANGA	966	Province 2	KATHMANDU	MACHCHHEGAUN
904	Province 2	KABHREPALANCHOK	NAYAGAUN	967	Province 2	KATHMANDU	MAHADEVSTHAN
905	Province 2	KABHREPALANCHOK	PANAUTI MUNICIPALITY	968	Province 2	KATHMANDU	MAHANGKAL
906	Province 2	KABHREPALANCHOK	PANCHKHAL	969	Province 2	KATHMANDU	MANMAJU
907	Province 2	KABHREPALANCHOK	PATLEKHET	970	Province 2	KATHMANDU	MATATIRTHA
908	Province 2	KABHREPALANCHOK	PHALAMETAR	971	Province 2	KATHMANDU	MULPANI
909	Province 2	KABHREPALANCHOK	PHALANTE	972	Province 2	KATHMANDU	NAIKAP NAYABHANJYANG
910	Province 2	KABHREPALANCHOK	PHOKSINGTAR	973	Province 2	KATHMANDU	NAIKAP PURANO BHANJYAN
911	Province 2	KABHREPALANCHOK	POKHARI NARAYANSTHAN	974	Province 2	KATHMANDU	NANGLEBHARE
912	Province 2	KABHREPALANCHOK	PURANO GAUN	975	Province 2	KATHMANDU	NAYAPATI
913	Province 2	KABHREPALANCHOK	RABI OPI	976	Province 2	KATHMANDU	PHUTUNG
914	Province 2	KABHREPALANCHOK	RYALE	977	Province 2	KATHMANDU	PUKHULACHHI
915	Province 2	KABHREPALANCHOK	SALDHARA	978	Province 2	KATHMANDU	RAMKOT
916	Province 2	KABHREPALANCHOK	SALLE	979	Province 2	KATHMANDU	SANGLA
917	Province 2	KABHREPALANCHOK	SALME	980	Province 2	KATHMANDU	SANKHU BAJRAYOGINI
918	Province 2	KABHREPALANCHOK	SANKHUPATI CHAUR	981	Province 2	KATHMANDU	SANKHUSUNTOL
919	Province 2	KABHREPALANCHOK	SANU WANGTHALI	982	Province 2	KATHMANDU	SATUNGAL
920	Province 2	KABHREPALANCHOK	SAPING	983	Province 2	KATHMANDU	SAUKHEL
921	Province 2	KABHREPALANCHOK	SARADA BATASE	984	Province 2	KATHMANDU	SHESHNARAYAN
922	Province 2	KABHREPALANCHOK	SARMATHALI	985	Province 2	KATHMANDU	SITAPAILA
923	Province 2	KABHREPALANCHOK	SARSUNKHARKA	986	Province 2	KATHMANDU	SUNDARIJAL
924	Province 2	KABHREPALANCHOK	SATHIGHAR BHAGAWATI	987	Province 2	KATHMANDU	SYUCHATAR
925	Province 2	KABHREPALANCHOK	SHIKHAR AMBOTE	988	Province 2	KATHMANDU	TALKU DUDECHAUR
926	Province 2	KABHREPALANCHOK	SIMTHALI	989	Province 2	KATHMANDU	THAUDANCHHI
927	Province 2	KABHREPALANCHOK	SIPALI CHILAUNE	990	Province 2	KATHMANDU	THANKOT
928	Province 2	KABHREPALANCHOK	SISAKHANI	991	Province 2	KATHMANDU	TINTHANA
929	Province 2	KABHREPALANCHOK	SYAMPATI SIMALCHAUR	992	Province 2	KATHMANDU	TOKHA CHANDESHWARI
930	Province 2	KABHREPALANCHOK	THULO PARSEL	993	Province 2	KATHMANDU	TOKHA SARASWATI
931	Province 2	KABHREPALANCHOK	TUKUCHA NALA	994	Province 2	LALITPUR	ASRANG
932	Province 2	KABHREPALANCHOK	UGRACHANDI NALA	995	Province 2	LALITPUR	BADIKHEL
933	Province 2	KABHREPALANCHOK	UGRATARA JANAGAL	996	Province 2	LALITPUR	BHARDEU
934	Province 2	KABHREPALANCHOK	WALTING	997	Province 2	LALITPUR	BHATTEDANDA
935	Province 2	KATHMANDU	ALAPOT	998	Province 2	LALITPUR	BISANKHUNARAYAN
936	Province 2	KATHMANDU	BAD BHANJYANG	999	Province 2	LALITPUR	BUKHEL
937	Province 2	KATHMANDU	BALAMBU	1000	Province 2	LALITPUR	BUNGMATI
938	Province 2	KATHMANDU	BALUWA	1001	Province 2	LALITPUR	CHANDANPUR
939	Province 2	KATHMANDU	BHADRBAS	1002	Province 2	LALITPUR	CHAPAGAUN
940	Province 2	KATHMANDU	BHIMDHUNGA	1003	Province 2	LALITPUR	CHAUGHARE
941	Province 2	KATHMANDU	BUDHANILKANTHA	1004	Province 2	LALITPUR	CHHAMPI
942	Province 2	KATHMANDU	CHALNAKHEL	1005	Province 2	LALITPUR	DALACHAUKI
943	Province 2	KATHMANDU	CHAPALI BHADRAKALI	1006	Province 2	LALITPUR	DEVICHAUR

1007	Province 2	LALITPUR	DHAPAKHEL	1070	Province 2	MAKAWANPUR	PHAPARBARI
1008	Province 2	LALITPUR	DUKUCHHAP	1071	Province 2	MAKAWANPUR	RAIGAUN
1009	Province 2	LALITPUR	GHUSEL	1072	Province 2	MAKAWANPUR	RAKSIRANG
1010	Province 2	LALITPUR	GIMDI	1073	Province 2	MAKAWANPUR	SARIKHET PALASE
1011	Province 2	LALITPUR	GODAMCHAUR	1074	Province 2	MAKAWANPUR	SHIKHARPUR
1012	Province 2	LALITPUR	GODAWARI	1075	Province 2	MAKAWANPUR	SHRIPUR CHHATIWAN
1013	Province 2	LALITPUR	GOTIKHEL	1076	Province 2	MAKAWANPUR	SISNERI
1014	Province 2	LALITPUR	HARISIDDI	1077	Province 2	MAKAWANPUR	SUKAURA
1015	Province 2	LALITPUR	IKUDOL	1078	Province 2	MAKAWANPUR	THINGAN
1016	Province 2	LALITPUR	IMADOL	1079	Province 2	MAKAWANPUR	TISTUNG
1017	Province 2	LALITPUR	JHARUWARASI	1080	Province 2	NUWAKOT	BAGESHWARI
1018	Province 2	LALITPUR	KALESHWAR	1081	Province 2	NUWAKOT	BALKUMARI
1019	Province 2	LALITPUR	KHOKANA	1082	Province 2	NUWAKOT	BARSUNCHET
1020	Province 2	LALITPUR	LALITPUR SUB MET. CITY	1083	Province 2	NUWAKOT	BELKOT
1021	Province 2	LALITPUR	LAMATAR	1084	Province 2	NUWAKOT	BETENI
1022	Province 2	LALITPUR	LELE	1085	Province 2	NUWAKOT	BHADRATAR
1023	Province 2	LALITPUR	LUBHU	1086	Province 2	NUWAKOT	BHALCHE
1024	Province 2	LALITPUR	MALTA	1087	Province 2	NUWAKOT	BIDUR MUNICIPALITY
1025	Province 2	LALITPUR	MANIKHEL	1088	Province 2	NUWAKOT	BUDHASING
1026	Province 2	LALITPUR	NALLU	1089	Province 2	NUWAKOT	BUNGTANG
1027	Province 2	LALITPUR	PYUTAR	1090	Province 2	NUWAKOT	CHARGHARE
1028	Province 2	LALITPUR	SAINBU BHAINSEPATI	1091	Province 2	NUWAKOT	CHATURALE
1029	Province 2	LALITPUR	SANKHU	1092	Province 2	NUWAKOT	CHAUGHADA
1030	Province 2	LALITPUR	SIDDHIPUR	1093	Province 2	NUWAKOT	CHAUTHI
1031	Province 2	LALITPUR	SUNAKOTHI	1094	Province 2	NUWAKOT	CHHAP
1032	Province 2	LALITPUR	THAIBA	1095	Province 2	NUWAKOT	DANGSING
1033	Province 2	LALITPUR	THECHO	1096	Province 2	NUWAKOT	DEURALI
1034	Province 2	LALITPUR	THULADURLUNG	1097	Province 2	NUWAKOT	DUIPIPAL
1035	Province 2	LALITPUR	TIKATHALI	1098	Province 2	NUWAKOT	GANESHSTHAN
1036	Province 2	MAKAWANPUR	AGRA	1099	Province 2	NUWAKOT	GAUNKHARKA
1037	Province 2	MAKAWANPUR	AMBHANJYANG	1100	Province 2	NUWAKOT	GERKHU
1038	Province 2	MAKAWANPUR	BAJRABARAH	1101	Province 2	NUWAKOT	GHYANGPHEDI
1039	Province 2	MAKAWANPUR	BASAMADI	1102	Province 2	NUWAKOT	GORSYANG
1040	Province 2	MAKAWANPUR	BETENI	1103	Province 2	NUWAKOT	HALLE KALIKA
1041	Province 2	MAKAWANPUR	BHAINSE	1104	Province 2	NUWAKOT	JILING
1042	Province 2	MAKAWANPUR	BHARTA	1105	Province 2	NUWAKOT	KABILAS
1043	Province 2	MAKAWANPUR	BHIMPHEDE	1106	Province 2	NUWAKOT	KAKANI
1044	Province 2	MAKAWANPUR	BUDHICHAUR	1107	Province 2	NUWAKOT	KALYANPUR
1045	Province 2	MAKAWANPUR	CHITLANG	1108	Province 2	NUWAKOT	KAULE
1046	Province 2	MAKAWANPUR	CHURIYAMAI	1109	Province 2	NUWAKOT	KHADGA BHANJYANG
1047	Province 2	MAKAWANPUR	DAMAN	1110	Province 2	NUWAKOT	KHANIGAUN
1048	Province 2	MAKAWANPUR	DANDAKHARKA	1111	Province 2	NUWAKOT	KHARANITAR
1049	Province 2	MAKAWANPUR	DHIYAL	1112	Province 2	NUWAKOT	KIMTANG
1050	Province 2	MAKAWANPUR	GOGANE	1113	Province 2	NUWAKOT	KUMARI
1051	Province 2	MAKAWANPUR	HANDIKHOLA	1114	Province 2	NUWAKOT	LACHYANG
1052	Province 2	MAKAWANPUR	HARNAMADI	1115	Province 2	NUWAKOT	LIKHU
1053	Province 2	MAKAWANPUR	HATIYA	1116	Province 2	NUWAKOT	MADANPUR
1054	Province 2	MAKAWANPUR	HETAUDA MUNICIPALITY	1117	Province 2	NUWAKOT	MAHAKALI
1055	Province 2	MAKAWANPUR	IPA PANCHAKANYA	1118	Province 2	NUWAKOT	MANAKAMANA
1056	Province 2	MAKAWANPUR	KAGATE	1119	Province 2	NUWAKOT	NARJAMANDAP
1057	Province 2	MAKAWANPUR	KALIKATAR	1120	Province 2	NUWAKOT	OKHARPAUWA
1058	Province 2	MAKAWANPUR	KANKADA	1121	Province 2	NUWAKOT	PANCHAKANYA
1059	Province 2	MAKAWANPUR	KHAIRANG	1122	Province 2	NUWAKOT	PHIKURI
1060	Province 2	MAKAWANPUR	KULEKHANI	1123	Province 2	NUWAKOT	RALUKADEVI
1061	Province 2	MAKAWANPUR	MAKAWANPURGADHI	1124	Province 2	NUWAKOT	RATMATE
1062	Province 2	MAKAWANPUR	MANAHARI	1125	Province 2	NUWAKOT	RAUTBESI
1063	Province 2	MAKAWANPUR	MANTHALI	1126	Province 2	NUWAKOT	SALME
1064	Province 2	MAKAWANPUR	MARKHU	1127	Province 2	NUWAKOT	SAMARI
1065	Province 2	MAKAWANPUR	NAMTAR	1128	Province 2	NUWAKOT	SAMUNDRATAR
1066	Province 2	MAKAWANPUR	NIBUWATAR	1129	Province 2	NUWAKOT	SAMURDADEVI KHOLEGAUN
1067	Province 2	MAKAWANPUR	PADAMPOKHARI	1130	Province 2	NUWAKOT	SHIKHARBESI
1068	Province 2	MAKAWANPUR	PALUNG	1131	Province 2	NUWAKOT	SIKRE
1069	Province 2	MAKAWANPUR	PHAKHEL	1132	Province 2	NUWAKOT	SUNDADEVI

1133	Province 2	NUWAKOT	SUNKHANI	1196	Province 2	RAMECHHAP	TILPUNG
1134	Province 2	NUWAKOT	SURYAMATI	1197	Province 2	RASUWA	BHORLE
1135	Province 2	NUWAKOT	TALAKHU	1198	Province 2	RASUWA	BRIDDIM
1136	Province 2	NUWAKOT	TARUKA	1199	Province 2	RASUWA	CHILIME
1137	Province 2	NUWAKOT	THANAPATI	1200	Province 2	RASUWA	DANDAGAUN
1138	Province 2	NUWAKOT	THANSING	1201	Province 2	RASUWA	DHUNCHE
1139	Province 2	NUWAKOT	THAPREK	1202	Province 2	RASUWA	GATLANG
1140	Province 2	NUWAKOT	TUPCHE	1203	Province 2	RASUWA	GOLJUNG
1141	Province 2	NUWAKOT	URLANI	1204	Province 2	RASUWA	HAKU
1142	Province 2	RAMECHHAP	BAMTI BHANDAR	1205	Province 2	RASUWA	JIBIBE (NILKANTHA)
1143	Province 2	RAMECHHAP	BETALI	1206	Province 2	RASUWA	LAHAREPAUWA
1144	Province 2	RAMECHHAP	BETHAN	1207	Province 2	RASUWA	LANGTANG
1145	Province 2	RAMECHHAP	BHALUWAJOR	1208	Province 2	RASUWA	RAMCHE
1146	Province 2	RAMECHHAP	BHATAULI	1209	Province 2	RASUWA	SARAMTHALI
1147	Province 2	RAMECHHAP	BHIRPANI	1210	Province 2	RASUWA	SYAPHRU
1148	Province 2	RAMECHHAP	BHUJI	1211	Province 2	RASUWA	THULOGAUN
1149	Province 2	RAMECHHAP	BIJULIKOT	1212	Province 2	RASUWA	THUMAN
1150	Province 2	RAMECHHAP	CHANKHU	1213	Province 2	RASUWA	TIMURE
1151	Province 2	RAMECHHAP	CHISAPANI	1214	Province 2	RASUWA	YARSA
1152	Province 2	RAMECHHAP	CHUCHURE	1215	Province 2	SINDHULI	AMALE
1153	Province 2	RAMECHHAP	DADHUWA	1216	Province 2	SINDHULI	ARUN THAKUR
1154	Province 2	RAMECHHAP	DEURALI	1217	Province 2	SINDHULI	BAHUN TILPUNG
1155	Province 2	RAMECHHAP	DIMIPOKHARI	1218	Province 2	SINDHULI	BALAJOR
1156	Province 2	RAMECHHAP	DORAMBA	1219	Province 2	SINDHULI	BASESHWAR
1157	Province 2	RAMECHHAP	DURAGAUN	1220	Province 2	SINDHULI	BASTIPUR
1158	Province 2	RAMECHHAP	GAGAL BHADAURE	1221	Province 2	SINDHULI	BELGHARI
1159	Province 2	RAMECHHAP	GELU	1222	Province 2	SINDHULI	BHADRAKALI
1160	Province 2	RAMECHHAP	GOSHWARA	1223	Province 2	SINDHULI	BHIMESHWAR
1161	Province 2	RAMECHHAP	GOTHAUN	1224	Province 2	SINDHULI	BHIMSTHAN
1162	Province 2	RAMECHHAP	GUMDEL	1225	Province 2	SINDHULI	BHUWANESHWARI GWALTAR
1163	Province 2	RAMECHHAP	GUNSI	1226	Province 2	SINDHULI	BITIJOR BAGAINCHA
1164	Province 2	RAMECHHAP	GUPTESHWAR	1227	Province 2	SINDHULI	DANDIGURANSE
1165	Province 2	RAMECHHAP	HILEDEVI	1228	Province 2	SINDHULI	DUDHAULI
1166	Province 2	RAMECHHAP	HIMGANGA	1229	Province 2	SINDHULI	DUDHBHANYANG
1167	Province 2	RAMECHHAP	KATHJOR	1230	Province 2	SINDHULI	HARIHARPUR GADHI
1168	Province 2	RAMECHHAP	KHANDADEVI	1231	Province 2	SINDHULI	HARSAHI
1169	Province 2	RAMECHHAP	KHANIYAPANI	1232	Province 2	SINDHULI	HATPATE
1170	Province 2	RAMECHHAP	KHIMTI	1233	Province 2	SINDHULI	JALKANYA (CHAPAUJI)
1171	Province 2	RAMECHHAP	KUNBHUKASTHALI	1234	Province 2	SINDHULI	JARAYOTAR
1172	Province 2	RAMECHHAP	LAKHANPUR	1235	Province 2	SINDHULI	JHANGAJHOLI RATMATA
1173	Province 2	RAMECHHAP	MAJUWA	1236	Province 2	SINDHULI	JINAKHU
1174	Province 2	RAMECHHAP	MAKADUM	1237	Province 2	SINDHULI	KAKUR THAKUR
1175	Province 2	RAMECHHAP	MANTHALI	1238	Province 2	SINDHULI	KALPABRIKSHA
1176	Province 2	RAMECHHAP	NAGDAHA	1239	Province 2	SINDHULI	KAMALAMAI MUNICIPALITY
1177	Province 2	RAMECHHAP	NAMADI	1240	Province 2	SINDHULI	KAPILAKOT
1178	Province 2	RAMECHHAP	OKHRENI	1241	Province 2	SINDHULI	KHANGSANG
1179	Province 2	RAMECHHAP	PAKARBAS	1242	Province 2	SINDHULI	KHOLAGAUN
1180	Province 2	RAMECHHAP	PHARPU	1243	Province 2	SINDHULI	KUSHESHWAR (DUMJA)
1181	Province 2	RAMECHHAP	PHULAS	1244	Province 2	SINDHULI	KYANESHWAR
1182	Province 2	RAMECHHAP	PINGKHURI	1245	Province 2	SINDHULI	LAMPANTAR
1183	Province 2	RAMECHHAP	PRITI	1246	Province 2	SINDHULI	MAHADEV DANDA
1184	Province 2	RAMECHHAP	PURANAGAUN	1247	Province 2	SINDHULI	MAHADEVSTHAN
1185	Province 2	RAMECHHAP	RAKATHUM	1248	Province 2	SINDHULI	MAHENDRA LADABHIR
1186	Province 2	RAMECHHAP	RAMECHHAP	1249	Province 2	SINDHULI	MAHENDRAJHYADI
1187	Province 2	RAMECHHAP	RAMPUR	1250	Province 2	SINDHULI	MAJHUWA
1188	Province 2	RAMECHHAP	RASANALU	1251	Province 2	SINDHULI	NETRAKALI
1189	Province 2	RAMECHHAP	SAIPU	1252	Province 2	SINDHULI	NIPANE
1190	Province 2	RAMECHHAP	SALU	1253	Province 2	SINDHULI	PIPALMADI
1191	Province 2	RAMECHHAP	SANGHUTAR	1254	Province 2	SINDHULI	PURANO JHANGAJHOLI
1192	Province 2	RAMECHHAP	SUKAJOR	1255	Province 2	SINDHULI	RANIBAS
1193	Province 2	RAMECHHAP	SUNARPANI	1256	Province 2	SINDHULI	RANICHAURI
1194	Province 2	RAMECHHAP	THOKARPUR	1257	Province 2	SINDHULI	RATANCHURA
1195	Province 2	RAMECHHAP	THOSE	1258	Province 2	SINDHULI	RATNAWATI

1259	Province 2	SINDHULI	SANTESHWARI RAMPUR	1322	Province 2	SINDHUPALCHOK	PIPALDANDA
1260	Province 2	SINDHULI	SIRTHAULI	1323	Province 2	SINDHUPALCHOK	PISKAR
1261	Province 2	SINDHULI	SITALPATI	1324	Province 2	SINDHUPALCHOK	PULCHODANDA
1262	Province 2	SINDHULI	SUNAM POKHARI	1325	Province 2	SINDHUPALCHOK	RAMCHE
1263	Province 2	SINDHULI	SWALPATHANA	1326	Province 2	SINDHUPALCHOK	SANGACHOK
1264	Province 2	SINDHULI	TAMAJOR	1327	Province 2	SINDHUPALCHOK	SANUSIRUBARI
1265	Province 2	SINDHULI	TANDI	1328	Province 2	SINDHUPALCHOK	SELANG
1266	Province 2	SINDHULI	TINKANYA	1329	Province 2	SINDHUPALCHOK	SHIKHARPUR
1267	Province 2	SINDHULI	TOSAMKHOLA	1330	Province 2	SINDHUPALCHOK	SIMPALKABHRE
1268	Province 2	SINDHULI	TRIBHUWAN AMBOTE	1331	Province 2	SINDHUPALCHOK	SINDHUKOT
1269	Province 2	SINDHUPALCHOK	ATTARPUR	1332	Province 2	SINDHUPALCHOK	SIPAPOKHARE
1270	Province 2	SINDHUPALCHOK	BADEGAUN	1333	Province 2	SINDHUPALCHOK	SUNKHANI
1271	Province 2	SINDHUPALCHOK	BANSBARI	1334	Province 2	SINDHUPALCHOK	SYAULE
1272	Province 2	SINDHUPALCHOK	BANSKHARKA	1335	Province 2	SINDHUPALCHOK	TALAMARANG
1273	Province 2	SINDHUPALCHOK	BARAMCHI	1336	Province 2	SINDHUPALCHOK	TATOPANI
1274	Province 2	SINDHUPALCHOK	BARHABISE	1337	Province 2	SINDHUPALCHOK	TAUTHALI
1275	Province 2	SINDHUPALCHOK	BARUWA	1338	Province 2	SINDHUPALCHOK	TEKANPUR
1276	Province 2	SINDHUPALCHOK	BATASE	1339	Province 2	SINDHUPALCHOK	THAKANI
1277	Province 2	SINDHUPALCHOK	BHIMTAR	1340	Province 2	SINDHUPALCHOK	THANPAKOT
1278	Province 2	SINDHUPALCHOK	BHOTANG	1341	Province 2	SINDHUPALCHOK	THAPALCHHAP (DHUYANG)
1279	Province 2	SINDHUPALCHOK	BHOTECHAUR	1342	Province 2	SINDHUPALCHOK	THOKARPA
1280	Province 2	SINDHUPALCHOK	BHOTENAMALANG	1343	Province 2	SINDHUPALCHOK	THULO DHADING
1281	Province 2	SINDHUPALCHOK	BHOTSIPA	1344	Province 2	SINDHUPALCHOK	THULOPAKHAR
1282	Province 2	SINDHUPALCHOK	CHAUTARA	1345	Province 2	SINDHUPALCHOK	THULOSIRUBARI
1283	Province 2	SINDHUPALCHOK	CHOKATI	1346	Province 2	SINDHUPALCHOK	THUMPAKHAR
1284	Province 2	SINDHUPALCHOK	DHUSKUN	1347	Province 2	SINDHUPALCHOK	YAMUNADANDA
1285	Province 2	SINDHUPALCHOK	DHUYANG	1348	Province 3	ARGHAKHANCHI	ANGURI
1286	Province 2	SINDHUPALCHOK	DUBACHAUR	1349	Province 3	ARGHAKHANCHI	ARGHA
1287	Province 2	SINDHUPALCHOK	GATI	1350	Province 3	ARGHAKHANCHI	ARGHATOS
1288	Province 2	SINDHUPALCHOK	GHORTHALI	1351	Province 3	ARGHAKHANCHI	ASURKOT
1289	Province 2	SINDHUPALCHOK	GOLCHE	1352	Province 3	ARGHAKHANCHI	BAGI
1290	Province 2	SINDHUPALCHOK	GUMBA	1353	Province 3	ARGHAKHANCHI	BALKOT
1291	Province 2	SINDHUPALCHOK	GUNSAKOT	1354	Province 3	ARGHAKHANCHI	BHAGAWATI
1292	Province 2	SINDHUPALCHOK	HAGAM	1355	Province 3	ARGHAKHANCHI	CHHATRAGANJ
1293	Province 2	SINDHUPALCHOK	HAIBUNG	1356	Province 3	ARGHAKHANCHI	CHIDIKA
1294	Province 2	SINDHUPALCHOK	HELAMBU	1357	Province 3	ARGHAKHANCHI	DHAKABANG
1295	Province 2	SINDHUPALCHOK	ICHOK	1358	Province 3	ARGHAKHANCHI	DHANCHAUR
1296	Province 2	SINDHUPALCHOK	IRKHU	1359	Province 3	ARGHAKHANCHI	DHARAPANI
1297	Province 2	SINDHUPALCHOK	JALBIRE	1360	Province 3	ARGHAKHANCHI	DHATIBANG
1298	Province 2	SINDHUPALCHOK	JETHAL	1361	Province 3	ARGHAKHANCHI	DHIKURA
1299	Province 2	SINDHUPALCHOK	JYAMIRE	1362	Province 3	ARGHAKHANCHI	DIBHARNA
1300	Province 2	SINDHUPALCHOK	KADAMBAS	1363	Province 3	ARGHAKHANCHI	GOKHUNGA
1301	Province 2	SINDHUPALCHOK	KALIKA	1364	Province 3	ARGHAKHANCHI	HAMSAPUR
1302	Province 2	SINDHUPALCHOK	KARTHALI	1365	Province 3	ARGHAKHANCHI	JALUKE
1303	Province 2	SINDHUPALCHOK	KIUAL	1366	Province 3	ARGHAKHANCHI	JUKENA
1304	Province 2	SINDHUPALCHOK	KUBHINDE	1367	Province 3	ARGHAKHANCHI	KERUNGA
1305	Province 2	SINDHUPALCHOK	KUNCHOK	1368	Province 3	ARGHAKHANCHI	KHAN
1306	Province 2	SINDHUPALCHOK	LAGARCHE	1369	Province 3	ARGHAKHANCHI	KHANCHIKOT
1307	Province 2	SINDHUPALCHOK	LISANGKHU	1370	Province 3	ARGHAKHANCHI	KHANDAHA
1308	Province 2	SINDHUPALCHOK	LISTIKOT	1371	Province 3	ARGHAKHANCHI	KHIDIM
1309	Province 2	SINDHUPALCHOK	MAHANGKAL	1372	Province 3	ARGHAKHANCHI	KHILJI
1310	Province 2	SINDHUPALCHOK	MANESWARA	1373	Province 3	ARGHAKHANCHI	KIMDANDA
1311	Province 2	SINDHUPALCHOK	MANGKHA	1374	Province 3	ARGHAKHANCHI	MAIDAN
1312	Province 2	SINDHUPALCHOK	MARMING	1375	Province 3	ARGHAKHANCHI	MARENG
1313	Province 2	SINDHUPALCHOK	MELAMCHI	1376	Province 3	ARGHAKHANCHI	NARAPANI
1314	Province 2	SINDHUPALCHOK	NAWALPUR	1377	Province 3	ARGHAKHANCHI	NUWAKOT
1315	Province 2	SINDHUPALCHOK	PALCHOK	1378	Province 3	ARGHAKHANCHI	PALI
1316	Province 2	SINDHUPALCHOK	PANGRETAR	1379	Province 3	ARGHAKHANCHI	PANENA
1317	Province 2	SINDHUPALCHOK	PANGTANG	1380	Province 3	ARGHAKHANCHI	PATAUTI
1318	Province 2	SINDHUPALCHOK	PEDKU	1381	Province 3	ARGHAKHANCHI	POKHARATHOK
1319	Province 2	SINDHUPALCHOK	PHATAKSILA	1382	Province 3	ARGHAKHANCHI	SANDHIKHARKA
1320	Province 2	SINDHUPALCHOK	PHULPINGKATTI	1383	Province 3	ARGHAKHANCHI	SIDDHARA
1321	Province 2	SINDHUPALCHOK	PHULPINGKOT	1384	Province 3	ARGHAKHANCHI	SIMALPANI

1385	Province 3	ARGHAKHANCHI	SITAPUR	1448	Province 3	BAGLUNG	TARA
1386	Province 3	ARGHAKHANCHI	SUBARNAKHAL	1449	Province 3	BAGLUNG	TITYANG
1387	Province 3	ARGHAKHANCHI	THADA	1450	Province 3	DHADING	SALYANTAR
1388	Province 3	ARGHAKHANCHI	THULOPOKHARI	1451	Province 3	GORKHA	AMPPIPAL
1389	Province 3	ARGHAKHANCHI	WANGLA	1452	Province 3	GORKHA	ARU ARBANG
1390	Province 3	BAGLUNG	ADHIKARICHAUR	1453	Province 3	GORKHA	ARU CHANAUTE
1391	Province 3	BAGLUNG	AMALACHAUR	1454	Province 3	GORKHA	ARUPOKHARI
1392	Province 3	BAGLUNG	AMARBHUMI	1455	Province 3	GORKHA	ASRANG
1393	Province 3	BAGLUNG	ARGAL	1456	Province 3	GORKHA	BAGUWA
1394	Province 3	BAGLUNG	ARJEWLA	1457	Province 3	GORKHA	BAKRANG
1395	Province 3	BAGLUNG	BAGLUNG MUNICIPALITY	1458	Province 3	GORKHA	BARPAK
1396	Province 3	BAGLUNG	BATAKACHAUR	1459	Province 3	GORKHA	BHUMLICHOK
1397	Province 3	BAGLUNG	BHAKUNDE	1460	Province 3	GORKHA	BIHI
1398	Province 3	BAGLUNG	BHIMPOKHORA	1461	Province 3	GORKHA	BORLANG
1399	Province 3	BAGLUNG	BHINGITHE	1462	Province 3	GORKHA	BUNGKOT
1400	Province 3	BAGLUNG	BIHUNKOT	1463	Province 3	GORKHA	CHHEKAMPAR
1401	Province 3	BAGLUNG	BINAMARE	1464	Province 3	GORKHA	CHHOPRAK
1402	Province 3	BAGLUNG	BOBANG	1465	Province 3	GORKHA	CHUNCHET
1403	Province 3	BAGLUNG	BOHARAGAUN	1466	Province 3	GORKHA	CHYANGLING
1404	Province 3	BAGLUNG	BUNGADOBHAN	1467	Province 3	GORKHA	DARBUNG
1405	Province 3	BAGLUNG	BURTIBANG	1468	Province 3	GORKHA	DEURALI
1406	Province 3	BAGLUNG	CHHISTI	1469	Province 3	GORKHA	DHAWA
1407	Province 3	BAGLUNG	DAGATUMDANDA	1470	Province 3	GORKHA	DHUWAKOT
1408	Province 3	BAGLUNG	DAMEK	1471	Province 3	GORKHA	GAIKHUR
1409	Province 3	BAGLUNG	DARLING	1472	Province 3	GORKHA	GANKHU
1410	Province 3	BAGLUNG	DEVISTHAN	1473	Province 3	GORKHA	GHAIRUNG
1411	Province 3	BAGLUNG	DHAMJA	1474	Province 3	GORKHA	GHYACHOK
1412	Province 3	BAGLUNG	DHULLUBANSKOT	1475	Province 3	GORKHA	GHYALCHOK
1413	Province 3	BAGLUNG	DUDILABHATI	1476	Province 3	GORKHA	GUMDA
1414	Province 3	BAGLUNG	GWALICHAUR	1477	Province 3	GORKHA	HAMSAPUR
1415	Province 3	BAGLUNG	HARICHAUR	1478	Province 3	GORKHA	HARMI
1416	Province 3	BAGLUNG	HATIYA	1479	Province 3	GORKHA	JAUBARI
1417	Province 3	BAGLUNG	HIL	1480	Province 3	GORKHA	KASHIGAUN
1418	Province 3	BAGLUNG	HUGDISHIR	1481	Province 3	GORKHA	KERABARI
1419	Province 3	BAGLUNG	JAIDI	1482	Province 3	GORKHA	KERAUJA
1420	Province 3	BAGLUNG	JALJALA	1483	Province 3	GORKHA	KHARIBOT
1421	Province 3	BAGLUNG	KANDEBAS	1484	Province 3	GORKHA	KHOPLANG
1422	Province 3	BAGLUNG	KHUNGA	1485	Province 3	GORKHA	LAPRAK
1423	Province 3	BAGLUNG	KHUNGKHANI	1486	Province 3	GORKHA	LAPU
1424	Province 3	BAGLUNG	KUSMI SERA	1487	Province 3	GORKHA	LHO
1425	Province 3	BAGLUNG	LEKHANI	1488	Province 3	GORKHA	MAKAISING
1426	Province 3	BAGLUNG	MALIKA	1489	Province 3	GORKHA	MANAKAMANA
1427	Province 3	BAGLUNG	MALMA	1490	Province 3	GORKHA	MANBU
1428	Province 3	BAGLUNG	NARAYANSTHAN	1491	Province 3	GORKHA	MASEL
1429	Province 3	BAGLUNG	NARETHANTI	1492	Province 3	GORKHA	MIRKOT
1430	Province 3	BAGLUNG	NISI	1493	Province 3	GORKHA	MUCHCHOK
1431	Province 3	BAGLUNG	PAIYUN PATA	1494	Province 3	GORKHA	NAMJUNG
1432	Province 3	BAGLUNG	PALA	1495	Province 3	GORKHA	NARESHWAR
1433	Province 3	BAGLUNG	PANDAVKHANI	1496	Province 3	GORKHA	PALUNGTA
1434	Province 3	BAGLUNG	PAYUNTHANTHAP	1497	Province 3	GORKHA	PANCHKHUWADEURALI
1435	Province 3	BAGLUNG	RAJKUT	1498	Province 3	GORKHA	PANDRUNG
1436	Province 3	BAGLUNG	RANASINGKITENI	1499	Province 3	GORKHA	PHINAM
1437	Province 3	BAGLUNG	RANGKHANI	1500	Province 3	GORKHA	PHUJEL
1438	Province 3	BAGLUNG	RAYADANDA	1501	Province 3	GORKHA	PRITHVINARAYAN MUNICIPALITY
1439	Province 3	BAGLUNG	RESH	1502	Province 3	GORKHA	PROK
1440	Province 3	BAGLUNG	RIGHA	1503	Province 3	GORKHA	SAMAGAUN
1441	Province 3	BAGLUNG	SALYAN	1504	Province 3	GORKHA	SAURPANI
1442	Province 3	BAGLUNG	SARKUWA	1505	Province 3	GORKHA	SHRINATHKOT
1443	Province 3	BAGLUNG	SHISAKHANI	1506	Province 3	GORKHA	SIMJUNG
1444	Province 3	BAGLUNG	SINGANA	1507	Province 3	GORKHA	SIRIBAS
1445	Province 3	BAGLUNG	SUKHAURA	1508	Province 3	GORKHA	SWARA
1446	Province 3	BAGLUNG	TAMAN	1509	Province 3	GORKHA	TAKLUNG
1447	Province 3	BAGLUNG	TANGRAM	1510	Province 3	GORKHA	TAKUMAJHLAKURIBOT

1511	Province 3	GORKHA	TANDRANG	1574	Province 3	GULMI	MIHALPOKHARI
1512	Province 3	GORKHA	TANGLICHOK	1575	Province 3	GULMI	MUSIKOT
1513	Province 3	GORKHA	TAPLE	1576	Province 3	GULMI	NAYAGAUN
1514	Province 3	GORKHA	TARKUKOT	1577	Province 3	GULMI	NETA
1515	Province 3	GORKHA	THALAJUNG	1578	Province 3	GULMI	PALLAKOT
1516	Province 3	GORKHA	THUMI	1579	Province 3	GULMI	PARALMI
1517	Province 3	GORKHA	UIYA	1580	Province 3	GULMI	PAUDI AMARAI
1518	Province 3	GULMI	AGLUNG	1581	Province 3	GULMI	PHOKSING
1519	Province 3	GULMI	AMARARWATHOK	1582	Province 3	GULMI	PIPALDHARA
1520	Province 3	GULMI	AMARPUR	1583	Province 3	GULMI	PURKOT DAHA
1521	Province 3	GULMI	AMPCHAUR	1584	Province 3	GULMI	PURTIGHAT
1522	Province 3	GULMI	ARBANI	1585	Province 3	GULMI	RIMUWA
1523	Province 3	GULMI	ARJE	1586	Province 3	GULMI	RUPAKOT
1524	Province 3	GULMI	ARKHABANG	1587	Province 3	GULMI	RURU
1525	Province 3	GULMI	ARKHALE	1588	Province 3	GULMI	SHANTIPUR
1526	Province 3	GULMI	ARLANGKOT	1589	Province 3	GULMI	SIMICHAUR
1527	Province 3	GULMI	ASLEWA	1590	Province 3	GULMI	SIRSENI
1528	Province 3	GULMI	BADAGAUN	1591	Province 3	GULMI	TAMGHAS
1529	Province 3	GULMI	BALETAKSAR	1592	Province 3	GULMI	THANPATI
1530	Province 3	GULMI	BALITHUM	1593	Province 3	GULMI	THULQUMPEK
1531	Province 3	GULMI	BAMGHA	1594	Province 3	GULMI	TURANG
1532	Province 3	GULMI	BANJHKATERA	1595	Province 3	GULMI	WAGLA
1533	Province 3	GULMI	BHANBHANE	1596	Province 3	GULMI	WAMITAKSAR
1534	Province 3	GULMI	BHARSE	1597	Province 3	KASKI	ARBABUAYPUR
1535	Province 3	GULMI	BHURTUNG	1598	Province 3	KASKI	ARMALA
1536	Province 3	GULMI	BIRBAS	1599	Province 3	KASKI	BHACHOK
1537	Province 3	GULMI	BISHUKHARKA	1600	Province 3	KASKI	BHADAURETAMAGO
1538	Province 3	GULMI	CHHAPHILE	1601	Province 3	KASKI	BHALAM
1539	Province 3	GULMI	DARBARDEVISTHAN	1602	Province 3	KASKI	BHARATPOKHARI
1540	Province 3	GULMI	DARLAMCHAUR	1603	Province 3	KASKI	CHAPAKOT
1541	Province 3	GULMI	DARLING	1604	Province 3	KASKI	DANGSING
1542	Province 3	GULMI	DAUGHA	1605	Province 3	KASKI	DEURALI
1543	Province 3	GULMI	DHURKOT RAJASTHAL	1606	Province 3	KASKI	DHAMPUS
1544	Province 3	GULMI	DIBRUNG	1607	Province 3	KASKI	DHIKURPOKHARI
1545	Province 3	GULMI	DIGAM	1608	Province 3	KASKI	DHITAL
1546	Province 3	GULMI	DOHOLI	1609	Province 3	KASKI	GHACHOK
1547	Province 3	GULMI	DUBICHAUR	1610	Province 3	KASKI	GHANDRUK
1548	Province 3	GULMI	GAIDAKOT	1611	Province 3	KASKI	HAMSAPUR
1549	Province 3	GULMI	GHAMIR	1612	Province 3	KASKI	HYANGJA
1550	Province 3	GULMI	GHURKOT BASTU	1613	Province 3	KASKI	KAHUN
1551	Province 3	GULMI	GWADHA	1614	Province 3	KASKI	KALIKA
1552	Province 3	GULMI	GWADI	1615	Province 3	KASKI	KASKIKOT
1553	Province 3	GULMI	HADHADE	1616	Province 3	KASKI	KRISTINACHNECHAUR
1554	Province 3	GULMI	HARDINETA	1617	Province 3	KASKI	LAHACHOK
1555	Province 3	GULMI	HAREWA	1618	Province 3	KASKI	LAMACHAUR
1556	Province 3	GULMI	HARMICHAUR	1619	Province 3	KASKI	LEKHNATH MUNICIPALITY
1557	Province 3	GULMI	HARRACHAUR	1620	Province 3	KASKI	LUMLE
1558	Province 3	GULMI	HASARA	1621	Province 3	KASKI	LWANGGHALEL
1559	Province 3	GULMI	HASTICHAUR	1622	Province 3	KASKI	MACHHAPUCHCHHRE
1560	Province 3	GULMI	HUNGA	1623	Province 3	KASKI	MAJHTHANA
1561	Province 3	GULMI	HWANGDI	1624	Province 3	KASKI	MAUIA
1562	Province 3	GULMI	ISMA RAJSTHAL	1625	Province 3	KASKI	MIJUREDANDA
1563	Province 3	GULMI	JAHANG	1626	Province 3	KASKI	NAMARJUNG
1564	Province 3	GULMI	JAISITHOK	1627	Province 3	KASKI	NIRMALPOKHARI
1565	Province 3	GULMI	JAYAKHANI	1628	Province 3	KASKI	PARCHE
1566	Province 3	GULMI	JUBHUNG	1629	Province 3	KASKI	POKHARA SUB-MET. CITY
1567	Province 3	GULMI	JUNIYA	1630	Province 3	KASKI	PUMDIBHUMDI
1568	Province 3	GULMI	KHADGAKOT	1631	Province 3	KASKI	PURANCHAUR
1569	Province 3	GULMI	KHARJYANG	1632	Province 3	KASKI	RIBHAN
1570	Province 3	GULMI	KURGHA	1633	Province 3	KASKI	RUPAKOT
1571	Province 3	GULMI	LIMGHA	1634	Province 3	KASKI	SAIMARANG
1572	Province 3	GULMI	MALAYAGIRI	1635	Province 3	KASKI	SALYAN
1573	Province 3	GULMI	MARABHUNG	1636	Province 3	KASKI	SARANGKOT

1637	Province 3	KASKI	SARDIKHOLA	1700	Province 3	LAMJUNG	TARKU
1638	Province 3	KASKI	SIDDHA	1701	Province 3	LAMJUNG	TARKUGHAT
1639	Province 3	KASKI	SILDUIJURE	1702	Province 3	LAMJUNG	UDIPUR
1640	Province 3	KASKI	THUMAKODANDA	1703	Province 3	MANANG	BAGARCHAP
1641	Province 3	KASKI	THUMKI	1704	Province 3	MANANG	BHRAKA
1642	Province 3	LAMJUNG	ARCHALBOT	1705	Province 3	MANANG	CHAME
1643	Province 3	LAMJUNG	BAGLUNG PANI	1706	Province 3	MANANG	DHARAPANI
1644	Province 3	LAMJUNG	BAHUNDANDA	1707	Province 3	MANANG	DHYARU
1645	Province 3	LAMJUNG	BAJHAKHET	1708	Province 3	MANANG	KHANGSAR
1646	Province 3	LAMJUNG	BANGRE	1709	Province 3	MANANG	MANANG
1647	Province 3	LAMJUNG	BANSAR	1710	Province 3	MANANG	NAR
1648	Province 3	LAMJUNG	BESISHAHAR	1711	Province 3	MANANG	PHU
1649	Province 3	LAMJUNG	BHALAYAKHARKA	1712	Province 3	MANANG	PISANG
1650	Province 3	LAMJUNG	BHARTE	1713	Province 3	MANANG	TANKIMANANG
1651	Province 3	LAMJUNG	BOJE	1714	Province 3	MANANG	THOCHE
1652	Province 3	LAMJUNG	BHORLETAR	1715	Province 3	MUSTANG	CHARANG
1653	Province 3	LAMJUNG	BHOTEODAR	1716	Province 3	MUSTANG	CHHONDUP
1654	Province 3	LAMJUNG	BHUJUNG	1717	Province 3	MUSTANG	CHHOSER
1655	Province 3	LAMJUNG	BHULBHULE	1718	Province 3	MUSTANG	CHHUSANG
1656	Province 3	LAMJUNG	BICHAUR	1719	Province 3	MUSTANG	DHAMI
1657	Province 3	LAMJUNG	CHAKRATIRTHA	1720	Province 3	MUSTANG	JHONG
1658	Province 3	LAMJUNG	CHANDISTHAN	1721	Province 3	MUSTANG	JOMSOM
1659	Province 3	LAMJUNG	CHANDRESHWAR	1722	Province 3	MUSTANG	KAGBENI
1660	Province 3	LAMJUNG	CHITI	1723	Province 3	MUSTANG	KOWANG
1661	Province 3	LAMJUNG	DHAMILIKUWA	1724	Province 3	MUSTANG	KUNJO
1662	Province 3	LAMJUNG	DHODENI	1725	Province 3	MUSTANG	LETE
1663	Province 3	LAMJUNG	DHUSENI	1726	Province 3	MUSTANG	LOMANTHANG
1664	Province 3	LAMJUNG	DUDHPOKHARI	1727	Province 3	MUSTANG	MARPHA
1665	Province 3	LAMJUNG	DURADANDA	1728	Province 3	MUSTANG	MUKTINATH
1666	Province 3	LAMJUNG	GAUDA	1729	Province 3	MUSTANG	SURKHANG
1667	Province 3	LAMJUNG	GAUNSHAHAAR	1730	Province 3	MUSTANG	TUKUCHE
1668	Province 3	LAMJUNG	GHALE UTTARKANYA	1731	Province 3	MYAGDI	ARMAN
1669	Province 3	LAMJUNG	GHANPOKHARA	1732	Province 3	MYAGDI	ARTHUNGE
1670	Province 3	LAMJUNG	GHERMU	1733	Province 3	MYAGDI	BABIYACHAUR
1671	Province 3	LAMJUNG	GILUNG	1734	Province 3	MYAGDI	BARANJA
1672	Province 3	LAMJUNG	HILETAKSAR	1735	Province 3	MYAGDI	BEGKHOLA
1673	Province 3	LAMJUNG	ILAMPOKHARI	1736	Province 3	MYAGDI	BHAGAWATI
1674	Province 3	LAMJUNG	ISANESHWAR	1737	Province 3	MYAGDI	BHAKIMLI
1675	Province 3	LAMJUNG	JITA	1738	Province 3	MYAGDI	BHALKBANG
1676	Province 3	LAMJUNG	KARAPU	1739	Province 3	MYAGDI	BIM
1677	Province 3	LAMJUNG	KHUDI	1740	Province 3	MYAGDI	CHIMKHOLA
1678	Province 3	LAMJUNG	KOLKI	1741	Province 3	MYAGDI	DAGNAM
1679	Province 3	LAMJUNG	KUNCHHA	1742	Province 3	MYAGDI	DANA
1680	Province 3	LAMJUNG	MALING	1743	Province 3	MYAGDI	DARBANG
1681	Province 3	LAMJUNG	MOHARIYAKOT	1744	Province 3	MYAGDI	DEVISTHAN
1682	Province 3	LAMJUNG	NALMA	1745	Province 3	MYAGDI	DOWA
1683	Province 3	LAMJUNG	NAUTHAR	1746	Province 3	MYAGDI	GHATAN
1684	Province 3	LAMJUNG	NETA	1747	Province 3	MYAGDI	GURJA
1685	Province 3	LAMJUNG	PACHOK	1748	Province 3	MYAGDI	HISTAN
1686	Province 3	LAMJUNG	PAREWADANDA	1749	Province 3	MYAGDI	JHIN
1687	Province 3	LAMJUNG	PASGAUN	1750	Province 3	MYAGDI	JYAMRUKOT
1688	Province 3	LAMJUNG	PHALENI	1751	Province 3	MYAGDI	KUHUN
1689	Province 3	LAMJUNG	PURANKOT	1752	Province 3	MYAGDI	KUINEMANGALE
1690	Province 3	LAMJUNG	PYARJUNG	1753	Province 3	MYAGDI	LULANG
1691	Province 3	LAMJUNG	RAMGHA	1754	Province 3	MYAGDI	MARANG
1692	Province 3	LAMJUNG	SAMIBHANJYANG	1755	Province 3	MYAGDI	MUDI
1693	Province 3	LAMJUNG	SHRIBANJYANG	1756	Province 3	MYAGDI	MUNA
1694	Province 3	LAMJUNG	SIMPANI	1757	Province 3	MYAGDI	NARCHYANG
1695	Province 3	LAMJUNG	SINDURE	1758	Province 3	MYAGDI	NISKOT
1696	Province 3	LAMJUNG	SUNDARBAZAR	1759	Province 3	MYAGDI	OKHARBOT
1697	Province 3	LAMJUNG	SURYAPAL	1760	Province 3	MYAGDI	PAKHAPANI
1698	Province 3	LAMJUNG	TADHRING	1761	Province 3	MYAGDI	PATLEKHET
1699	Province 3	LAMJUNG	TAKSAR	1762	Province 3	MYAGDI	PIPLE

1763	Province 3	MYAGDI	PULACHAUR	1826	Province 3	PALPA	CHIDIPANI
1764	Province 3	MYAGDI	RAMCHE	1827	Province 3	PALPA	CHIRTUNGDHARA
1765	Province 3	MYAGDI	RATNECHAUR	1828	Province 3	PALPA	DARCHHA
1766	Province 3	MYAGDI	RUM	1829	Province 3	PALPA	DARLAMDANDA
1767	Province 3	MYAGDI	SHIKHA	1830	Province 3	PALPA	DEURALI
1768	Province 3	MYAGDI	SINGA	1831	Province 3	PALPA	DEVINAGAR
1769	Province 3	MYAGDI	TAKAM	1832	Province 3	PALPA	DOBHAN
1770	Province 3	MYAGDI	TATOPANI	1833	Province 3	PALPA	GALDHA
1771	Province 3	NAWALPARASI	AMARAPURI	1834	Province 3	PALPA	GANDAKOT
1772	Province 3	NAWALPARASI	ARGYAULI	1835	Province 3	PALPA	GEJHA
1773	Province 3	NAWALPARASI	BENIMANIPUR	1836	Province 3	PALPA	GOTHADI
1774	Province 3	NAWALPARASI	BHARATIPUR	1837	Province 3	PALPA	HEKLANG
1775	Province 3	NAWALPARASI	BULINGTAR	1838	Province 3	PALPA	HUMIN
1776	Province 3	NAWALPARASI	DANDAJHERI	1839	Province 3	PALPA	HUNGI
1777	Province 3	NAWALPARASI	DAUNNEDEVI	1840	Province 3	PALPA	JALPA
1778	Province 3	NAWALPARASI	DEGGAUN	1841	Province 3	PALPA	JHADEWA
1779	Province 3	NAWALPARASI	DEURALI(NAWALPARASI)	1842	Province 3	PALPA	JHIRBAS
1780	Province 3	NAWALPARASI	DEVACHULI	1843	Province 3	PALPA	JUTHAPAUWA
1781	Province 3	NAWALPARASI	DHAUWADI	1844	Province 3	PALPA	JYAMIRE
1782	Province 3	NAWALPARASI	DHURKOT	1845	Province 3	PALPA	KACHAL
1783	Province 3	NAWALPARASI	DIBYAPURI	1846	Province 3	PALPA	KASENI
1784	Province 3	NAWALPARASI	DUMKIBAS	1847	Province 3	PALPA	KHALIBAN
1785	Province 3	NAWALPARASI	GAINDAKOT	1848	Province 3	PALPA	KHANICHHAP
1786	Province 3	NAWALPARASI	HUPSEKOT	1849	Province 3	PALPA	KHANIGAUN
1787	Province 3	NAWALPARASI	JAUBARI	1850	Province 3	PALPA	KHASYAULI
1788	Province 3	NAWALPARASI	KAWASOTI	1851	Province 3	PALPA	KHYAHA
1789	Province 3	NAWALPARASI	KOLHUWA	1852	Province 3	PALPA	KOLDANDA
1790	Province 3	NAWALPARASI	KOTTHAR	1853	Province 3	PALPA	KUSUMKHOLA
1791	Province 3	NAWALPARASI	KUMARBARTI	1854	Province 3	PALPA	MADANPOKHARA
1792	Province 3	NAWALPARASI	MAINAGHAT	1855	Province 3	PALPA	MASYAM
1793	Province 3	NAWALPARASI	MAKAR	1856	Province 3	PALPA	MITYAL
1794	Province 3	NAWALPARASI	MITHUKARAM	1857	Province 3	PALPA	MUJHUNG
1795	Province 3	NAWALPARASI	MUKUNDAPUR	1858	Province 3	PALPA	NAYARNAMTALES
1796	Province 3	NAWALPARASI	NARAM	1859	Province 3	PALPA	PALUNGMAINADI
1797	Province 3	NAWALPARASI	NARAYANI	1860	Province 3	PALPA	PHEK
1798	Province 3	NAWALPARASI	NAYABELHANI	1861	Province 3	PALPA	PHOKSINGKOT
1799	Province 3	NAWALPARASI	PARSAUNI	1862	Province 3	PALPA	PIPALDANDA
1800	Province 3	NAWALPARASI	PITHAULI	1863	Province 3	PALPA	POKHARATHOK
1801	Province 3	NAWALPARASI	PRAGATINAGAR	1864	Province 3	PALPA	RAHABAS
1802	Province 3	NAWALPARASI	RAJAHAR	1865	Province 3	PALPA	RAMPUR
1803	Province 3	NAWALPARASI	RAKACHULI	1866	Province 3	PALPA	RINGNAIRAH
1804	Province 3	NAWALPARASI	RAKUWA	1867	Province 3	PALPA	RUPSE
1805	Province 3	NAWALPARASI	RATANPUR	1868	Province 3	PALPA	SAHALKOT
1806	Province 3	NAWALPARASI	RUCHANG	1869	Province 3	PALPA	SATYAWATI
1807	Province 3	NAWALPARASI	RUPAULIYA	1870	Province 3	PALPA	SIDDHESHWAR
1808	Province 3	NAWALPARASI	SHIVAMANDIR	1871	Province 3	PALPA	SILUWA
1809	Province 3	NAWALPARASI	TAMSARIYA	1872	Province 3	PALPA	SOMADI
1810	Province 3	NAWALPARASI	TRIBENISUSTA	1873	Province 3	PALPA	TANHU
1811	Province 3	NAWALPARASI	UPALLO ARKHALE	1874	Province 3	PALPA	TANSEN MUNICIPALITY
1812	Province 3	PALPA	ARCHALE	1875	Province 3	PALPA	TELGHA
1813	Province 3	PALPA	ARGALI	1876	Province 3	PALPA	TIMURE
1814	Province 3	PALPA	BAHADURPUR	1877	Province 3	PALPA	YAMDHA
1815	Province 3	PALPA	BAKAMALANG	1878	Province 3	PARBAT	ARTHAR DANDAKHARKA
1816	Province 3	PALPA	BALDENGADHI	1879	Province 3	PARBAT	BACHCHHA
1817	Province 3	PALPA	BANDIPOKHARA	1880	Province 3	PARBAT	BAHAKITHANTI
1818	Province 3	PALPA	BARANGDI	1881	Province 3	PARBAT	BAJUNG
1819	Province 3	PALPA	BHAIRABSTHAN	1882	Province 3	PARBAT	BALAKOT
1820	Province 3	PALPA	BHUWANPOKHARI	1883	Province 3	PARBAT	BANAU
1821	Province 3	PALPA	BIRKOT	1884	Province 3	PARBAT	BANSKHARKA
1822	Province 3	PALPA	BODHAGUMBA	1885	Province 3	PARBAT	BARRACHAUR
1823	Province 3	PALPA	BODHAPOKHARATHOK	1886	Province 3	PARBAT	BEULIBAS
1824	Province 3	PALPA	CHAPPANI	1887	Province 3	PARBAT	BHANGARA
1825	Province 3	PALPA	CHHAHARA	1888	Province 3	PARBAT	BHOKSING

1889	Province 3	PARBAT	BHORLE	1952	Province 3	PYUTHAN	GOTHIBANG
1890	Province 3	PARBAT	BHUKTANGLE	1953	Province 3	PYUTHAN	HAMSAPUR
1891	Province 3	PARBAT	CHITRE	1954	Province 3	PYUTHAN	JUMRIKANDA
1892	Province 3	PARBAT	CHUWA	1955	Province 3	PYUTHAN	KHABANG
1893	Province 3	PARBAT	DEUPUR	1956	Province 3	PYUTHAN	KHAIRA
1894	Province 3	PARBAT	DEURALI	1957	Province 3	PYUTHAN	KHALANGA
1895	Province 3	PARBAT	DHAIRING	1958	Province 3	PYUTHAN	KHUNG
1896	Province 3	PARBAT	DURLUNG	1959	Province 3	PYUTHAN	KOCHIBANG
1897	Province 3	PARBAT	HOSRANGDI	1960	Province 3	PYUTHAN	LIBANG
1898	Province 3	PARBAT	HUWAS	1961	Province 3	PYUTHAN	LIGHA
1899	Province 3	PARBAT	KARKINETA	1962	Province 3	PYUTHAN	LUNG
1900	Province 3	PARBAT	KATUWACHAUPARI	1963	Province 3	PYUTHAN	MAJHKOT
1901	Province 3	PARBAT	KHOLA LAKURI	1964	Province 3	PYUTHAN	MARANTHANA
1902	Province 3	PARBAT	KHURKOT	1965	Province 3	PYUTHAN	MARKABANG
1903	Province 3	PARBAT	KURGHA	1966	Province 3	PYUTHAN	NARIKOT
1904	Province 3	PARBAT	KYANG	1967	Province 3	PYUTHAN	NAYAGAUN
1905	Province 3	PARBAT	LEKHPHANT	1968	Province 3	PYUTHAN	OKHARKOT
1906	Province 3	PARBAT	LIMITHANA	1969	Province 3	PYUTHAN	PAKALA
1907	Province 3	PARBAT	LUNGKHUDEURALI	1970	Province 3	PYUTHAN	PHOPLI
1908	Province 3	PARBAT	MAJPHANT	1971	Province 3	PYUTHAN	PUJA
1909	Province 3	PARBAT	MUDIKUWA	1972	Province 3	PYUTHAN	RAJWARA
1910	Province 3	PARBAT	NANGLIWANG	1973	Province 3	PYUTHAN	RAMDI
1911	Province 3	PARBAT	PAKHAPANI	1974	Province 3	PYUTHAN	RASPURKOT
1912	Province 3	PARBAT	PAKUWA	1975	Province 3	PYUTHAN	SARI
1913	Province 3	PARBAT	PANG	1976	Province 3	PYUTHAN	SWARGADWARIKHAL
1914	Province 3	PARBAT	PANGRANG	1977	Province 3	PYUTHAN	SYAULIBANG
1915	Province 3	PARBAT	PHALAMKHANI	1978	Province 3	PYUTHAN	TIRAM
1916	Province 3	PARBAT	PHALEBAS DEVISTHAN	1979	Province 3	PYUTHAN	TORBANG
1917	Province 3	PARBAT	PHALEBAS KHANIGAUN	1980	Province 3	PYUTHAN	TUSARA
1918	Province 3	PARBAT	PIPALTARI	1981	Province 3	PYUTHAN	UDAYAPURKOT
1919	Province 3	PARBAT	RAMJADEURALI	1982	Province 3	ROLPA	ARESH
1920	Province 3	PARBAT	RANIPANI	1983	Province 3	ROLPA	BADACHAUR
1921	Province 3	PARBAT	SALUGRAM	1984	Province 3	ROLPA	BHAWANG
1922	Province 3	PARBAT	SALJA	1985	Province 3	ROLPA	BUDHAGAUN
1923	Province 3	PARBAT	SARONKHOLA	1986	Province 3	ROLPA	DHABANG
1924	Province 3	PARBAT	SHANKAR POKHARI	1987	Province 3	ROLPA	DUBIDANDA
1925	Province 3	PARBAT	SHIVALAYA	1988	Province 3	ROLPA	DUBRING
1926	Province 3	PARBAT	TAKLAK	1989	Province 3	ROLPA	GAIRIGAUN
1927	Province 3	PARBAT	THANAMAULA	1990	Province 3	ROLPA	GAJUL
1928	Province 3	PARBAT	THAPATHANA	1991	Province 3	ROLPA	GAM
1929	Province 3	PARBAT	THULIPOKHARI	1992	Province 3	ROLPA	GHARTIGAUN
1930	Province 3	PARBAT	TILHAR	1993	Province 3	ROLPA	GHODAGAUN
1931	Province 3	PARBAT	TRIBENI	1994	Province 3	ROLPA	GUMCHAL
1932	Province 3	PARBAT	URAMPOKHARA	1995	Province 3	ROLPA	HARJANG
1933	Province 3	PYUTHAN	ARKHA	1996	Province 3	ROLPA	HWAMA
1934	Province 3	PYUTHAN	BADIKOT	1997	Province 3	ROLPA	IRIBANG
1935	Province 3	PYUTHAN	BANGEMAROT	1998	Province 3	ROLPA	JAIMAKSALA
1936	Province 3	PYUTHAN	BANGESAL	1999	Province 3	ROLPA	JAMKOT
1937	Province 3	PYUTHAN	BARAULA	2000	Province 3	ROLPA	JAULE POKHARI
1938	Province 3	PYUTHAN	BARJIBANG	2001	Province 3	ROLPA	JEDBANG
1939	Province 3	PYUTHAN	BELBAS	2002	Province 3	ROLPA	JELBANG
1940	Province 3	PYUTHAN	BHINGRI	2003	Province 3	ROLPA	JHENAM
1941	Province 3	PYUTHAN	BIJAYNAGAR	2004	Province 3	ROLPA	JINABANG
1942	Province 3	PYUTHAN	BIJULI	2005	Province 3	ROLPA	JUGAR
1943	Province 3	PYUTHAN	BIJUWAR	2006	Province 3	ROLPA	KARETI
1944	Province 3	PYUTHAN	CHUJA	2007	Province 3	ROLPA	KHUMEL
1945	Province 3	PYUTHAN	DAKHAKWADI	2008	Province 3	ROLPA	KHUNGRI
1946	Province 3	PYUTHAN	DAMRI	2009	Province 3	ROLPA	KORCHABANG
1947	Province 3	PYUTHAN	DANGWANG	2010	Province 3	ROLPA	KOTGAUN
1948	Province 3	PYUTHAN	DHARAMPANI	2011	Province 3	ROLPA	KURELI
1949	Province 3	PYUTHAN	DHARMAWATI	2012	Province 3	ROLPA	LIBANG
1950	Province 3	PYUTHAN	DHUBANG	2013	Province 3	ROLPA	MASINA
1951	Province 3	PYUTHAN	DHUNGEGADHI	2014	Province 3	ROLPA	MUHING

2015	Province 3	ROLPA	MIRUL	2078	Province 3	SYANGJA	RANGBHANG
2016	Province 3	ROLPA	NUWAGAUN	2079	Province 3	SYANGJA	RAPAKOT
2017	Province 3	ROLPA	OTA	2080	Province 3	SYANGJA	RATNAPUR
2018	Province 3	ROLPA	PACHHABANG	2081	Province 3	SYANGJA	SAKHAR
2019	Province 3	ROLPA	PAKHAPANI	2082	Province 3	SYANGJA	SATODARAU
2020	Province 3	ROLPA	PANG	2083	Province 3	SYANGJA	SEKHAM
2021	Province 3	ROLPA	PHAGAM	2084	Province 3	SYANGJA	SETIDHOBHAN
2022	Province 3	ROLPA	RANGKOT	2085	Province 3	SYANGJA	SHRIKRISHNAGANDAKI
2023	Province 3	ROLPA	RANGSI	2086	Province 3	SYANGJA	SIRSEKOT
2024	Province 3	ROLPA	RANK	2087	Province 3	SYANGJA	SOREK
2025	Province 3	ROLPA	SAKHI	2088	Province 3	SYANGJA	TAKSAR
2026	Province 3	ROLPA	SHERAM	2089	Province 3	SYANGJA	THULADIHI
2027	Province 3	ROLPA	SIRPA	2090	Province 3	SYANGJA	THUMPOKHARA
2028	Province 3	ROLPA	SYURI	2091	Province 3	SYANGJA	TINDOBATO
2029	Province 3	ROLPA	TALABANG	2092	Province 3	SYANGJA	TULSIBHANYANG
2030	Province 3	ROLPA	TEBANG	2093	Province 3	SYANGJA	WALING MUNICIPALITY
2031	Province 3	ROLPA	THABANG	2094	Province 3	SYANGJA	WANGSING DEURALI
2032	Province 3	ROLPA	UWA	2095	Province 3	TANAHU	ANBUKHAIRENI
2033	Province 3	SYANGJA	ALAMDEVI	2096	Province 3	TANAHU	ARUNODAYA
2034	Province 3	SYANGJA	ARJUN CHAUPARI	2097	Province 3	TANAHU	BAIDI
2035	Province 3	SYANGJA	ARUCHAUR	2098	Province 3	TANAHU	BANDIPUR
2036	Province 3	SYANGJA	ARUKHARKA	2099	Province 3	TANAHU	BARBHANYANG
2037	Province 3	SYANGJA	BAHAKOT	2100	Province 3	TANAHU	BASANTAPUR
2038	Province 3	SYANGJA	BANETHOK DEURALI	2101	Province 3	TANAHU	BHANU
2039	Province 3	SYANGJA	BANGEPHATKE	2102	Province 3	TANAHU	BHANUMATI
2040	Province 3	SYANGJA	BHATKHOLA	2103	Province 3	TANAHU	BHIMAD
2041	Province 3	SYANGJA	BICHARICHAUTARA	2104	Province 3	TANAHU	BHIRKOT
2042	Province 3	SYANGJA	BIRGHA	2105	Province 3	TANAHU	BYAS MUNICIPALITY
2043	Province 3	SYANGJA	BIRUWA ARCHALE	2106	Province 3	TANAHU	CHHANG
2044	Province 3	SYANGJA	CHANDI BHANYANG	2107	Province 3	TANAHU	CHHIMKESHWARI
2045	Province 3	SYANGJA	CHAPAKOT	2108	Province 3	TANAHU	CHHIPCHHIPE
2046	Province 3	SYANGJA	CHHANGCHHANGDI	2109	Province 3	TANAHU	CHOK CHISAPANI
2047	Province 3	SYANGJA	CHILAUNEBAS	2110	Province 3	TANAHU	DEURALI
2048	Province 3	SYANGJA	CHIMNEBAS	2111	Province 3	TANAHU	DEVGHAT
2049	Province 3	SYANGJA	CHITREBHANYANG	2112	Province 3	TANAHU	DHARAMPANI
2050	Province 3	SYANGJA	DARSING DAHATHUM	2113	Province 3	TANAHU	DHORPHIRDI
2051	Province 3	SYANGJA	DHAPUK SIMALBHANYANG	2114	Province 3	TANAHU	DULEGAUNDA
2052	Province 3	SYANGJA	ELADI	2115	Province 3	TANAHU	GAJARKOT
2053	Province 3	SYANGJA	JAGATBHANYANG	2116	Province 3	TANAHU	GHANSIKUWA
2054	Province 3	SYANGJA	JAGATRADEVI	2117	Province 3	TANAHU	JAMUNE
2055	Province 3	SYANGJA	KALIKAKOT	2118	Province 3	TANAHU	KAHUN SHIVAPUR
2056	Province 3	SYANGJA	KEWARE BHANYANG	2119	Province 3	TANAHU	KESHAVTAR
2057	Province 3	SYANGJA	KHILUNGDEURALI	2120	Province 3	TANAHU	KHAIRENITAR
2058	Province 3	SYANGJA	KICHANAS	2121	Province 3	TANAHU	KIHUN
2059	Province 3	SYANGJA	KOLMABARAHACHAUR	2122	Province 3	TANAHU	KOTA
2060	Province 3	SYANGJA	KUWAKOT	2123	Province 3	TANAHU	KOTDARBAR
2061	Province 3	SYANGJA	KYAKMI	2124	Province 3	TANAHU	KYAMIN
2062	Province 3	SYANGJA	MAGYAM CHISAPANI	2125	Province 3	TANAHU	MAJHKOT
2063	Province 3	SYANGJA	MAJHKOT SHIVALAYA	2126	Province 3	TANAHU	MANPANG
2064	Province 3	SYANGJA	MALUNGA	2127	Province 3	TANAHU	MIRLUNG
2065	Province 3	SYANGJA	MALYANGKOT	2128	Province 3	TANAHU	PHIRPHIRE
2066	Province 3	SYANGJA	MANAKAMANA	2129	Province 3	TANAHU	POKHARIBHANYANG
2067	Province 3	SYANGJA	NIBUWAKHARKA	2130	Province 3	TANAHU	PURKOT
2068	Province 3	SYANGJA	ORASTE	2131	Province 3	TANAHU	RAIPUR
2069	Province 3	SYANGJA	PAKWADI	2132	Province 3	TANAHU	RAMJAKOT
2070	Province 3	SYANGJA	PANCHAMUL	2133	Province 3	TANAHU	RANIPOKHARI
2071	Province 3	SYANGJA	PAWAIGAUNDE	2134	Province 3	TANAHU	RISTI
2072	Province 3	SYANGJA	PELAKOT	2135	Province 3	TANAHU	RUPAKOT
2073	Province 3	SYANGJA	PELKACHAUR	2136	Province 3	TANAHU	SAMU BHAGAWATIPUR
2074	Province 3	SYANGJA	PHAPARTHUM	2137	Province 3	TANAHU	SATISWARA
2075	Province 3	SYANGJA	PHEDIKHOLA	2138	Province 3	TANAHU	SYAMGHA
2076	Province 3	SYANGJA	PIDIKHOLA	2139	Province 3	TANAHU	TANAHUNSUR
2077	Province 3	SYANGJA	PUTALIBAZAR MUNICIPALITY	2140	Province 3	TANAHU	THAPREK

2141	Province 3	TANAHU	THIRING SUNDHARA	2204	Province 4	BARA	MANAHARWA
2142	Province 4	BARA	AMARPATTI	2205	Province 4	BARA	MATIHARWA
2143	Province 4	BARA	AMAW	2206	Province 4	BARA	MOTISAR
2144	Province 4	BARA	AMLEKHGANJ	2207	Province 4	BARA	NARAH
2145	Province 4	BARA	AMRITGANJ	2208	Province 4	BARA	NIUGADH
2146	Province 4	BARA	BABUAIN	2209	Province 4	BARA	PAKADIYA CHIKANI
2147	Province 4	BARA	BACHHANPURWA	2210	Province 4	BARA	PARSAUNA
2148	Province 4	BARA	BADKA PHULBARIYA	2211	Province 4	BARA	PARSAUNI
2149	Province 4	BARA	BAGAH	2212	Province 4	BARA	PARSURAMPUR
2150	Province 4	BARA	BAGHBAN	2213	Province 4	BARA	PATERWA
2151	Province 4	BARA	BAHUARI	2214	Province 4	BARA	PATHARA
2152	Province 4	BARA	BALURAMPUR	2215	Province 4	BARA	PATHARHATTI
2153	Province 4	BARA	BANAULI	2216	Province 4	BARA	PHATTEPUR
2154	Province 4	BARA	BANJARIYA	2217	Province 4	BARA	PHETA
2155	Province 4	BARA	BARAINIYA	2218	Province 4	BARA	PIPARA
2156	Province 4	BARA	BARIYARPUR	2219	Province 4	BARA	PIPARABIRTA
2157	Province 4	BARA	BASATPUR	2220	Province 4	BARA	PIPARADHIGOTH
2158	Province 4	BARA	BATARA	2221	Province 4	BARA	PIPARPATI (DUI)
2159	Province 4	BARA	BELDARI	2222	Province 4	BARA	PIPARPATI (EK)
2160	Province 4	BARA	BHAGAWANPUR	2223	Province 4	BARA	PIPRA SIMARA
2161	Province 4	BARA	BHALUHI BHARBAIYA	2224	Province 4	BARA	PRASTOKA
2162	Province 4	BARA	BHARATGANJ SINAUL	2225	Province 4	BARA	PURAINIYA
2163	Province 4	BARA	BHATAUDA	2226	Province 4	BARA	RAGHUNATHPUR
2164	Province 4	BARA	BHODAHA	2227	Province 4	BARA	RAMPUR (TOKANI)
2165	Province 4	BARA	BISHRAMPUR	2228	Province 4	BARA	RAMPURWA
2166	Province 4	BARA	BISHUNPURWA	2229	Province 4	BARA	RATANPURI
2167	Province 4	BARA	BISUNPUR	2230	Province 4	BARA	RAUWAHI
2168	Province 4	BARA	BUNIYAD	2231	Province 4	BARA	SAPAH
2169	Province 4	BARA	CHHATAPIRA	2232	Province 4	BARA	SHRINAGAR BAIRIYA
2170	Province 4	BARA	CHHATAWA	2233	Province 4	BARA	SIHORWA
2171	Province 4	BARA	DAHIYAR	2234	Province 4	BARA	SIMHASANI
2172	Province 4	BARA	DEWAPUR	2235	Province 4	BARA	SISAHANIYA
2173	Province 4	BARA	DHARAMNAGAR	2236	Province 4	BARA	TEDHAKATTI
2174	Province 4	BARA	DOHARI	2237	Province 4	BARA	TELKUWA
2175	Province 4	BARA	DUMARWANA	2238	Province 4	BARA	TETARIYA
2176	Province 4	BARA	GADAHAL	2239	Province 4	BARA	UCHIDIH
2177	Province 4	BARA	GANJBHAWANIPUR	2240	Province 4	BARA	UMAJAN
2178	Province 4	BARA	GOLGANJ	2241	Province 4	DHANUSHA	ANDUPATTI
2179	Province 4	BARA	HARAIYA	2242	Province 4	DHANUSHA	AURAH
2180	Province 4	BARA	HARDIYA	2243	Province 4	DHANUSHA	BAGHCHAUDA
2181	Province 4	BARA	HARIHARPUR	2244	Province 4	DHANUSHA	BAHEDA BELA
2182	Province 4	BARA	INARWA MAI	2245	Province 4	DHANUSHA	BAHUARWA
2183	Province 4	BARA	INARWASIRA	2246	Province 4	DHANUSHA	BALABAKHAR
2184	Province 4	BARA	ITIYAH	2247	Province 4	DHANUSHA	BALAH KATHAL
2185	Province 4	BARA	JHITAKAIYA DAKSHIN	2248	Province 4	DHANUSHA	BALAH SAGHARA
2186	Province 4	BARA	JHITAKAIYA UTTAR	2249	Province 4	DHANUSHA	BALAHAGOTH
2187	Province 4	BARA	JITPUR	2250	Province 4	DHANUSHA	BANINIYA
2188	Province 4	BARA	KABAHIGOTH	2251	Province 4	DHANUSHA	BAPHAI
2189	Province 4	BARA	KABAHJABDI	2252	Province 4	DHANUSHA	BARAMAJHIYA
2190	Province 4	BARA	KACHORWA	2253	Province 4	DHANUSHA	BASAHYA
2191	Province 4	BARA	KAKADI	2254	Province 4	DHANUSHA	BASBITTI
2192	Province 4	BARA	KALAIYA MUNICIPALITY	2255	Province 4	DHANUSHA	BATESHWAR
2193	Province 4	BARA	KARAIYA	2256	Province 4	DHANUSHA	BENGA SHIVAPUR
2194	Province 4	BARA	KHOPUWA	2257	Province 4	DHANUSHA	BENGADAWAR
2195	Province 4	BARA	KHUTAWAJABDI	2258	Province 4	DHANUSHA	BHARATPUR
2196	Province 4	BARA	KOLBI	2259	Province 4	DHANUSHA	BHUCHAKRAPUR
2197	Province 4	BARA	KUDAWA	2260	Province 4	DHANUSHA	BHUTAH PATERWA
2198	Province 4	BARA	LAKSMIPUR KOTWALI	2261	Province 4	DHANUSHA	BINHI
2199	Province 4	BARA	LIPANIMAL	2262	Province 4	DHANUSHA	BISARBHORA
2200	Province 4	BARA	MADHURJABDI	2263	Province 4	DHANUSHA	CHAKKAR
2201	Province 4	BARA	MAHENDRA	2264	Province 4	DHANUSHA	CHORA KOYALPUR
2202	Province 4	BARA	MAHESHPUR	2265	Province 4	DHANUSHA	DEBADIHA
2203	Province 4	BARA	MAJHARIYA	2266	Province 4	DHANUSHA	DEURI PARBAHA

2267	Province 4	DHANUSHA	DEVPURA RUPAITHA	2330	Province 4	DHANUSHA	SONIGAMA
2268	Province 4	DHANUSHA	DHABULI	2331	Province 4	DHANUSHA	SUGAMADHUKARHI
2269	Province 4	DHANUSHA	DHALKEBAR	2332	Province 4	DHANUSHA	SUGANIKAS
2270	Province 4	DHANUSHA	DHANAUJI	2333	Province 4	DHANUSHA	TALLO GODAR
2271	Province 4	DHANUSHA	DHANUSA GOVINDAPUR	2334	Province 4	DHANUSHA	TARAPATTI SIRSIYA
2272	Province 4	DHANUSHA	DHANUSADHAM	2335	Province 4	DHANUSHA	THADI JHIJHA
2273	Province 4	DHANUSHA	DIGAMBARPUR	2336	Province 4	DHANUSHA	THILLA YADUWA
2274	Province 4	DHANUSHA	DUBARIKOT HATHALETWA	2337	Province 4	DHANUSHA	TULSI
2275	Province 4	DHANUSHA	DUHABI	2338	Province 4	DHANUSHA	TULSIYAH JABDI
2276	Province 4	DHANUSHA	EKRAHI	2339	Province 4	DHANUSHA	TULSIYAH NIKAS
2277	Province 4	DHANUSHA	GHODGHAS	2340	Province 4	DHANUSHA	UMAPREMPUR
2278	Province 4	DHANUSHA	GIDDHA	2341	Province 4	DHANUSHA	YADUKUHA
2279	Province 4	DHANUSHA	GOPALPUR	2342	Province 4	DHANUSHA	YAGYABHUMI
2280	Province 4	DHANUSHA	GOTHKOYALPUR	2343	Province 4	MAHOTTARI	ANKAR
2281	Province 4	DHANUSHA	HAMSA PUR KATHPULLA	2344	Province 4	MAHOTTARI	AURAH
2282	Province 4	DHANUSHA	HARIHARPUR	2345	Province 4	MAHOTTARI	BADIYA BANCHAURI
2283	Province 4	DHANUSHA	HARINE	2346	Province 4	MAHOTTARI	BAGADA
2284	Province 4	DHANUSHA	HATHIPUR HARBARA	2347	Province 4	MAHOTTARI	BAIRGIYA LAKSMINIYA
2285	Province 4	DHANUSHA	INARWA	2348	Province 4	MAHOTTARI	BALAWA
2286	Province 4	DHANUSHA	ITAHARWA	2349	Province 4	MAHOTTARI	BANAULI DONAULI
2287	Province 4	DHANUSHA	JANAKPUR MUNICIPALITY	2350	Province 4	MAHOTTARI	BANAUTA
2288	Province 4	DHANUSHA	JHATIYAH	2351	Province 4	MAHOTTARI	BANGAHA
2289	Province 4	DHANUSHA	JHOJHI KATAIYA	2352	Province 4	MAHOTTARI	BARDIBAS
2290	Province 4	DHANUSHA	KAJARA RAMAUL	2353	Province 4	MAHOTTARI	BASABITTI
2291	Province 4	DHANUSHA	KANAKPATTI	2354	Province 4	MAHOTTARI	BATHNAHA
2292	Province 4	DHANUSHA	KAUCHURI THERA	2355	Province 4	MAHOTTARI	BELGACHHI
2293	Province 4	DHANUSHA	KHAJURI CHANHA	2356	Province 4	MAHOTTARI	BHARATPUR
2294	Province 4	DHANUSHA	KHARIHANI	2357	Province 4	MAHOTTARI	BHATAULIYA
2295	Province 4	DHANUSHA	KURTHA	2358	Province 4	MAHOTTARI	BHRAMARPURA
2296	Province 4	DHANUSHA	LABATOLI	2359	Province 4	MAHOTTARI	BIJALPURA
2297	Province 4	DHANUSHA	LAGMAGADHA GUTHI	2360	Province 4	MAHOTTARI	DAMHIMADAI
2298	Province 4	DHANUSHA	LAKHAURI	2361	Province 4	MAHOTTARI	DHAMAURA
2299	Province 4	DHANUSHA	LAKKAR	2362	Province 4	MAHOTTARI	DHARMAPUR
2300	Province 4	DHANUSHA	LAKSMINIBAS	2363	Province 4	MAHOTTARI	DHIRAPUR
2301	Province 4	DHANUSHA	LAKSMIPUR BAGEWA	2364	Province 4	MAHOTTARI	EKARHIYA
2302	Province 4	DHANUSHA	LOHANA	2365	Province 4	MAHOTTARI	EKDARA
2303	Province 4	DHANUSHA	MACHI JHITKAIYA	2366	Province 4	MAHOTTARI	GAIDHA BHETPUR
2304	Province 4	DHANUSHA	MAHUWA (PRA. KHE.)	2367	Province 4	MAHOTTARI	GAURIBAS
2305	Province 4	DHANUSHA	MAHUWA (PRA. KO)	2368	Province 4	MAHOTTARI	GAUSHALA
2306	Province 4	DHANUSHA	MAKHANAHA	2369	Province 4	MAHOTTARI	GONARPURA
2307	Province 4	DHANUSHA	MANSHINGPATTI	2370	Province 4	MAHOTTARI	HALKHORI
2308	Province 4	DHANUSHA	MITHILESHWAR MAUWAHI	2371	Province 4	MAHOTTARI	HARIHARPUR HARINMARI
2309	Province 4	DHANUSHA	MITHILESHWAR NIKAS	2372	Province 4	MAHOTTARI	HATHILET
2310	Province 4	DHANUSHA	MUKHIYAPATTI	2373	Province 4	MAHOTTARI	HATTISARWA
2311	Province 4	DHANUSHA	NAGARAIN	2374	Province 4	MAHOTTARI	ITAHARWAKATTI
2312	Province 4	DHANUSHA	NAKATAJHIJ	2375	Province 4	MAHOTTARI	JALESHWAR MUNICIPALITY
2313	Province 4	DHANUSHA	NANNUPATTI	2376	Province 4	MAHOTTARI	KHAIRBANI
2314	Province 4	DHANUSHA	NAUWAKHOR PRASAHI	2377	Province 4	MAHOTTARI	KHAIRMARA
2315	Province 4	DHANUSHA	PACHAHARWA	2378	Province 4	MAHOTTARI	KHOPI
2316	Province 4	DHANUSHA	PATERWA	2379	Province 4	MAHOTTARI	KHUTTAPIPRADHI
2317	Province 4	DHANUSHA	PATNUKA	2380	Province 4	MAHOTTARI	KISAN NAGAR
2318	Province 4	DHANUSHA	PAUDESHPUR	2381	Province 4	MAHOTTARI	KOLHUWA BAGAIYA
2319	Province 4	DHANUSHA	PHULGAMA	2382	Province 4	MAHOTTARI	LAKSMINIYA
2320	Province 4	DHANUSHA	PUSPABALPUR	2383	Province 4	MAHOTTARI	LOHARPATTI
2321	Province 4	DHANUSHA	RAGHUNATHPUR	2384	Province 4	MAHOTTARI	MAHADAIYATAPANPUR
2322	Province 4	DHANUSHA	RAMDAIYA BHAWADI	2385	Province 4	MAHOTTARI	MAHOTTARI
2323	Province 4	DHANUSHA	SABAILA	2386	Province 4	MAHOTTARI	MAISTHAN
2324	Province 4	DHANUSHA	SAKHUWA MAHENDRANAGAR	2387	Province 4	MAHOTTARI	MAJHAURA BISNUPUR
2325	Province 4	DHANUSHA	SAPAH	2388	Province 4	MAHOTTARI	MANARA
2326	Province 4	DHANUSHA	SATOKHAR	2389	Province 4	MAHOTTARI	MATIHANI
2327	Province 4	DHANUSHA	SHANTIPUR	2390	Province 4	MAHOTTARI	MEGHANATH GORHANNA
2328	Province 4	DHANUSHA	SINGYAH MADAN	2391	Province 4	MAHOTTARI	NAINHI
2329	Province 4	DHANUSHA	SINURJODA	2392	Province 4	MAHOTTARI	NIGAIL

2393	Province 4	MAHOTTARI	PADAUL	2456	Province 4	PARSA	JAGANATHPUR
2394	Province 4	MAHOTTARI	PARSA PATAU	2457	Province 4	PARSA	JANAKITOLA
2395	Province 4	MAHOTTARI	PARSADEWAD	2458	Province 4	PARSA	JAYAMANGALAPUR
2396	Province 4	MAHOTTARI	PASUPATINAGAR	2459	Province 4	PARSA	JHAUWAGHUTI
2397	Province 4	MAHOTTARI	PHULAKAHA	2460	Province 4	PARSA	JITPUR
2398	Province 4	MAHOTTARI	PIGAUNA	2461	Province 4	PARSA	KAUWABAN KATAIYA
2399	Province 4	MAHOTTARI	PIPRA	2462	Province 4	PARSA	LAHABARTHAKARI
2400	Province 4	MAHOTTARI	POKHARIBHINDA	2463	Province 4	PARSA	LAKHANPUR
2401	Province 4	MAHOTTARI	PRAKAULI PHULHATTA	2464	Province 4	PARSA	LALPARSA
2402	Province 4	MAHOTTARI	RAGHUNATHPUR	2465	Province 4	PARSA	LANGADI
2403	Province 4	MAHOTTARI	RAMGOPALPUR	2466	Province 4	PARSA	LIPANI BIRTA
2404	Province 4	MAHOTTARI	RAMNAGAR	2467	Province 4	PARSA	MADHUBAN MATHAUL
2405	Province 4	MAHOTTARI	RATAULI	2468	Province 4	PARSA	MAHADEV PATTI
2406	Province 4	MAHOTTARI	SAHASAULA	2469	Province 4	PARSA	MAHUWAN
2407	Province 4	MAHOTTARI	SAHODAWA	2470	Province 4	PARSA	MANIYARI
2408	Province 4	MAHOTTARI	SANDHA	2471	Province 4	PARSA	MASIHANI
2409	Province 4	MAHOTTARI	SARPALLO	2472	Province 4	PARSA	MIRJAPUR
2410	Province 4	MAHOTTARI	SHAMSI	2473	Province 4	PARSA	MURLI
2411	Province 4	MAHOTTARI	SHRIPUR	2474	Province 4	PARSA	NAGARDAHA
2412	Province 4	MAHOTTARI	SIMARDAHI	2475	Province 4	PARSA	NICHUTA
2413	Province 4	MAHOTTARI	SINGYAH	2476	Province 4	PARSA	NIRMALBASTI
2414	Province 4	MAHOTTARI	SISAWAKATAIYA	2477	Province 4	PARSA	PAKHA MAINPUR
2415	Province 4	MAHOTTARI	SONAMA	2478	Province 4	PARSA	PANCHARUKHI
2416	Province 4	MAHOTTARI	SONAMAI	2479	Province 4	PARSA	PARSA WILDLIFE RESERVE
2417	Province 4	MAHOTTARI	SONAUL	2480	Province 4	PARSA	PARSAUNI BHATHA
2418	Province 4	MAHOTTARI	SUGA BHAWANIPATTI	2481	Province 4	PARSA	PARSAUNI BIRTA
2419	Province 4	MAHOTTARI	SUNDARPUR	2482	Province 4	PARSA	PARSHURAMPUR
2420	Province 4	PARSA	ALAU	2483	Province 4	PARSA	PATERWA SUGAULI
2421	Province 4	PARSA	AMARPATTI	2484	Province 4	PARSA	PATWARITOLABARWA
2422	Province 4	PARSA	AURAH	2485	Province 4	PARSA	PIDARIGUTHI
2423	Province 4	PARSA	BAGAH	2486	Province 4	PARSA	POKHARIYA
2424	Province 4	PARSA	BAGBANNA	2487	Province 4	PARSA	RAMGADHAWA
2425	Province 4	PARSA	BAGESHWARI TITARAUNA	2488	Province 4	PARSA	RAMNAGARI
2426	Province 4	PARSA	BAHUARI PIDARI	2489	Province 4	PARSA	SABAITHAWA
2427	Province 4	PARSA	BAHUARWA BHATA	2490	Province 4	PARSA	SAKHUWA PARASAUNI
2428	Province 4	PARSA	BAIRIYA BIRTA (NAU. TA. JA.)	2491	Province 4	PARSA	SAMJHAUTA
2429	Province 4	PARSA	BAIRIYA BIRTA (SISIYARI)	2492	Province 4	PARSA	SANKARSARAIYA
2430	Province 4	PARSA	BASADILWA	2493	Province 4	PARSA	SEDHWA
2431	Province 4	PARSA	BASANTAPUR	2494	Province 4	PARSA	SIRSIYA
2432	Province 4	PARSA	BELWA	2495	Province 4	PARSA	SIRSIYA (Da. Pu.)
2433	Province 4	PARSA	BHAURATAR	2496	Province 4	PARSA	SONBARSA
2434	Province 4	PARSA	BHAWANIPUR	2497	Province 4	PARSA	SUBARNAPUR
2435	Province 4	PARSA	BHEDIHARI	2498	Province 4	PARSA	SUGAULI BIRTA
2436	Province 4	PARSA	BHIKHAMPUR	2499	Province 4	PARSA	SUPAULI
2437	Province 4	PARSA	BHISWA	2500	Province 4	PARSA	SURJAH
2438	Province 4	PARSA	BIJBANIYA	2501	Province 4	PARSA	THORI
2439	Province 4	PARSA	BINDABASINI	2502	Province 4	PARSA	TULSIBARWA
2440	Province 4	PARSA	BIRANCHIBARWA	2503	Province 4	PARSA	UDAYAPUR GHURMI
2441	Province 4	PARSA	BIRGANJ SUB METROPOLITAN CITY	2504	Province 4	RAUTAHAT	AJGAIBI
2442	Province 4	PARSA	BIRUWAGUTHI	2505	Province 4	RAUTAHAT	AKOLAWA
2443	Province 4	PARSA	BISRAMPUR	2506	Province 4	RAUTAHAT	AURAIYA
2444	Province 4	PARSA	CHORNI	2507	Province 4	RAUTAHAT	BADAHARWA
2445	Province 4	PARSA	DEURBANA	2508	Province 4	RAUTAHAT	BAGAH
2446	Province 4	PARSA	DHOBINI	2509	Province 4	RAUTAHAT	BAIRIYA
2447	Province 4	PARSA	DHORE	2510	Province 4	RAUTAHAT	BANJARAH
2448	Province 4	PARSA	GADI	2511	Province 4	RAUTAHAT	BARIYARPUR
2449	Province 4	PARSA	GAMHARIYA	2512	Province 4	RAUTAHAT	BASANTAPATTI
2450	Province 4	PARSA	GHODDAUD PIPRA	2513	Province 4	RAUTAHAT	BASATPUR
2451	Province 4	PARSA	GOVINDAPUR	2514	Province 4	RAUTAHAT	BASBITI JINGADIYA
2452	Province 4	PARSA	HARIHARPUR	2515	Province 4	RAUTAHAT	BHALOHIYA (LAXMIPUR)
2453	Province 4	PARSA	HARIHARPUR BIRTA	2516	Province 4	RAUTAHAT	BHASEDAWA
2454	Province 4	PARSA	HARPATGANJ	2517	Province 4	RAUTAHAT	BHEDIYAH
2455	Province 4	PARSA	HARPUR	2518	Province 4	RAUTAHAT	BIRTI

2519	Province 4	RAUTAHAT	BISHRAMPUR	2582	Province 4	RAUTAHAT	RAJDEVI
2520	Province 4	RAUTAHAT	BISUNPURWAMANPUR	2583	Province 4	RAUTAHAT	RAJPUR PHARHADAWA
2521	Province 4	RAUTAHAT	BRAMHAPURI	2584	Province 4	RAUTAHAT	RAJPUR TULSI
2522	Province 4	RAUTAHAT	CHANDRANIGAHAPUR	2585	Province 4	RAUTAHAT	RAMAULI BAIRIYA
2523	Province 4	RAUTAHAT	DEWAHI	2586	Province 4	RAUTAHAT	RAMPURKHAP
2524	Province 4	RAUTAHAT	DHARAHARI	2587	Province 4	RAUTAHAT	RANGAPUR
2525	Province 4	RAUTAHAT	DHARMAPUR	2588	Province 4	RAUTAHAT	SAKHUAWA
2526	Province 4	RAUTAHAT	DIPAHI	2589	Province 4	RAUTAHAT	SAKHUAWA DHAMAURA
2527	Province 4	RAUTAHAT	DUMARIYA (PAROHA)	2590	Province 4	RAUTAHAT	SAMANPUR
2528	Province 4	RAUTAHAT	DUMARIYA(MATIYON)	2591	Province 4	RAUTAHAT	SANGRAMPUR
2529	Province 4	RAUTAHAT	GADHAU BHAGAWANPUR	2592	Province 4	RAUTAHAT	SANTAPUR (DOSTIYA)
2530	Province 4	RAUTAHAT	GAMHARIYA BIRTA	2593	Province 4	RAUTAHAT	SANTAPUR(MATIYON)
2531	Province 4	RAUTAHAT	GAMHARIYA PARSa	2594	Province 4	RAUTAHAT	SARMUJAWA
2532	Province 4	RAUTAHAT	GANGAPIPRA	2595	Province 4	RAUTAHAT	SARUATHA
2533	Province 4	RAUTAHAT	GARUDA BAIRIYA	2596	Province 4	RAUTAHAT	SHITALPUR BAIRGANIYA
2534	Province 4	RAUTAHAT	GAUR MUNICIPALITY	2597	Province 4	RAUTAHAT	SIMARA BHAWANIPUR
2535	Province 4	RAUTAHAT	GEDAHIGUTHI	2598	Province 4	RAUTAHAT	SONARNIYA
2536	Province 4	RAUTAHAT	HAJMANIYA	2599	Province 4	RAUTAHAT	TEJAPAKAD
2537	Province 4	RAUTAHAT	HARDIYA	2600	Province 4	RAUTAHAT	TENGRAHA
2538	Province 4	RAUTAHAT	HARSAHA PHATUHA	2601	Province 4	SAPTARI	ARNAHA
2539	Province 4	RAUTAHAT	HATHIYAH	2602	Province 4	SAPTARI	AURAH
2540	Province 4	RAUTAHAT	INARBARI JYUTAH	2603	Province 4	SAPTARI	BADAGAMA
2541	Province 4	RAUTAHAT	INARWA	2604	Province 4	SAPTARI	BAIRAWA
2542	Province 4	RAUTAHAT	JATAHARA	2605	Province 4	SAPTARI	BAKDHUWA
2543	Province 4	RAUTAHAT	JAYANAGAR	2606	Province 4	SAPTARI	BAMANGAMAKATTI
2544	Province 4	RAUTAHAT	JETHARAHIA	2607	Province 4	SAPTARI	BANAINIYA
2545	Province 4	RAUTAHAT	JHINGADAWA BELBICHHWA	2608	Province 4	SAPTARI	BANARJHULA
2546	Province 4	RAUTAHAT	JHUNKHUNMA	2609	Province 4	SAPTARI	BANAULA
2547	Province 4	RAUTAHAT	JOKAHA	2610	Province 4	SAPTARI	BANAULI
2548	Province 4	RAUTAHAT	JUDIBELA	2611	Province 4	SAPTARI	BARMAHIYA
2549	Province 4	RAUTAHAT	KANAKPUR	2612	Province 4	SAPTARI	BASBALPUR
2550	Province 4	RAUTAHAT	KARKACH KARMAIYA	2613	Province 4	SAPTARI	BASBITI
2551	Province 4	RAUTAHAT	KARUNIYA	2614	Province 4	SAPTARI	BATHANAHA
2552	Province 4	RAUTAHAT	KATAHARIYA	2615	Province 4	SAPTARI	BELHI
2553	Province 4	RAUTAHAT	KHESARAHIA	2616	Province 4	SAPTARI	BELHI CHAPENA
2554	Province 4	RAUTAHAT	LAUKAHA	2617	Province 4	SAPTARI	BHAGAWATPUR
2555	Province 4	RAUTAHAT	LAXMINIYA	2618	Province 4	SAPTARI	BHANGAHA
2556	Province 4	RAUTAHAT	LAXMIPUR BELBICHHAWA	2619	Province 4	SAPTARI	BHARDAHA
2557	Province 4	RAUTAHAT	MADANPUR	2620	Province 4	SAPTARI	BHUTAH
2558	Province 4	RAUTAHAT	MADHOPUR	2621	Province 4	SAPTARI	BIRPUR
2559	Province 4	RAUTAHAT	MAHAMADPUR	2622	Province 4	SAPTARI	BISAHARIYA
2560	Province 4	RAUTAHAT	MALAH	2623	Province 4	SAPTARI	BODE BARSAIN
2561	Province 4	RAUTAHAT	MARYADPUR	2624	Province 4	SAPTARI	BORIYA
2562	Province 4	RAUTAHAT	MATHIYA	2625	Province 4	SAPTARI	BRAMHAPUR
2563	Province 4	RAUTAHAT	MATSARI	2626	Province 4	SAPTARI	CHHINNAMASTA
2564	Province 4	RAUTAHAT	MITHUAWA	2627	Province 4	SAPTARI	DADHA
2565	Province 4	RAUTAHAT	MUDBALAWA	2628	Province 4	SAPTARI	DAULATPUR
2566	Province 4	RAUTAHAT	NARKATIYA	2629	Province 4	SAPTARI	DEURI
2567	Province 4	RAUTAHAT	PACHARUKHI	2630	Province 4	SAPTARI	DEURI BHARUWA
2568	Province 4	RAUTAHAT	PATAURA	2631	Province 4	SAPTARI	DHANGADHI
2569	Province 4	RAUTAHAT	PATHARABUDHARAM	2632	Province 4	SAPTARI	DHARAMPUR
2570	Province 4	RAUTAHAT	PAURAI	2633	Province 4	SAPTARI	DIDHAWA
2571	Province 4	RAUTAHAT	PHATUWA MAHESHPUR	2634	Province 4	SAPTARI	DIMAN
2572	Province 4	RAUTAHAT	PIPARA (POKHARIYA)	2635	Province 4	SAPTARI	GAMHARIYA PARWAHA
2573	Province 4	RAUTAHAT	PIPARIYA (DOSTIYA)	2636	Province 4	SAPTARI	GHOCHANPUR
2574	Province 4	RAUTAHAT	PIPARIYA (PAROHA)	2637	Province 4	SAPTARI	GOBARGADHA
2575	Province 4	RAUTAHAT	PIPRA BHAGWANPUR	2638	Province 4	SAPTARI	GOITHI
2576	Province 4	RAUTAHAT	PIPRA BHALOHIYA	2639	Province 4	SAPTARI	HANUMAN NAGAR
2577	Province 4	RAUTAHAT	PIPRA RAJBARA	2640	Province 4	SAPTARI	HARDIYA
2578	Province 4	RAUTAHAT	POTHIYAH	2641	Province 4	SAPTARI	HARIHARPUR
2579	Province 4	RAUTAHAT	PRATAPPUR PALTUWA	2642	Province 4	SAPTARI	HARIPUR
2580	Province 4	RAUTAHAT	PREMPUR GONAH	2643	Province 4	SAPTARI	INARWA
2581	Province 4	RAUTAHAT	RAGHUNATHPUR	2644	Province 4	SAPTARI	INARWA PHULBARIYA

2645	Province 4	SAPTARI	ITAHARI BISHNUPUR	2708	Province 4	SAPTARI	SISWA
2646	Province 4	SAPTARI	JAGATPUR	2709	Province 4	SAPTARI	SITAPUR
2647	Province 4	SAPTARI	JAMUNI MADHEPURA	2710	Province 4	SAPTARI	TARAH
2648	Province 4	SAPTARI	JANDAUL	2711	Province 4	SAPTARI	TERHAUTA
2649	Province 4	SAPTARI	JHUTKI	2712	Province 4	SAPTARI	THELIYA
2650	Province 4	SAPTARI	JOGINIYA 1	2713	Province 4	SAPTARI	TIKULIYA
2651	Province 4	SAPTARI	JOGINIYA 2	2714	Province 4	SAPTARI	TILATHI
2652	Province 4	SAPTARI	KABILASHA	2715	Province 4	SAPTARI	TRIKAUL
2653	Province 4	SAPTARI	KACHAN	2716	Province 4	SARLAHI	ACHALGADH
2654	Province 4	SAPTARI	KALYANPUR	2717	Province 4	SARLAHI	ARNAHA
2655	Province 4	SAPTARI	KAMALPUR	2718	Province 4	SARLAHI	ATRAULI
2656	Province 4	SAPTARI	KANCHANPUR	2719	Province 4	SARLAHI	AURAH
2657	Province 4	SAPTARI	KATAIYA	2720	Province 4	SARLAHI	BABARGANJ
2658	Province 4	SAPTARI	KHADAKPUR	2721	Province 4	SARLAHI	BAGDAHA
2659	Province 4	SAPTARI	KHOJPUR	2722	Province 4	SARLAHI	BAHADURPUR
2660	Province 4	SAPTARI	KHOKSAR PARBAHA	2723	Province 4	SARLAHI	BALARA
2661	Province 4	SAPTARI	KOBARSAIN	2724	Province 4	SARLAHI	BARA UDHORAN
2662	Province 4	SAPTARI	KOCHABHAKARI	2725	Province 4	SARLAHI	BARAHATHAWA
2663	Province 4	SAPTARI	KOILADI	2726	Province 4	SARLAHI	BASANTAPUR
2664	Province 4	SAPTARI	KOMADHEPURA	2727	Province 4	SARLAHI	BATRAUL
2665	Province 4	SAPTARI	KOSHI TAPPU WILDLIFE RESERVE	2728	Province 4	SARLAHI	BELA
2666	Province 4	SAPTARI	KUSHAHA	2729	Province 4	SARLAHI	BELHI
2667	Province 4	SAPTARI	LALAPATTI	2730	Province 4	SARLAHI	BELWA JABDI
2668	Province 4	SAPTARI	LAUNIYA	2731	Province 4	SARLAHI	BHAGAWATIPUR
2669	Province 4	SAPTARI	LOHAJARA	2732	Province 4	SARLAHI	BHAKTIPUR
2670	Province 4	SAPTARI	MADHUPATTI	2733	Province 4	SARLAHI	BHANDSAR
2671	Province 4	SAPTARI	MADHWAPUR	2734	Province 4	SARLAHI	BHAWANIPUR
2672	Province 4	SAPTARI	MAHADEVA	2735	Province 4	SARLAHI	BHELAHI
2673	Province 4	SAPTARI	MAINA KADERI	2736	Province 4	SARLAHI	BRAHMAPURI
2674	Province 4	SAPTARI	MAINA SAHASRABAHU	2737	Province 4	SARLAHI	CHANDRA NAGAR
2675	Province 4	SAPTARI	MALAHANAMA	2738	Province 4	SARLAHI	CHHATAUL
2676	Province 4	SAPTARI	MALAHANIYA	2739	Province 4	SARLAHI	CHHATAUNA
2677	Province 4	SAPTARI	MALEKPUR	2740	Province 4	SARLAHI	DHANAKAUL
2678	Province 4	SAPTARI	MALETH	2741	Province 4	SARLAHI	DHANGADHA
2679	Province 4	SAPTARI	MANRAJA	2742	Province 4	SARLAHI	DHANKAUL PA.
2680	Province 4	SAPTARI	MAUWAHA	2743	Province 4	SARLAHI	DHUNGREKHOLA
2681	Province 4	SAPTARI	MOHANPUR	2744	Province 4	SARLAHI	DUMARIYA
2682	Province 4	SAPTARI	NAKTI RAYAPUR	2745	Province 4	SARLAHI	GADAHYA
2683	Province 4	SAPTARI	NARGHO	2746	Province 4	SARLAHI	GAMHARIYA
2684	Province 4	SAPTARI	NEGADA	2747	Province 4	SARLAHI	GAUDETA
2685	Province 4	SAPTARI	ODRAHA	2748	Province 4	SARLAHI	GAURISHANKAR
2686	Province 4	SAPTARI	PAKARI	2749	Province 4	SARLAHI	GHURKAULI
2687	Province 4	SAPTARI	PANSERA	2750	Province 4	SARLAHI	HAJARIYA
2688	Province 4	SAPTARI	PATERWA	2751	Province 4	SARLAHI	HARIAUN
2689	Province 4	SAPTARI	PATO	2752	Province 4	SARLAHI	HARIPUR
2690	Province 4	SAPTARI	PATTHARGADA	2753	Province 4	SARLAHI	HARIPURWA
2691	Province 4	SAPTARI	PHAKIRA	2754	Province 4	SARLAHI	HARKATHAWA
2692	Province 4	SAPTARI	PHARSAITH	2755	Province 4	SARLAHI	HATHIAUL
2693	Province 4	SAPTARI	PHATTEPUR	2756	Province 4	SARLAHI	HEMPUR
2694	Province 4	SAPTARI	PHULKAHI	2757	Province 4	SARLAHI	ISHWARPUR
2695	Province 4	SAPTARI	PIPRA (PURBA)	2758	Province 4	SARLAHI	JABDI
2696	Province 4	SAPTARI	PORTAHA	2759	Province 4	SARLAHI	JAMUNIYA
2697	Province 4	SAPTARI	PRASBANI	2760	Province 4	SARLAHI	JANAKI NAGAR
2698	Province 4	SAPTARI	RAJBIRAJ MUNICIPALITY	2761	Province 4	SARLAHI	JINGADAWA
2699	Province 4	SAPTARI	RAMNAGAR	2762	Province 4	SARLAHI	KABILASI
2700	Province 4	SAPTARI	RAMPUR JAMUWA	2763	Province 4	SARLAHI	KALINJOR
2701	Province 4	SAPTARI	RAMPUR MALAHANIYA	2764	Province 4	SARLAHI	KARMAIYA
2702	Province 4	SAPTARI	RAUTAHAT	2765	Province 4	SARLAHI	KAUDENA
2703	Province 4	SAPTARI	RUPNAGAR	2766	Province 4	SARLAHI	KHAIRAWA MUGLAHA
2704	Province 4	SAPTARI	SAKARPURA	2767	Province 4	SARLAHI	KHORIYA
2705	Province 4	SAPTARI	SARSHWAR	2768	Province 4	SARLAHI	KHUTAUNA
2706	Province 4	SAPTARI	SHAMBHUNATH	2769	Province 4	SARLAHI	KISANPUR
2707	Province 4	SAPTARI	SIMRAHA	2770	Province 4	SARLAHI	LAKSMIPUR

2771	Province 4	SARLAHI	LAKSMIPUR(KODRAHA)	2834	Province 4	SIRAHA	BHEDIYA
2772	Province 4	SARLAHI	LALBANDI	2835	Province 4	SIRAHA	BHOKRAHA
2773	Province 4	SARLAHI	LAUKAT	2836	Province 4	SIRAHA	BISHNUPUR KATTI
2774	Province 4	SARLAHI	MADHUBANGOTH	2837	Province 4	SIRAHA	BISHNUPUR PRA. MAI.
2775	Province 4	SARLAHI	MADHUBANI	2838	Province 4	SIRAHA	BISHNUPUR PRA. RA.
2776	Province 4	SARLAHI	MAHINATHPUR	2839	Province 4	SIRAHA	BRAMHANA GORCHHARI
2777	Province 4	SARLAHI	MALAKAWA MUNICIPALITY	2840	Province 4	SIRAHA	CHANDRA AYODHYAPUR
2778	Province 4	SARLAHI	MANPUR	2841	Province 4	SIRAHA	CHANDRA UDAYAPUR
2779	Province 4	SARLAHI	MIRJAPUR	2842	Province 4	SIRAHA	CHANDRALALPUR
2780	Province 4	SARLAHI	MOHANPUR	2843	Province 4	SIRAHA	CHATARI
2781	Province 4	SARLAHI	MOTIPUR	2844	Province 4	SIRAHA	CHIKANA
2782	Province 4	SARLAHI	MURTIYA	2845	Province 4	SIRAHA	DEVIPUR
2783	Province 4	SARLAHI	MUSALI	2846	Province 4	SIRAHA	DHANGADHI
2784	Province 4	SARLAHI	NARAYAN KHOLA	2847	Province 4	SIRAHA	DHODANA
2785	Province 4	SARLAHI	NARAYANPUR	2848	Province 4	SIRAHA	DUMRI
2786	Province 4	SARLAHI	NAUKAILAWA	2849	Province 4	SIRAHA	DURGAPUR
2787	Province 4	SARLAHI	NETRAGANJ	2850	Province 4	SIRAHA	GADHA
2788	Province 4	SARLAHI	PARSA	2851	Province 4	SIRAHA	GAURIPUR
2789	Province 4	SARLAHI	PARWANIPUR	2852	Province 4	SIRAHA	GAUTARI
2790	Province 4	SARLAHI	PATTHARKOT	2853	Province 4	SIRAHA	GOVINDPUR MALHANIYA
2791	Province 4	SARLAHI	PHARAHADAWA	2854	Province 4	SIRAHA	HAKPARA
2792	Province 4	SARLAHI	PHULPARASI	2855	Province 4	SIRAHA	HANUMAN NAGAR PRA. DHA.
2793	Province 4	SARLAHI	PIDARI	2856	Province 4	SIRAHA	HANUMAN NAGAR PRA. MA.
2794	Province 4	SARLAHI	PIDARIYA	2857	Province 4	SIRAHA	HARKATTI
2795	Province 4	SARLAHI	PIPARIYA	2858	Province 4	SIRAHA	INARWA
2796	Province 4	SARLAHI	RAJGHAT	2859	Province 4	SIRAHA	ITAHARWA
2797	Province 4	SARLAHI	RAMBAN	2860	Province 4	SIRAHA	ITARI PARSAHI
2798	Province 4	SARLAHI	RAMNAGAR BAHAUARWA	2861	Province 4	SIRAHA	ITATAR
2799	Province 4	SARLAHI	RANIGANJ	2862	Province 4	SIRAHA	JAMDAHA
2800	Province 4	SARLAHI	ROHUWA	2863	Province 4	SIRAHA	JANAKINAGAR
2801	Province 4	SARLAHI	SAHODAWA	2864	Province 4	SIRAHA	JUHAUL
2802	Province 4	SARLAHI	SAKARAU	2865	Province 4	SIRAHA	KABILASI
2803	Province 4	SARLAHI	SALEMPUR	2866	Province 4	SIRAHA	KACHANARI
2804	Province 4	SARLAHI	SANGRAPUR	2867	Province 4	SIRAHA	KALYANPUR JABDI
2805	Province 4	SARLAHI	SASAPUR	2868	Province 4	SIRAHA	KALYANPUR KALABANJAR
2806	Province 4	SARLAHI	SEKHAUNA	2869	Province 4	SIRAHA	KARJANHA
2807	Province 4	SARLAHI	SHANKARPUR	2870	Province 4	SIRAHA	KHIRAUNA
2808	Province 4	SARLAHI	SHREEPUR	2871	Province 4	SIRAHA	KHURUKYAH
2809	Province 4	SARLAHI	SIMARA	2872	Province 4	SIRAHA	KRISHNAPUR
2810	Province 4	SARLAHI	SISAUT	2873	Province 4	SIRAHA	KUSHAHA LAKSMINIYA
2811	Province 4	SARLAHI	SISAUTIYA	2874	Province 4	SIRAHA	LAGADI GADHIYANI
2812	Province 4	SARLAHI	SUDAMA	2875	Province 4	SIRAHA	LAGADIGOTH
2813	Province 4	SARLAHI	SUNDARPUR	2876	Province 4	SIRAHA	LAHAN MUNICIPALITY
2814	Province 4	SARLAHI	SUNDARPUR CHOCHARWA	2877	Province 4	SIRAHA	LALPUR
2815	Province 4	SARLAHI	TRIBHUWAN NAGAR	2878	Province 4	SIRAHA	LAXMINIYA
2816	Province 4	SIRAHA	ARNAMA LALPUR	2879	Province 4	SIRAHA	LAXMIPUR PRA. MA
2817	Province 4	SIRAHA	ARNAMA RAMPUR	2880	Province 4	SIRAHA	LAXMIPUR PATARI
2818	Province 4	SIRAHA	ASANPUR	2881	Province 4	SIRAHA	MADAR
2819	Province 4	SIRAHA	ASHOPUR BALKAWA	2882	Province 4	SIRAHA	MAHADEWA PORTAHA
2820	Province 4	SIRAHA	AURAH	2883	Province 4	SIRAHA	MAHANAU
2821	Province 4	SIRAHA	AYODHYANAGAR	2884	Province 4	SIRAHA	MAHESHPUR GAMHARIA
2822	Province 4	SIRAHA	BADHARA MAL	2885	Province 4	SIRAHA	MAHESPUR PATAR
2823	Province 4	SIRAHA	BARCHHAWA	2886	Province 4	SIRAHA	MAJHAULIYA
2824	Province 4	SIRAHA	BARIYARPATTI	2887	Province 4	SIRAHA	MAJHAURA
2825	Province 4	SIRAHA	BASTIPUR	2888	Province 4	SIRAHA	MALHANIYA GAMHARIA
2826	Province 4	SIRAHA	BELAHA	2889	Province 4	SIRAHA	MALHANIYA KHORI
2827	Province 4	SIRAHA	BELHI	2890	Province 4	SIRAHA	MAUWAHI
2828	Province 4	SIRAHA	BETAUNA	2891	Province 4	SIRAHA	MOHANPUR KAMALPUR
2829	Province 4	SIRAHA	BHADAIA	2892	Province 4	SIRAHA	MUKSAR
2830	Province 4	SIRAHA	BHAGAWANPUR	2893	Province 4	SIRAHA	NAHARARIGOL GAMAHARIYA
2831	Province 4	SIRAHA	BHAGAWATIPUR TAMSUIYA	2894	Province 4	SIRAHA	NARAH BALKAWA
2832	Province 4	SIRAHA	BHAWANIPUR	2895	Province 4	SIRAHA	NAWARAJPUR
2833	Province 4	SIRAHA	BHAWANIPUR KALABANJAR	2896	Province 4	SIRAHA	PADARIYA

2897	Province 4	SIRAHA	PHULBARIYA	2960	Province 5	ACHHAM	KALIKA
2898	Province 4	SIRAHA	PHULKAHA KATTI	2961	Province 5	ACHHAM	KHAPTAD
2899	Province 4	SIRAHA	PIPPA PRA. DHA.	2962	Province 5	ACHHAM	KHAPTAD NATIONAL PARK
2900	Province 4	SIRAHA	PIPPA PRA.PI.	2963	Province 5	ACHHAM	KUCHI KALIKASTHAN
2901	Province 4	SIRAHA	POKHARBHINDA	2964	Province 5	ACHHAM	KUIKA
2902	Province 4	SIRAHA	RAGHOPUR	2965	Province 5	ACHHAM	KUNTIBANDALI
2903	Province 4	SIRAHA	RAJPUR	2966	Province 5	ACHHAM	KUSKOT
2904	Province 4	SIRAHA	RAMNAGAR MIRCHAYA	2967	Province 5	ACHHAM	LAYATI
2905	Province 4	SIRAHA	RAMPUR BIRTA	2968	Province 5	ACHHAM	LUNGRA
2906	Province 4	SIRAHA	SAKHUWA NANKARKATTI	2969	Province 5	ACHHAM	MALATIKOT
2907	Province 4	SIRAHA	SAITAHA	2970	Province 5	ACHHAM	MANGALSEN
2908	Province 4	SIRAHA	SARSHWAR	2971	Province 5	ACHHAM	MARKU
2909	Province 4	SIRAHA	SIKRON	2972	Province 5	ACHHAM	MASTABANDALI
2910	Province 4	SIRAHA	SILORWA PACHHAWARI	2973	Province 5	ACHHAM	MASTAMANDAUN
2911	Province 4	SIRAHA	SIRAHA MUNICIPALITY	2974	Province 5	ACHHAM	MULI
2912	Province 4	SIRAHA	SISWANI	2975	Province 5	ACHHAM	NADA
2913	Province 4	SIRAHA	SITAPUR	2976	Province 5	ACHHAM	NANDEGADA
2914	Province 4	SIRAHA	SITAPUR PRA. RA.	2977	Province 5	ACHHAM	NAWATHANA
2915	Province 4	SIRAHA	SONAMATI	2978	Province 5	ACHHAM	OLIGAUN
2916	Province 4	SIRAHA	SOTHIAIN	2979	Province 5	ACHHAM	PATALKOT
2917	Province 4	SIRAHA	SUKHACHAINA	2980	Province 5	ACHHAM	PAYAL
2918	Province 4	SIRAHA	SUKHIPUR	2981	Province 5	ACHHAM	PUTLETAULI
2919	Province 4	SIRAHA	TAREGANA GOBINDAPUR	2982	Province 5	ACHHAM	RAHAPH
2920	Province 4	SIRAHA	TENUWAPATTI	2983	Province 5	ACHHAM	RAMAROSHAN
2921	Province 4	SIRAHA	THALAHA KATAHA	2984	Province 5	ACHHAM	RANIBAN
2922	Province 4	SIRAHA	TULSIPUR	2985	Province 5	ACHHAM	RIDIKOT
2923	Province 4	SIRAHA	VIDYANAGAR	2986	Province 5	ACHHAM	RISIDHAHA
2924	Province 5	ACHHAM	BAIJANATH	2987	Province 5	ACHHAM	SANTADA
2925	Province 5	ACHHAM	BALANTA	2988	Province 5	ACHHAM	SAUKAT
2926	Province 5	ACHHAM	BANNATOLI	2989	Province 5	ACHHAM	SERA
2927	Province 5	ACHHAM	BARADADEVI	2990	Province 5	ACHHAM	SHODASA
2928	Province 5	ACHHAM	BASTI	2991	Province 5	ACHHAM	SIDDHESHWAR
2929	Province 5	ACHHAM	BATULASAIN	2992	Province 5	ACHHAM	SUTAR
2930	Province 5	ACHHAM	BAWALA	2993	Province 5	ACHHAM	SYUDI
2931	Province 5	ACHHAM	BAYELA	2994	Province 5	ACHHAM	THANTI
2932	Province 5	ACHHAM	BHAGYASHWARI	2995	Province 5	ACHHAM	TIMILSAIN
2933	Province 5	ACHHAM	BHAIRABSTHAN	2996	Province 5	ACHHAM	TOLI
2934	Province 5	ACHHAM	BHATAKATIYA	2997	Province 5	ACHHAM	TOSI
2935	Province 5	ACHHAM	BINAYAK	2998	Province 5	ACHHAM	TURMAKHAD
2936	Province 5	ACHHAM	BINDHYABASINI	2999	Province 5	ACHHAM	WARLA
2937	Province 5	ACHHAM	BIRPATH	3000	Province 5	BAITADI	AMCHAUR
2938	Province 5	ACHHAM	BUDHAKOT	3001	Province 5	BAITADI	BASANTAPUR
2939	Province 5	ACHHAM	CHALSA	3002	Province 5	BAITADI	BASULINGA
2940	Province 5	ACHHAM	CHANDIKA	3003	Province 5	BAITADI	BHATANA
2941	Province 5	ACHHAM	CHAPHAMANDAUN	3004	Province 5	BAITADI	BHUMESHWAR
2942	Province 5	ACHHAM	DARNA	3005	Province 5	BAITADI	BHUMIRAJ
2943	Province 5	ACHHAM	DEVISTHAN	3006	Province 5	BAITADI	BIJAYAPUR
2944	Province 5	ACHHAM	DHAKARI	3007	Province 5	BAITADI	BISHALPUR
2945	Province 5	ACHHAM	DHAKU	3008	Province 5	BAITADI	CHAUKHAM
2946	Province 5	ACHHAM	DHAMALI	3009	Province 5	BAITADI	DASHARATHCHAND MUNI.
2947	Province 5	ACHHAM	DHUNGACHALNA	3010	Province 5	BAITADI	DEHIMANDAUN
2948	Province 5	ACHHAM	DUNI	3011	Province 5	BAITADI	DEULEK
2949	Province 5	ACHHAM	GAJARA	3012	Province 5	BAITADI	DHUNGAD
2950	Province 5	ACHHAM	GHODASAIN	3013	Province 5	BAITADI	DILASAINI
2951	Province 5	ACHHAM	GHUGHURKOT	3014	Province 5	BAITADI	DURGABHAWANI
2952	Province 5	ACHHAM	HATTIKOT	3015	Province 5	BAITADI	DURGASTHAN
2953	Province 5	ACHHAM	HICHMA	3016	Province 5	BAITADI	GAJARI
2954	Province 5	ACHHAM	JALAPADEVI	3017	Province 5	BAITADI	GIREGADA
2955	Province 5	ACHHAM	JANALIBANDALI	3018	Province 5	BAITADI	GOKULESHWAR
2956	Province 5	ACHHAM	JANALIKOT	3019	Province 5	BAITADI	GUJAR
2957	Province 5	ACHHAM	JUPU	3020	Province 5	BAITADI	GURUKHOLA
2958	Province 5	ACHHAM	KALAGAUN	3021	Province 5	BAITADI	GWALEK
2959	Province 5	ACHHAM	KALEKANDA	3022	Province 5	BAITADI	HAT

3023	Province 5	BAITADI	HATAIRAJ	3086	Province 5	BAJHANG	KOIRALAKOT
3024	Province 5	BAITADI	KAILPAL	3087	Province 5	BAJHANG	KOTBHAIRAB
3025	Province 5	BAITADI	KATAUJPANI	3088	Province 5	BAJHANG	KOTDEWAL
3026	Province 5	BAITADI	KOTILA	3089	Province 5	BAJHANG	LAMATOLA
3027	Province 5	BAITADI	KOTPETARA	3090	Province 5	BAJHANG	LEKGAUN
3028	Province 5	BAITADI	KULAUN	3091	Province 5	BAJHANG	LUYATA
3029	Province 5	BAITADI	KUWAKOT	3092	Province 5	BAJHANG	MAJHIGAUN
3030	Province 5	BAITADI	MAHADEVSTHAN	3093	Province 5	BAJHANG	MALUMELA
3031	Province 5	BAITADI	MAHAKALI	3094	Province 5	BAJHANG	MASTADEV
3032	Province 5	BAITADI	MAHARUDRA	3095	Province 5	BAJHANG	MATELA
3033	Province 5	BAITADI	MALLADEHI	3096	Province 5	BAJHANG	MAULALI
3034	Province 5	BAITADI	MATHAIRAJ	3097	Province 5	BAJHANG	MELBISAUNI
3035	Province 5	BAITADI	MAUNELI	3098	Province 5	BAJHANG	PARAKATNE
3036	Province 5	BAITADI	MELAULI	3099	Province 5	BAJHANG	PATADEBAL
3037	Province 5	BAITADI	NAGARJUN	3100	Province 5	BAJHANG	PAUWAGADHI
3038	Province 5	BAITADI	NWADEU	3101	Province 5	BAJHANG	PIPALKOT
3039	Province 5	BAITADI	NWALI	3102	Province 5	BAJHANG	RAYAL
3040	Province 5	BAITADI	PANCHESHWAR	3103	Province 5	BAJHANG	RILU
3041	Province 5	BAITADI	PATAN	3104	Province 5	BAJHANG	RITHAPATA
3042	Province 5	BAITADI	RAULESHWAR	3105	Province 5	BAJHANG	SENPASELA
3043	Province 5	BAITADI	RIM	3106	Province 5	BAJHANG	SUBEDA
3044	Province 5	BAITADI	RODIDEWAL	3107	Province 5	BAJHANG	SUNIKOT
3045	Province 5	BAITADI	RUDRESHWAR	3108	Province 5	BAJHANG	SUNKUDA
3046	Province 5	BAITADI	SAKAR	3109	Province 5	BAJHANG	SURMA
3047	Province 5	BAITADI	SALENA	3110	Province 5	BAJHANG	SYADI
3048	Province 5	BAITADI	SARMALI	3111	Province 5	BAJURA	ATICHAUR
3049	Province 5	BAITADI	SHANKARPUR	3112	Province 5	BAJURA	BAI
3050	Province 5	BAITADI	SHIKHARPUR	3113	Province 5	BAJURA	BANDHU
3051	Province 5	BAITADI	SHIVALINGA	3114	Province 5	BAJURA	BARABISE
3052	Province 5	BAITADI	SHIVANATH	3115	Province 5	BAJURA	BICHCHHE
3053	Province 5	BAITADI	SHREE KEDAR	3116	Province 5	BAJURA	BRAMHATOLA
3054	Province 5	BAITADI	SHRIKOT	3117	Province 5	BAJURA	BUDHIGANGA
3055	Province 5	BAITADI	SIDDHAPUR	3118	Province 5	BAJURA	CHHATARA
3056	Province 5	BAITADI	SIDDHESHWAR	3119	Province 5	BAJURA	DAHAKOT
3057	Province 5	BAITADI	SIGAS	3120	Province 5	BAJURA	DOGADI
3058	Province 5	BAITADI	SILANGA	3121	Province 5	BAJURA	GOTRI
3059	Province 5	BAITADI	SITAD	3122	Province 5	BAJURA	GUDUKHATI
3060	Province 5	BAITADI	TALLADEHI	3123	Province 5	BAJURA	JAGANNATH
3061	Province 5	BAITADI	THALAKANDA	3124	Province 5	BAJURA	JAYABAGESHWARI
3062	Province 5	BAITADI	UDAYADEV	3125	Province 5	BAJURA	JUGADA
3063	Province 5	BAJHANG	BANJH	3126	Province 5	BAJURA	JUKOT
3064	Province 5	BAJHANG	BHAIRAVNATH	3127	Province 5	BAJURA	KAILASHMANDAU
3065	Province 5	BAJHANG	BHAMCHAUR	3128	Province 5	BAJURA	KANDA
3066	Province 5	BAJHANG	BHATEKHOLA	3129	Province 5	BAJURA	KHAPTAD NATIONAL PARK
3067	Province 5	BAJHANG	BYASI	3130	Province 5	BAJURA	KOLTI
3068	Province 5	BAJHANG	CHAINPUR	3131	Province 5	BAJURA	KOTILA
3069	Province 5	BAJHANG	CHAUDHARI	3132	Province 5	BAJURA	KULDEBMANDAU
3070	Province 5	BAJHANG	DAHABAGAR	3133	Province 5	BAJURA	MANAKOT
3071	Province 5	BAJHANG	DANGAJI	3134	Province 5	BAJURA	MARTADI
3072	Province 5	BAJHANG	DATOLA	3135	Province 5	BAJURA	PANDUSAIN
3073	Province 5	BAJHANG	DAULICHAUR	3136	Province 5	BAJURA	RUGIN
3074	Province 5	BAJHANG	DEULEK	3137	Province 5	BAJURA	SAPATA
3075	Province 5	BAJHANG	DEULIKOT	3138	Province 5	BAJURA	TOLDEBAL
3076	Province 5	BAJHANG	DHAMENA	3139	Province 5	DADELHURA	AJAYMERU
3077	Province 5	BAJHANG	GADARAYA	3140	Province 5	DADELHURA	ALITAL
3078	Province 5	BAJHANG	HEMANTAWADA	3141	Province 5	DADELHURA	AMARGADHI MUNICIPALITY
3079	Province 5	BAJHANG	KADEL	3142	Province 5	DADELHURA	ASHIGRAM
3080	Province 5	BAJHANG	KAILASH	3143	Province 5	DADELHURA	BAGARKOT
3081	Province 5	BAJHANG	KALUKHETI	3144	Province 5	DADELHURA	BELAPUR
3082	Province 5	BAJHANG	KANDA	3145	Province 5	DADELHURA	BHADRAPUR
3083	Province 5	BAJHANG	KAPHALSERI	3146	Province 5	DADELHURA	BHAGESHWAR
3084	Province 5	BAJHANG	KHAPTAD NATIONAL PARK	3147	Province 5	DADELHURA	CHIPUR
3085	Province 5	BAJHANG	KHIRATADI	3148	Province 5	DADELHURA	DEWALDIBYAPUR

3149	Province 5	DADELHURA	GANESHPUR	3212	Province 5	DAILEKH	SINGASAIN
3150	Province 5	DADELHURA	GANGKHET	3213	Province 5	DAILEKH	TILEPATA
3151	Province 5	DADELHURA	JOGBUDHA	3214	Province 5	DAILEKH	TOLI
3152	Province 5	DADELHURA	KAILAPALMANDAUN	3215	Province 5	DAILEKH	TOLIJAISI
3153	Province 5	DADELHURA	KOTELI	3216	Province 5	DARCHULA	BHAGAWATI
3154	Province 5	DADELHURA	MANILEK	3217	Province 5	DARCHULA	BOHARIGAUN
3155	Province 5	DADELHURA	MASHTAMANDAUN	3218	Province 5	DARCHULA	BRAMHADEV
3156	Province 5	DADELHURA	NAVDURGA	3219	Province 5	DARCHULA	BYAS
3157	Province 5	DADELHURA	RUPAL	3220	Province 5	DARCHULA	CHHAPARI
3158	Province 5	DADELHURA	SAMAUJI	3221	Province 5	DARCHULA	DANDAKOT
3159	Province 5	DADELHURA	SHIRSHE	3222	Province 5	DARCHULA	DATTU
3160	Province 5	DAILEKH	AWALPARAJUL	3223	Province 5	DARCHULA	DETHALA
3161	Province 5	DAILEKH	BADABHAIRAB	3224	Province 5	DARCHULA	DHAP
3162	Province 5	DAILEKH	BADAKHOLA	3225	Province 5	DARCHULA	DHARI
3163	Province 5	DAILEKH	BADAIAMJI	3226	Province 5	DARCHULA	DHAULAKOT
3164	Province 5	DAILEKH	BALUWATAR	3227	Province 5	DARCHULA	DHULIGADA
3165	Province 5	DAILEKH	BANSI	3228	Province 5	DARCHULA	GHUNSA
3166	Province 5	DAILEKH	BARAHA	3229	Province 5	DARCHULA	GOKULESHWAR
3167	Province 5	DAILEKH	BELPATA	3230	Province 5	DARCHULA	GULJAR
3168	Province 5	DAILEKH	BHAIRIKALIKATHUM	3231	Province 5	DARCHULA	GWANI
3169	Province 5	DAILEKH	BHAWANI	3232	Province 5	DARCHULA	HIKILA
3170	Province 5	DAILEKH	BINDHYABASINI	3233	Province 5	DARCHULA	HUNAINATH
3171	Province 5	DAILEKH	BISALLA	3234	Province 5	DARCHULA	HUTI
3172	Province 5	DAILEKH	CHAMUNDA	3235	Province 5	DARCHULA	IYARKOT
3173	Province 5	DAILEKH	CHAURATHA	3236	Province 5	DARCHULA	KATAI
3174	Province 5	DAILEKH	CHHIUDI PUSAKOT	3237	Province 5	DARCHULA	KHALANGA
3175	Province 5	DAILEKH	DANDAPARAJUL	3238	Province 5	DARCHULA	KHANDSHWARI
3176	Province 5	DAILEKH	DULLU	3239	Province 5	DARCHULA	KHAR
3177	Province 5	DAILEKH	DWARI	3240	Province 5	DARCHULA	KHARKANDA
3178	Province 5	DAILEKH	GAMAUDI	3241	Province 5	DARCHULA	LALI
3179	Province 5	DAILEKH	GAURI	3242	Province 5	DARCHULA	LATINATH
3180	Province 5	DAILEKH	GOGANPANI	3243	Province 5	DARCHULA	MALIKARJUN
3181	Province 5	DAILEKH	JAGANATH	3244	Province 5	DARCHULA	PIPALCHAURI
3182	Province 5	DAILEKH	JAMBUKANDH	3245	Province 5	DARCHULA	RANISHIKHAR
3183	Province 5	DAILEKH	KALBHAIKAV	3246	Province 5	DARCHULA	RAPLA
3184	Province 5	DAILEKH	KALIKA	3247	Province 5	DARCHULA	RITHTHA CHAUPATA
3185	Province 5	DAILEKH	KASIKANDH	3248	Province 5	DARCHULA	SARMAULI
3186	Province 5	DAILEKH	KATTI	3249	Province 5	DARCHULA	SERI
3187	Province 5	DAILEKH	KHADGABADA	3250	Province 5	DARCHULA	SHANKARPUR
3188	Province 5	DAILEKH	KHARIGAIRA	3251	Province 5	DARCHULA	SHIKHAR
3189	Province 5	DAILEKH	KUSAPANI	3252	Province 5	DARCHULA	SIPTI
3190	Province 5	DAILEKH	LAKANDRA	3253	Province 5	DARCHULA	SITAILA
3191	Province 5	DAILEKH	LAKURI	3254	Province 5	DARCHULA	SUNSERI
3192	Province 5	DAILEKH	LALIKANDA	3255	Province 5	DARCHULA	TAPOBAN
3193	Province 5	DAILEKH	LAYANTI BINDRASAINI	3256	Province 5	DARCHULA	UKU
3194	Province 5	DAILEKH	MAUKA	3257	Province 5	DOLPA	BHIJER
3195	Province 5	DAILEKH	MEHALTOLI	3258	Province 5	DOLPA	CHHARKA
3196	Province 5	DAILEKH	NARAYAN MUNICIPALITY	3259	Province 5	DOLPA	DHO
3197	Province 5	DAILEKH	NAULE KATUWAL	3260	Province 5	DOLPA	DUNAI
3198	Province 5	DAILEKH	NAUMULE	3261	Province 5	DOLPA	JUPHAL
3199	Province 5	DAILEKH	NEPA	3262	Province 5	DOLPA	KAIGAUN
3200	Province 5	DAILEKH	PADUKASTHAN	3263	Province 5	DOLPA	KALIKA
3201	Province 5	DAILEKH	PAGNATH	3264	Province 5	DOLPA	LAHA
3202	Province 5	DAILEKH	PILADI	3265	Province 5	DOLPA	LAUN
3203	Province 5	DAILEKH	PIPAKOT	3266	Province 5	DOLPA	LIKU
3204	Province 5	DAILEKH	RAKAM KARNALI	3267	Province 5	DOLPA	MAJHPHAL
3205	Province 5	DAILEKH	RANIBAN	3268	Province 5	DOLPA	MUKOT
3206	Province 5	DAILEKH	RAWATKOT	3269	Province 5	DOLPA	NARKU
3207	Province 5	DAILEKH	RUM	3270	Province 5	DOLPA	PAHADA
3208	Province 5	DAILEKH	SALLERI	3271	Province 5	DOLPA	PHOKSUNDO
3209	Province 5	DAILEKH	SATTALA	3272	Province 5	DOLPA	RAHA
3210	Province 5	DAILEKH	SERI	3273	Province 5	DOLPA	RIMI
3211	Province 5	DAILEKH	SIGAUDI	3274	Province 5	DOLPA	SALDANG

3275	Province 5	DOLPA	SARMI	3338	Province 5	HUMLA	HEPKA
3276	Province 5	DOLPA	SHAHARTARA	3339	Province 5	HUMLA	JAIR
3277	Province 5	DOLPA	SUHUN	3340	Province 5	HUMLA	KALIKA
3278	Province 5	DOLPA	TINJE	3341	Province 5	HUMLA	KHAGALGAUN
3279	Province 5	DOLPA	TRIPURAKOT	3342	Province 5	HUMLA	KHARPUNATH
3280	Province 5	DOTI	BAGALEK	3343	Province 5	HUMLA	LALI
3281	Province 5	DOTI	BANJH KAKANI	3344	Province 5	HUMLA	LIMI
3282	Province 5	DOTI	BANLEK	3345	Province 5	HUMLA	MADANA
3283	Province 5	DOTI	BARCHHAIN	3346	Province 5	HUMLA	MAILA
3284	Province 5	DOTI	BARPATA	3347	Province 5	HUMLA	MELCHHAM
3285	Province 5	DOTI	BASUDEVI	3348	Province 5	HUMLA	MIMI
3286	Province 5	DOTI	BHUMIRAJMANDAUN	3349	Province 5	HUMLA	MUCHU
3287	Province 5	DOTI	CHAMARA CHAUTARA	3350	Province 5	HUMLA	RAYA
3288	Province 5	DOTI	CHHAPALI	3351	Province 5	HUMLA	RODIKOT
3289	Province 5	DOTI	CHHATIWAN	3352	Province 5	HUMLA	SARKIDU
3290	Province 5	DOTI	DAHAKALIKASTHAN	3353	Province 5	HUMLA	SAYA
3291	Province 5	DOTI	DAUD	3354	Province 5	HUMLA	SHRIMASTA
3292	Province 5	DOTI	DHIRKAMANDAUN	3355	Province 5	HUMLA	SHRINAGAR
3293	Province 5	DOTI	DIPAYAL SILGADHI MUNICIPALITY	3356	Province 5	HUMLA	SIMIKOT
3294	Province 5	DOTI	DURGAMANDAUN	3357	Province 5	HUMLA	SYADA
3295	Province 5	DOTI	GADSERA	3358	Province 5	HUMLA	THEHE
3296	Province 5	DOTI	GAGUDA	3359	Province 5	JAJARKOT	ARCHHANI
3297	Province 5	DOTI	GAIRAGAUN	3360	Province 5	JAJARKOT	BHAGAWATITOL
3298	Province 5	DOTI	GAJAR	3361	Province 5	JAJARKOT	BHUR
3299	Province 5	DOTI	GHANGALGAUN	3362	Province 5	JAJARKOT	DAHA
3300	Province 5	DOTI	GHANDESHWAR	3363	Province 5	JAJARKOT	DANDAGAUN
3301	Province 5	DOTI	GIRICHAUKA	3364	Province 5	JAJARKOT	DASERA
3302	Province 5	DOTI	JUDAMANDAUN	3365	Province 5	JAJARKOT	DHIME
3303	Province 5	DOTI	KADAMANDAUN	3366	Province 5	JAJARKOT	GARKHAKOT
3304	Province 5	DOTI	KALENA	3367	Province 5	JAJARKOT	JAGATIPUR
3305	Province 5	DOTI	KALIKASTHAN	3368	Province 5	JAJARKOT	JHAPRA
3306	Province 5	DOTI	KANACHAUR	3369	Province 5	JAJARKOT	JUNGA THAPACHAUR
3307	Province 5	DOTI	KAPHALLEKI	3370	Province 5	JAJARKOT	KARKIGAUN
3308	Province 5	DOTI	KEDARIKHAHA	3371	Province 5	JAJARKOT	KHAGENKOT
3309	Province 5	DOTI	KHAPTAD NATIONAL PARK	3372	Province 5	JAJARKOT	KHALANGA
3310	Province 5	DOTI	KHATIWADA	3373	Province 5	JAJARKOT	KORTANG
3311	Province 5	DOTI	KHARSAIN	3374	Province 5	JAJARKOT	LAHA
3312	Province 5	DOTI	LADAGADA	3375	Province 5	JAJARKOT	MAJKOT
3313	Province 5	DOTI	LAKSHMINAGAR	3376	Province 5	JAJARKOT	NAYAKBADA
3314	Province 5	DOTI	LAMIKHAL	3377	Province 5	JAJARKOT	PADARU
3315	Province 5	DOTI	LANAKEDARESHWAR	3378	Province 5	JAJARKOT	PAINK
3316	Province 5	DOTI	LATAMANDAUN	3379	Province 5	JAJARKOT	PUNMA
3317	Province 5	DOTI	MAHADEVSTHAN	3380	Province 5	JAJARKOT	RAGDA
3318	Province 5	DOTI	MANNAKAPADI	3381	Province 5	JAJARKOT	RAMIDANDA
3319	Province 5	DOTI	MUDBHARA	3382	Province 5	JAJARKOT	ROKAYAGAUN
3320	Province 5	DOTI	MUDEGAUN	3383	Province 5	JAJARKOT	SAKLA
3321	Province 5	DOTI	NIRALI	3384	Province 5	JAJARKOT	SALMA RAIKAR
3322	Province 5	DOTI	PACHALI	3385	Province 5	JAJARKOT	SIMA
3323	Province 5	DOTI	POKHARI	3386	Province 5	JAJARKOT	SUWANALI
3324	Province 5	DOTI	RANAGAUN	3387	Province 5	JAJARKOT	TALEGAUN
3325	Province 5	DOTI	SANAGAUN	3388	Province 5	JAJARKOT	THALAREKAR
3326	Province 5	DOTI	SARASWATINAGAR	3389	Province 5	JUMLA	BADKI
3327	Province 5	DOTI	SATPHARI	3390	Province 5	JUMLA	BIRAT
3328	Province 5	DOTI	SIMCHAUR	3391	Province 5	JUMLA	BURAMADICHAUR
3329	Province 5	DOTI	TIJALI	3392	Province 5	JUMLA	CHANDANNATH
3330	Province 5	DOTI	TIKHATAR	3393	Province 5	JUMLA	CHHUMCHAUR
3331	Province 5	DOTI	TOLENI	3394	Province 5	JUMLA	DEPALGAUN
3332	Province 5	HUMLA	BARAIGAUN	3395	Province 5	JUMLA	DHAPA
3333	Province 5	HUMLA	BARGAUN	3396	Province 5	JUMLA	DILICHAUR
3334	Province 5	HUMLA	CHHIPRA	3397	Province 5	JUMLA	GARIYANGKOT
3335	Province 5	HUMLA	DANDAPHAYA	3398	Province 5	JUMLA	GHODE MAHADEV
3336	Province 5	HUMLA	DARMA	3399	Province 5	JUMLA	GUTHICHAUR
3337	Province 5	HUMLA	GOTHI	3400	Province 5	JUMLA	HAKU

3401	Province 5	JUMLA	KALIKA	3464	Province 5	KANCHANPUR	RAUTELI BICHAWA
3402	Province 5	JUMLA	KANAKASUNDARI	3465	Province 5	KANCHANPUR	SHUKLAPHANTA WILDLIFE RES.
3403	Province 5	JUMLA	KARTIKSWAMI	3466	Province 5	KANCHANPUR	SHANKARPUR
3404	Province 5	JUMLA	KHANIGAUN	3467	Province 5	KANCHANPUR	SHRIPUR
3405	Province 5	JUMLA	KUDARI	3468	Province 5	KANCHANPUR	SUDA
3406	Province 5	JUMLA	LAMRA	3469	Province 5	KANCHANPUR	TRIBHUWANBASTI
3407	Province 5	JUMLA	LIHI	3470	Province 5	MUGU	DHAIN
3408	Province 5	JUMLA	MAHABE	3471	Province 5	MUGU	DOLPHU
3409	Province 5	JUMLA	MAHATGAUN	3472	Province 5	MUGU	GUMTHA
3410	Province 5	JUMLA	MALIKÁ	3473	Province 5	MUGU	HYANGLU
3411	Province 5	JUMLA	MALIKABOTA	3474	Province 5	MUGU	JIM
3412	Province 5	JUMLA	NARAKOT	3475	Province 5	MUGU	KALAI
3413	Province 5	JUMLA	PANDAB GUPHA	3476	Province 5	MUGU	KARKIBADA
3414	Province 5	JUMLA	PATARASI	3477	Province 5	MUGU	KHAUMALE
3415	Province 5	JUMLA	PATMARA	3478	Province 5	MUGU	KIMARI
3416	Province 5	JUMLA	TALIUM	3479	Province 5	MUGU	KOTDANDA
3417	Province 5	JUMLA	TAMTI	3480	Province 5	MUGU	MAGRI
3418	Province 5	JUMLA	TATOPANI	3481	Province 5	MUGU	MIHI
3419	Province 5	KALIKOT	BADALKOT	3482	Province 5	MUGU	MUGU
3420	Province 5	KALIKOT	BHARTA	3483	Province 5	MUGU	NATHARPU
3421	Province 5	KALIKOT	CHHAPRE	3484	Province 5	MUGU	PHATU
3422	Province 5	KALIKOT	CHILKHAYA	3485	Province 5	MUGU	PINA
3423	Province 5	KALIKOT	DAHA	3486	Province 5	MUGU	PULU
3424	Province 5	KALIKOT	DHOLAGOH	3487	Province 5	MUGU	RARA
3425	Province 5	KALIKOT	GELA	3488	Province 5	MUGU	ROWA
3426	Province 5	KALIKOT	JUBIKA	3489	Province 5	MUGU	RUGA
3427	Province 5	KALIKOT	KHIN	3490	Province 5	MUGU	SERI
3428	Province 5	KALIKOT	KOTBADA	3491	Province 5	MUGU	SHRIKOT
3429	Province 5	KALIKOT	KUMALGAUN	3492	Province 5	MUGU	SHRINAGAR
3430	Province 5	KALIKOT	LALU	3493	Province 5	MUGU	SUKHADHIK
3431	Province 5	KALIKOT	MALKOT	3494	Province 5	RUKUM	ARMA
3432	Province 5	KALIKOT	MANMA	3495	Province 5	RUKUM	ATHBISDANDAGAUN
3433	Province 5	KALIKOT	MEHALMUDI	3496	Province 5	RUKUM	ATHBISKOT
3434	Province 5	KALIKOT	MUGRAHA	3497	Province 5	RUKUM	BAPHIKOT
3435	Province 5	KALIKOT	MUMRA	3498	Province 5	RUKUM	BHALAKCHA
3436	Province 5	KALIKOT	NANIKOT	3499	Province 5	RUKUM	BIJAYSHWARI
3437	Province 5	KALIKOT	ODANAKU	3500	Province 5	RUKUM	CHHIBANG
3438	Province 5	KALIKOT	PAKHA	3501	Province 5	RUKUM	CHOKHABANG
3439	Province 5	KALIKOT	PHUI MAHADEV	3502	Province 5	RUKUM	CHUNBANG
3440	Province 5	KALIKOT	PHUKOT	3503	Province 5	RUKUM	DULI
3441	Province 5	KALIKOT	RAMNAKOT	3504	Province 5	RUKUM	GARAYALA
3442	Province 5	KALIKOT	RANCHULI	3505	Province 5	RUKUM	GHETMA
3443	Province 5	KALIKOT	RANKU	3506	Province 5	RUKUM	GOTAMKOT
3444	Province 5	KALIKOT	RUPSA	3507	Province 5	RUKUM	HUKAM
3445	Province 5	KALIKOT	SIPKHANA	3508	Province 5	RUKUM	JANG
3446	Province 5	KALIKOT	SUKATIYA	3509	Province 5	RUKUM	JHULA
3447	Province 5	KALIKOT	SYUNA	3510	Province 5	RUKUM	KAKRI
3448	Province 5	KALIKOT	THIRPU	3511	Province 5	RUKUM	KANDA
3449	Province 5	KANCHANPUR	BAISI BICHAWA	3512	Province 5	RUKUM	KHARA
3450	Province 5	KANCHANPUR	BELDANDI	3513	Province 5	RUKUM	KHOLAGAUN
3451	Province 5	KANCHANPUR	CHANDANI	3514	Province 5	RUKUM	KOL
3452	Province 5	KANCHANPUR	DAUI	3515	Province 5	RUKUM	KOTIAHARI
3453	Province 5	KANCHANPUR	DEKHATBHULI	3516	Province 5	RUKUM	MAGMA
3454	Province 5	KANCHANPUR	DODHARA	3517	Province 5	RUKUM	MAHAT
3455	Province 5	KANCHANPUR	JHALARI	3518	Province 5	RUKUM	MARBANG
3456	Province 5	KANCHANPUR	KALIKA	3519	Province 5	RUKUM	MURU
3457	Province 5	KANCHANPUR	KRISHNAPUR	3520	Province 5	RUKUM	MUSIKOT
3458	Province 5	KANCHANPUR	LAXMIPUR	3521	Province 5	RUKUM	NUWAKOT
3459	Province 5	KANCHANPUR	MAHENDRANAGAR MUNICIPALITY	3522	Province 5	RUKUM	PEUGHA
3460	Province 5	KANCHANPUR	PARASAN	3523	Province 5	RUKUM	PIPAL
3461	Province 5	KANCHANPUR	PIPALADI	3524	Province 5	RUKUM	POKHARA
3462	Province 5	KANCHANPUR	RAIKAWAR BICHAWA	3525	Province 5	RUKUM	PURTIMKANDA
3463	Province 5	KANCHANPUR	RAMPUR BILASPUR	3526	Province 5	RUKUM	PWANG

3527	Province 5	RUKUM	RANGSI	3590	Province 5	SURKHET	BIJAURA
3528	Province 5	RUKUM	RANMAMAİKOT	3591	Province 5	SURKHET	BIRENDRANAGAR MUNICIPALITY
3529	Province 5	RUKUM	RUGHA	3592	Province 5	SURKHET	CHHAPRE
3530	Province 5	RUKUM	SANKH	3593	Province 5	SURKHET	CHHINCHU
3531	Province 5	RUKUM	SIMLI	3594	Province 5	SURKHET	DAHACHAUR
3532	Province 5	RUKUM	SISNE	3595	Province 5	SURKHET	DANDAKHALI
3533	Province 5	RUKUM	SOBHA	3596	Province 5	SURKHET	DASHARATHPUR
3534	Province 5	RUKUM	SYALKHADI	3597	Province 5	SURKHET	DHARAPANI
3535	Province 5	RUKUM	SYALPAKHA	3598	Province 5	SURKHET	GADHI
3536	Province 5	RUKUM	TAKASERA	3599	Province 5	SURKHET	GARPAN
3537	Province 5	SALYAN	BADAGAUN	3600	Province 5	SURKHET	GHATGAUN
3538	Province 5	SALYAN	BAJHKANDA	3601	Province 5	SURKHET	GHOETA
3539	Province 5	SALYAN	BAME	3602	Province 5	SURKHET	GHUMKHAHARE
3540	Province 5	SALYAN	BHALCHAUR	3603	Province 5	SURKHET	GUMI
3541	Province 5	SALYAN	CHADEKARENI	3604	Province 5	SURKHET	GUTHU
3542	Province 5	SALYAN	CHHAYACHHETRA	3605	Province 5	SURKHET	HARIHARPUR
3543	Province 5	SALYAN	DAMACHAUR	3606	Province 5	SURKHET	JARBUTA
3544	Province 5	SALYAN	DANDAGAUN	3607	Province 5	SURKHET	KALYAN
3545	Province 5	SALYAN	DARMAKOT	3608	Province 5	SURKHET	KAPHALKOT
3546	Province 5	SALYAN	DEVSTHAL	3609	Province 5	SURKHET	KAPRICHAUR
3547	Province 5	SALYAN	DHAKADAM	3610	Province 5	SURKHET	KHANIKHOLA
3548	Province 5	SALYAN	DHANBANG	3611	Province 5	SURKHET	KUNATHARI
3549	Province 5	SALYAN	DHANJARIPAL	3612	Province 5	SURKHET	LAGAM
3550	Province 5	SALYAN	HIWALCHA	3613	Province 5	SURKHET	LATIKOILI
3551	Province 5	SALYAN	JIMALI	3614	Province 5	SURKHET	LEKGAUN
3552	Province 5	SALYAN	KABHRA	3615	Province 5	SURKHET	LEKHPARAJUL
3553	Province 5	SALYAN	KABHRECHAUR	3616	Province 5	SURKHET	LEKHPHARSA
3554	Province 5	SALYAN	KAJERI	3617	Province 5	SURKHET	MAINTARA
3555	Province 5	SALYAN	KALAGAUN	3618	Province 5	SURKHET	MALARANI
3556	Province 5	SALYAN	KALIMATI KALCHE	3619	Province 5	SURKHET	MATELA
3557	Province 5	SALYAN	KALIMATI RAMPUR	3620	Province 5	SURKHET	MEHELKUNA
3558	Province 5	SALYAN	KARAGITHI	3621	Province 5	SURKHET	NETA
3559	Province 5	SALYAN	KHALANGA	3622	Province 5	SURKHET	PAMKA
3560	Province 5	SALYAN	KORBANGJHIMPE	3623	Province 5	SURKHET	POKHARIKANDA
3561	Province 5	SALYAN	KOTBARA	3624	Province 5	SURKHET	RAJENA
3562	Province 5	SALYAN	KOTMOLA	3625	Province 5	SURKHET	RAKAM
3563	Province 5	SALYAN	KUBHINDEDAHA	3626	Province 5	SURKHET	RAMGHAT
3564	Province 5	SALYAN	LAKSMIPUR	3627	Province 5	SURKHET	RANIBAS
3565	Province 5	SALYAN	LEKPOKHARA	3628	Province 5	SURKHET	RATUDEVISTAN
3566	Province 5	SALYAN	MAJHKANDA	3629	Province 5	SURKHET	SAHARE
3567	Province 5	SALYAN	MARKE	3630	Province 5	SURKHET	SALKOT
3568	Province 5	SALYAN	MARMAPARIKANDA	3631	Province 5	SURKHET	SATAKHANI
3569	Province 5	SALYAN	MULKHOLA	3632	Province 5	SURKHET	TARANGA
3570	Province 5	SALYAN	NIGALCHULI	3633	Province 5	SURKHET	TATOPANI
3571	Province 5	SALYAN	PHALABANG	3634	Province 5	SURKHET	UTTARGANGA
3572	Province 5	SALYAN	PIPALNETA	3635	Province 6	BANKE	BAGESHWARI
3573	Province 5	SALYAN	RIM	3636	Province 6	BANKE	BAJAPUR
3574	Province 5	SALYAN	SARPANI GARPA	3637	Province 6	BANKE	BANAKATTI
3575	Province 5	SALYAN	SEJUWAL TAKURA	3638	Province 6	BANKE	BANKATWA
3576	Province 5	SALYAN	SHIVARATH	3639	Province 6	BANKE	BASUDEVPUR
3577	Province 5	SALYAN	SIDDHESHWARI	3640	Province 6	BANKE	BELAHARI
3578	Province 5	SALYAN	SINBANG	3641	Province 6	BANKE	BELBHAR
3579	Province 5	SALYAN	SUIKOT	3642	Province 6	BANKE	BETAHANI
3580	Province 5	SALYAN	SYANIKHAL	3643	Province 6	BANKE	BHAWANIYAPUR
3581	Province 5	SALYAN	THARMARE	3644	Province 6	BANKE	BINAUNA
3582	Province 5	SALYAN	TRIBENI	3645	Province 6	BANKE	CHISAPANI
3583	Province 5	SALYAN	WAPHUKHOLA	3646	Province 6	BANKE	GANAPUR
3584	Province 5	SURKHET	AGRIGAUN	3647	Province 6	BANKE	GANGAPUR
3585	Province 5	SURKHET	AWALCHING	3648	Province 6	BANKE	HIRMINIYA
3586	Province 5	SURKHET	BABIYA CHAUR	3649	Province 6	BANKE	HOLIYA
3587	Province 5	SURKHET	BAJEDICHAUR	3650	Province 6	BANKE	INDRAPUR
3588	Province 5	SURKHET	BETAN	3651	Province 6	BANKE	JAISPUR
3589	Province 5	SURKHET	BIDYAPUR	3652	Province 6	BANKE	KACHANAPUR

3653	Province 6	BANKE	KALPHANTA	3716	Province 6	DANG	BELA
3654	Province 6	BANKE	KAMDI	3717	Province 6	DANG	BIJAURI
3655	Province 6	BANKE	KASKARKANDO	3718	Province 6	DANG	CHAULAHI
3656	Province 6	BANKE	KATKUIYA	3719	Province 6	DANG	DHANAURI
3657	Province 6	BANKE	KHAJURA KHURDA	3720	Province 6	DANG	DHARNA
3658	Province 6	BANKE	KHASKUSHMA	3721	Province 6	DANG	DHIKPUR
3659	Province 6	BANKE	KOHALPUR	3722	Province 6	DANG	DURUWA
3660	Province 6	BANKE	LAKSMANPUR	3723	Province 6	DANG	GADAWA
3661	Province 6	BANKE	MAHADEVपुर	3724	Province 6	DANG	GANGAPARASPUR
3662	Province 6	BANKE	MANIKAPUR	3725	Province 6	DANG	GOBARDIHA
3663	Province 6	BANKE	MATEHIYA	3726	Province 6	DANG	GOLTAKURI
3664	Province 6	BANKE	NARENAPUR	3727	Province 6	DANG	HALUWAR
3665	Province 6	BANKE	NAUBASTA	3728	Province 6	DANG	HANSIPUR
3666	Province 6	BANKE	NEPALGANJ MUNICIPALITY	3729	Province 6	DANG	HAPUR
3667	Province 6	BANKE	PARASPUR	3730	Province 6	DANG	HEKULI
3668	Province 6	BANKE	PHATTEPUR	3731	Province 6	DANG	KABHRE
3669	Province 6	BANKE	PIPPRAHAWA	3732	Province 6	DANG	KOILABAS
3670	Province 6	BANKE	PURAINA	3733	Province 6	DANG	LAKSMIPUR
3671	Province 6	BANKE	PURAINI	3734	Province 6	DANG	LALMATIYA
3672	Province 6	BANKE	RADHAPUR	3735	Province 6	DANG	LOHARPANI
3673	Province 6	BANKE	RAJHENA	3736	Province 6	DANG	MANPUR
3674	Province 6	BANKE	RANIYAPUR	3737	Province 6	DANG	NARAYANPUR
3675	Province 6	BANKE	SAIGAUN	3738	Province 6	DANG	PANCHAKULE
3676	Province 6	BANKE	SAMSERGANJ	3739	Province 6	DANG	PAWANNAGAR
3677	Province 6	BANKE	SITAPUR	3740	Province 6	DANG	PHULBARI
3678	Province 6	BANKE	SONAPUR	3741	Province 6	DANG	PURANDHARA
3679	Province 6	BANKE	TITIHIRIYA	3742	Province 6	DANG	RAJPUR
3680	Province 6	BANKE	UDARAPUR	3743	Province 6	DANG	RAMPUR
3681	Province 6	BANKE	UDAYAPUR	3744	Province 6	DANG	SAIGHA
3682	Province 6	BARDIYA	BADALPUR	3745	Province 6	DANG	SATABARIYA
3683	Province 6	BARDIYA	BAGNAHA	3746	Province 6	DANG	SAUDIYAR
3684	Province 6	BARDIYA	BANIYABHAR	3747	Province 6	DANG	SHANTINAGAR
3685	Province 6	BARDIYA	BELAWA	3748	Province 6	DANG	SHRIGAUN
3686	Province 6	BARDIYA	BHIMAPUR	3749	Province 6	DANG	SISAHANIYA
3687	Province 6	BARDIYA	DAULATPUR	3750	Province 6	DANG	SONPUR
3688	Province 6	BARDIYA	DEUDAKALA	3751	Province 6	DANG	SYUJA
3689	Province 6	BARDIYA	DHADHAWAR	3752	Province 6	DANG	TARIGAUN
3690	Province 6	BARDIYA	DHODARI	3753	Province 6	DANG	TRIBHUWANNAGAR MUN.
3691	Province 6	BARDIYA	GOLA	3754	Province 6	DANG	TULSIPUR MUNICIPALITY
3692	Province 6	BARDIYA	GULARIYA MUNICIPALITY	3755	Province 6	DANG	URAHARI
3693	Province 6	BARDIYA	JAMUNI	3756	Province 6	KAILALI	BALIYA
3694	Province 6	BARDIYA	KALIKA	3757	Province 6	KAILALI	BASAUTI
3695	Province 6	BARDIYA	KHAIRI CHANDANPUR	3758	Province 6	KAILALI	BAUNIYA
3696	Province 6	BARDIYA	MAGARAGADHI	3759	Province 6	KAILALI	BELADEVIPUR
3697	Province 6	BARDIYA	MAHAMADPUR	3760	Province 6	KAILALI	BHAJANI
3698	Province 6	BARDIYA	MAINAPOKHAR	3761	Province 6	KAILALI	CHAUMALA
3699	Province 6	BARDIYA	MANAU	3762	Province 6	KAILALI	CHUHA
3700	Province 6	BARDIYA	MANPURTAPARA	3763	Province 6	KAILALI	DARAKH
3701	Province 6	BARDIYA	MOTIPUR	3764	Province 6	KAILALI	DHANGADI MUNICIPALITY
3702	Province 6	BARDIYA	NAYAGAUN	3765	Province 6	KAILALI	DHANSINGHPUR
3703	Province 6	BARDIYA	NEULAPUR	3766	Province 6	KAILALI	DODODHARA
3704	Province 6	BARDIYA	PADANAHA	3767	Province 6	KAILALI	DURGAULI
3705	Province 6	BARDIYA	PASHUPATINAGAR	3768	Province 6	KAILALI	GADARIYA
3706	Province 6	BARDIYA	PATABHAR	3769	Province 6	KAILALI	GETA
3707	Province 6	BARDIYA	RAJAPUR	3770	Province 6	KAILALI	GODAWARI
3708	Province 6	BARDIYA	BARDIYA NATIONAL PARK	3771	Province 6	KAILALI	HASULIYA
3709	Province 6	BARDIYA	SANOSHRI	3772	Province 6	KAILALI	JANAKINAGAR
3710	Province 6	BARDIYA	SHIVAPUR	3773	Province 6	KAILALI	JOSHIPUR
3711	Province 6	BARDIYA	SORHAWA	3774	Province 6	KAILALI	KHAILAD
3712	Province 6	BARDIYA	SURYAPATUWA	3775	Province 6	KAILALI	KHAIRALA
3713	Province 6	BARDIYA	TARATAL	3776	Province 6	KAILALI	KOTA TULSIPUR
3714	Province 6	BARDIYA	THAKURDWARA	3777	Province 6	KAILALI	LALBOJHI
3715	Province 6	DANG	BAGHMARE	3778	Province 6	KAILALI	MAHANYAL

3779	Province 6	KAILALI	MALAKHETI	3842	Province 6	KAPILBASTU	KOPUWA
3780	Province 6	KAILALI	MANUWA	3843	Province 6	KAPILBASTU	KRISHNANAGAR
3781	Province 6	KAILALI	MASURIYA	3844	Province 6	KAPILBASTU	KUSAHAWA
3782	Province 6	KAILALI	NARAYANPUR	3845	Province 6	KAPILBASTU	LABANI
3783	Province 6	KAILALI	NIGALI	3846	Province 6	KAPILBASTU	LALPUR
3784	Province 6	KAILALI	PABERA	3847	Province 6	KAPILBASTU	MAHARAJGANJ
3785	Province 6	KAILALI	PAHALWANPUR	3848	Province 6	KAPILBASTU	MAHENDRAKOT
3786	Province 6	KAILALI	PANDAUN	3849	Province 6	KAPILBASTU	MAHUWA
3787	Province 6	KAILALI	PATHARIYA	3850	Province 6	KAPILBASTU	MANPUR
3788	Province 6	KAILALI	PHULBARI	3851	Province 6	KAPILBASTU	MOTIPUR
3789	Province 6	KAILALI	PRATAPPUR	3852	Province 6	KAPILBASTU	NANDANAGAR
3790	Province 6	KAILALI	RAMSHIKHAR JHALA	3853	Province 6	KAPILBASTU	NIGLIHAWA
3791	Province 6	KAILALI	RATANPUR	3854	Province 6	KAPILBASTU	PAKADI
3792	Province 6	KAILALI	SAHAJPUR	3855	Province 6	KAPILBASTU	PARSOHIYA
3793	Province 6	KAILALI	SANDEPANI	3856	Province 6	KAPILBASTU	PATARIYA
3794	Province 6	KAILALI	SHRIPUR	3857	Province 6	KAPILBASTU	PATNA
3795	Province 6	KAILALI	SUGARKHAL	3858	Province 6	KAPILBASTU	PATTHARDEHIYA
3796	Province 6	KAILALI	THAPAPUR	3859	Province 6	KAPILBASTU	PHULIKA
3797	Province 6	KAILALI	TIKAPUR MUNICIPALITY	3860	Province 6	KAPILBASTU	PIPARA
3798	Province 6	KAILALI	UDASIPUR	3861	Province 6	KAPILBASTU	PITHUWA
3799	Province 6	KAILALI	URMA	3862	Province 6	KAPILBASTU	PURUSOTTAMPUR
3800	Province 6	KAPILBASTU	ABHIRAWA	3863	Province 6	KAPILBASTU	RAJPUR
3801	Province 6	KAPILBASTU	AJIGARA	3864	Province 6	KAPILBASTU	RAMNAGAR
3802	Province 6	KAPILBASTU	BAHADURGANJ	3865	Province 6	KAPILBASTU	RANGAPUR
3803	Province 6	KAPILBASTU	BALRAMPUR	3866	Province 6	KAPILBASTU	SAURHA
3804	Province 6	KAPILBASTU	BALUHAWA	3867	Province 6	KAPILBASTU	SHIWAGADHI
3805	Province 6	KAPILBASTU	BANGANGA	3868	Province 6	KAPILBASTU	SHIWANAGAR
3806	Province 6	KAPILBASTU	BANSKHOR	3869	Province 6	KAPILBASTU	SHIWAPUR
3807	Province 6	KAPILBASTU	BARKULPUR	3870	Province 6	KAPILBASTU	SIMHAKHOR
3808	Province 6	KAPILBASTU	BASANTAPUR	3871	Province 6	KAPILBASTU	SIRSIHAWA
3809	Province 6	KAPILBASTU	BEDAULI	3872	Province 6	KAPILBASTU	SISAWA
3810	Province 6	KAPILBASTU	BHAGWANPUR	3873	Province 6	KAPILBASTU	SOMDIH
3811	Province 6	KAPILBASTU	BHALAWAD	3874	Province 6	KAPILBASTU	THUNHIYA
3812	Province 6	KAPILBASTU	BHALUBARI	3875	Province 6	KAPILBASTU	TILAKURAKOT
3813	Province 6	KAPILBASTU	BHARAHIPUR	3876	Province 6	KAPILBASTU	TITIRKHI
3814	Province 6	KAPILBASTU	BHILMI	3877	Province 6	KAPILBASTU	UDAYAPUR
3815	Province 6	KAPILBASTU	BIDYANAGAR	3878	Province 6	NAWALPARASI	AMRAUD
3816	Province 6	KAPILBASTU	BUJUWA	3879	Province 6	NAWALPARASI	BADAHARA DUBAULIYA
3817	Province 6	KAPILBASTU	BIRPUR	3880	Province 6	NAWALPARASI	BANJARIYA
3818	Province 6	KAPILBASTU	BISHUNPUR	3881	Province 6	NAWALPARASI	BEDOLI
3819	Province 6	KAPILBASTU	BUDHI	3882	Province 6	NAWALPARASI	BHUJAHAWA
3820	Province 6	KAPILBASTU	CHANAI	3883	Province 6	NAWALPARASI	DEVGAUN
3821	Province 6	KAPILBASTU	DHANKAULI	3884	Province 6	NAWALPARASI	GERMI
3822	Province 6	KAPILBASTU	DHARMAPANIYA	3885	Province 6	NAWALPARASI	GUTHI PARSAUNI
3823	Province 6	KAPILBASTU	DOHANI	3886	Province 6	NAWALPARASI	GUTHI SURYAPURA
3824	Province 6	KAPILBASTU	DUBIYA	3887	Province 6	NAWALPARASI	HAKUI
3825	Province 6	KAPILBASTU	DUMARA	3888	Province 6	NAWALPARASI	HARPUR
3826	Province 6	KAPILBASTU	GAJEHADA	3889	Province 6	NAWALPARASI	JAHAHA
3827	Province 6	KAPILBASTU	GANESHAPUR	3890	Province 6	NAWALPARASI	JAMUNIYA
3828	Province 6	KAPILBASTU	GAURI	3891	Province 6	NAWALPARASI	KUDIYA
3829	Province 6	KAPILBASTU	GOTIHAWA	3892	Province 6	NAWALPARASI	KUSMA
3830	Province 6	KAPILBASTU	GUGAULI	3893	Province 6	NAWALPARASI	MANARI
3831	Province 6	KAPILBASTU	HARDAUNA	3894	Province 6	NAWALPARASI	NARSAHI
3832	Province 6	KAPILBASTU	HARIHARPUR	3895	Province 6	NAWALPARASI	PAKALIHAWA
3833	Province 6	KAPILBASTU	HARNAMPUR	3896	Province 6	NAWALPARASI	PALHI
3834	Province 6	KAPILBASTU	HATHAUSA	3897	Province 6	NAWALPARASI	PANCHANAGAR
3835	Province 6	KAPILBASTU	HATHIHAWA	3898	Province 6	NAWALPARASI	PRATAPPUR
3836	Province 6	KAPILBASTU	JAHAHA	3899	Province 6	NAWALPARASI	RAMGRAM MUNICIPALITY
3837	Province 6	KAPILBASTU	JAWABHARI	3900	Province 6	NAWALPARASI	RAMNAGAR
3838	Province 6	KAPILBASTU	JAYANAGAR	3901	Province 6	NAWALPARASI	RAMPURKHADAUNA
3839	Province 6	KAPILBASTU	KAJARHAWA	3902	Province 6	NAWALPARASI	RAMPURWA
3840	Province 6	KAPILBASTU	KAPILBASTU MUNICIPALITY	3903	Province 6	NAWALPARASI	SANAI
3841	Province 6	KAPILBASTU	KHURHURIYA	3904	Province 6	NAWALPARASI	SARAWAL

3905	Province 6	NAWALPARASI	SOMANI	3968	Province 6	RUPANDEHI	RUDHARAKSHA
3906	Province 6	NAWALPARASI	SUKRAULI	3969	Province 6	RUPANDEHI	RUDRAPUR
3907	Province 6	NAWALPARASI	SUNWAL	3970	Province 6	RUPANDEHI	SADI
3908	Province 6	NAWALPARASI	SWATHI	3971	Province 6	RUPANDEHI	SALJHUNDI
3909	Province 6	NAWALPARASI	THULO KHAIRATAWA	3972	Province 6	RUPANDEHI	SAURAHA PHARSATIKAR
3910	Province 6	NAWALPARASI	TILAKPUR	3973	Province 6	RUPANDEHI	SEMALAR
3911	Province 6	NAWALPARASI	TRIBENISUSTA	3974	Province 6	RUPANDEHI	SEMAR
3912	Province 6	RUPANDEHI	ADARSHA AMAWA	3975	Province 6	RUPANDEHI	SHANKARNAGAR
3913	Province 6	RUPANDEHI	AMA	3976	Province 6	RUPANDEHI	SIDDHARTHANAGAR MUN.
3914	Province 6	RUPANDEHI	ANANDABAN	3977	Province 6	RUPANDEHI	SIKTAHAN
3915	Province 6	RUPANDEHI	ASURENA	3978	Province 6	RUPANDEHI	SILAUTIYA
3916	Province 6	RUPANDEHI	BAGAHA	3979	Province 6	RUPANDEHI	SIPUWA
3917	Province 6	RUPANDEHI	BAGAULI	3980	Province 6	RUPANDEHI	SURYAPURA
3918	Province 6	RUPANDEHI	BAIRGHAT	3981	Province 6	RUPANDEHI	TENUHAWA
3919	Province 6	RUPANDEHI	BASANTAPUR	3982	Province 6	RUPANDEHI	THUMHAIPRAHAWA
3920	Province 6	RUPANDEHI	BETKUIYA	3983	Province 6	RUPANDEHI	TIKULIGADH
3921	Province 6	RUPANDEHI	BHAGAWANPUR				
3922	Province 6	RUPANDEHI	BISHNUPURA				
3923	Province 6	RUPANDEHI	BODABAR				
3924	Province 6	RUPANDEHI	BOGADI				
3925	Province 6	RUPANDEHI	BUTAWAL MUNICIPALITY				
3926	Province 6	RUPANDEHI	CHHIPAGADH				
3927	Province 6	RUPANDEHI	CHHOTKI RAMNAGAR				
3928	Province 6	RUPANDEHI	CHILHIYA				
3929	Province 6	RUPANDEHI	DAYANAGAR				
3930	Province 6	RUPANDEHI	DEWDAHA				
3931	Province 6	RUPANDEHI	DHAKADHAI				
3932	Province 6	RUPANDEHI	DHAMAULI				
3933	Province 6	RUPANDEHI	EKALA				
3934	Province 6	RUPANDEHI	GAJEDI				
3935	Province 6	RUPANDEHI	GANGOBALIYA				
3936	Province 6	RUPANDEHI	GONAH				
3937	Province 6	RUPANDEHI	HARNAIYA				
3938	Province 6	RUPANDEHI	HATIPHARSATIKAR				
3939	Province 6	RUPANDEHI	HATTI BANAGAI				
3940	Province 6	RUPANDEHI	JOGADA				
3941	Province 6	RUPANDEHI	KAMHARIYA				
3942	Province 6	RUPANDEHI	KARAHIYA				
3943	Province 6	RUPANDEHI	KARAUTA				
3944	Province 6	RUPANDEHI	KERWANI				
3945	Province 6	RUPANDEHI	KHADWA BANAGAI				
3946	Province 6	RUPANDEHI	KHUDABAGAR				
3947	Province 6	RUPANDEHI	LUMBINI				
3948	Province 6	RUPANDEHI	LUMBINI DEVELOPMENT AREA				
3949	Province 6	RUPANDEHI	MADHAWALIYA				
3950	Province 6	RUPANDEHI	MADHUBANI				
3951	Province 6	RUPANDEHI	MAINAHIYA				
3952	Province 6	RUPANDEHI	MAJHAGAWA				
3953	Province 6	RUPANDEHI	MAKRAHAR				
3954	Province 6	RUPANDEHI	MANMATERIA				
3955	Province 6	RUPANDEHI	MANPAKADI				
3956	Province 6	RUPANDEHI	MARYADPUR				
3957	Province 6	RUPANDEHI	MASINA				
3958	Province 6	RUPANDEHI	MOTIPUR				
3959	Province 6	RUPANDEHI	PADASARI				
3960	Province 6	RUPANDEHI	PAJARKATTI				
3961	Province 6	RUPANDEHI	PAKADI SAKRAUN				
3962	Province 6	RUPANDEHI	PARROHA				
3963	Province 6	RUPANDEHI	PATKHAULI				
3964	Province 6	RUPANDEHI	PHARENA				
3965	Province 6	RUPANDEHI	POKHARBHINDI				
3966	Province 6	RUPANDEHI	RAYAPUR				
3967	Province 6	RUPANDEHI	ROHINIHAWA				

अनुसुची-२ (हटाउने)

विभिन्न तहका सरकारका अधिकारको अनुसुचीहरू

अनुसुची-३

संघका अधिकारको सुची

क्र.सं	विषयहरू
१	रक्षा र सेना सम्बन्धी
२	केन्द्रीय प्रहरी बल
३	केन्द्रीय बैंक, मुद्रा तथा मौद्रिक नीति, वित्तीय नीति, विदेशी अनुदान, सहयोग र ऋण भूमि तथा भूमि सुधार नीति
४	केन्द्रीय दुरसञ्चार, रेडियो फिक्वेन्सीको बाँडफाँड र हुलाक
५	भन्सार, मूल्य अभिवृद्धि कर, संस्थागत आयकर, राहदानी, भिसा, हुलाक, पर्यटन दस्तुर
६	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
७	केन्द्रीय निजामती व्यवस्थापन
८	केन्द्रीय तथ्यांक
९	केन्द्रीय स्तरका ठुला जलविद्युत र अन्य आयोजनाहरू तथा परियोजनाहरू, उच्च बाँधहरू
१०	केन्द्रीय विश्वविद्यालय, केन्द्रीय पुस्तकालय, राष्ट्रिय शिक्षा नीति र परीक्षा प्रणाली
११	केन्द्रीय स्वास्थ्य नीति
१२	सङ्घीय व्यवस्थापिका र सङ्घीय कार्यपालिका सम्बन्धी मामिला
१३	अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार, विनिमय, बन्दरगाह, क्वारेन्टाइन
१४	अन्तर्राष्ट्रिय तथा अन्तरराज्य हवाई उड्डयन
१५	विदेशी तथा कूटनीतिक मामला र संयुक्त राष्ट्र सङ्घ सम्बन्धी, गैर आवासीय मामिला
१६	अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सुपर्दगी र अन्तर्राष्ट्रिय सीमा व्यवस्थापन
१७	राष्ट्रिय रेल तथा राष्ट्रिय लोकमार्गको व्यवस्थापन
१८	राष्ट्रिय रेल तथा राष्ट्रिय लोकमार्गको व्यवस्थापन

१९	सर्वोच्च अदालत, संवैधानिक अदालत, संवैधानिक अंग तथा केन्द्रीय आयोग र परिषदहरू
२०	नागरिकता, राहदानी, भिसा अध्यागमन सम्बन्धी कानून
२१	आणविक ऊर्जा र अन्तरिक्ष सम्बन्धी
२२	निर्वाचन आयोग, राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, लोक सेवा आयोग, राष्ट्रिय महिला आयोग, समानुपातिक समावेशी आयोग, राष्ट्रिय योजना आयोग, दलित आयोग, मधेशी आयोग, अति अल्पसंख्यक सीमान्तकृत तथा पिछडिएको क्षेत्र अनुदान आयोग र आदिवासी जनजाति आयोग लगायत केन्द्रीय महत्वका आयोगहरू
२३	युद्ध र प्रतिरक्षा
२४	हातहतियार, खरखजाना तथा उत्पादन सम्बन्धी
२५	नाप, तौल
२६	खानी उत्खनन र व्यवस्थापन
२७	बिमा नीति
२८	फौजदारी कानूनको निर्माण
२९	बौद्धिक सम्पत्ति (पेटेन्ट, डिजाइन, प्रतिलिपि अधिकार समेत)
३०	सङ्घ, प्रदेश, स्थानीय तह तथा स्वायत्त क्षेत्रको अधिकारको सुचीमा वा साझा सुचीमा उल्लेख नभएको कुनै विषयमा तथा यो संविधान तथा संविधान अन्तर्गतका कानूनमा नतोकिएको विषय
३१	राष्ट्रिय श्रम नीति, ट्रेड युनियन र श्रम सम्बन्ध
३२	अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता घोषणा अनुबन्धको अनुमोदन, सम्मिलित र स्वीकृतिका विषयहरू
३३	न्याय प्रशासन, कानून र उपभोक्ता कानून
३४	अन्तर राज्य सडक र सिंचाइको नीति, नियमन
३५	जैविक विविधताको संरक्षण
३६	प्राकृतिक महत्वपूर्ण सम्पदा
३७	महत्वपूर्ण सांस्कृतिक धरोहर र सम्पदा, विश्व सम्पदा

अनुसुची-४

प्रदेशको अधिकारको सुची

क्र.सं.	विषयहरू
१.	प्रादेशिक कानून
२.	प्रहरी, प्रशासन र शान्ति सुरक्षा
३.	बैंक तथा वित्तीय संस्था, केन्द्रको सहमतिमा वैदेशिक अनुदान र सहयोग
४	रेडियो एफ.एम, टेलिभिजन
५	व्यक्तिगत आयकर, सम्पत्ति कर, व्यावसायिक कर, घर जग्गा रजिस्ट्रेशन कर, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, पर्यटन सेवा कर, मालपोत, पारिश्रमिक र कृषि आयकर, सेवा शुल्क दस्तुर (सङ्घीय कानूनले परिभाषित गरेदेखि बाहेकका)
६	प्राकृतिक श्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
७	प्रादेशिक निजामती सेवाको व्यवस्थापन
८	प्रादेशिक तथ्यांक
९	प्रादेशिक स्तरका विधुक्त, सिंचाइ आयोजना एवं अन्य आयोजना तथा परियोजनाहरू
१०	उच्च शिक्षा, विश्वविद्यालय, केन्द्रीय पुस्तकालय, संग्राहलय
११	स्वास्थ्य सेवा
१२	प्रादेशिक व्यवस्थापिका, स्थानीय सरकार सम्बन्धी र विशेष संरचना सम्बन्धी
१३	अन्तर प्रादेशिक व्यापार
१४	प्रादेशिक हवाई सेवा
१५	प्रादेशिक रेल्वे र प्रादेशिक लोकमार्ग
१६	प्रादेशिक अनुसन्धान व्युरो
१७	प्रादेशिक अदालत, बाल अदालत, पारिवारिक अदालत प्रशासनिक न्यायाधिकरणहरू, प्रादेशिक कानूनसँग सम्बन्धित यस्तै प्रकारका न्यायिक, अर्धन्यायिक र प्रशासनिक न्यायाधिकरणहरू
१८	नागरिकता, राहदानी वितरण
१९	प्रादेशिक स्तरका आयोगहरू

२०	भूमि व्यवस्थापन, जग्गाको अभिलेख र मालपोत निर्धारण
२१	खानी अन्वेषण र व्यवस्थापन
२२	बिमा व्यवस्थापन र सञ्चालन (प्रादेशिक स्तरको बिमा नीति र बिमासँग सम्बन्धित निकायहरूको नियमन)
२३	भाषा, परम्परा, संस्कृति र लिपि संरक्षण र प्रयोग
२४	प्रदेश भित्रको वन जङ्गल जल उपयोग
२५	कृषि तथा पशु विकास कलकारखाना, ओद्योगीकरण, व्यापार व्यवसाय, यातयात, मदिराजन्य पदार्थ उत्पादन, निर्माण खरिद बिक्री
२६	पुस्तक तथा छापाखाना
२७	गुठी व्यवस्थापन

अनुसूची - ५

साभ्ना अधिकारको सुची

क्र.सं.	विषयहरू
१	फौजदारी र देवानी कार्यविधि र प्रमाण र शपथ (कानुनी मान्यता, सार्वजनिक कार्य र अभिलेख र न्यायिक प्रक्रिया)
२	आवश्यक वस्तुको आपूर्ति, वितरण मूल्य नियन्त्रण, गुणस्तर अनुगमन
३	राज्यको सुरक्षासँग सम्बन्धित विषयमा गुठीकार, जरकार, कारागार तथा हिरासत व्यवस्थापन शान्ति सुरक्षाको व्यवस्था तथा क्षतिपूर्ति
४	एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा र कैदीको स्थानान्तरण
५	पारिवारिक मामला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, अल्पसंख्यक, दुहुरा, धर्मपुत्र, उत्तराधिकार, संयुक्त परिवार र पारपाचुके) सम्बन्धी कानून
६	६) सम्पत्ति प्राप्ति, अधिग्रहण र अधिकारको सृजना
७	करार, साभ्नेदारी सम्बन्धी
८	टाट पल्टेको र दामासाही सम्बन्धी

९	औषधी र विषादी	
१०	आर्थिक र सामाजिक योजना, परिवार नियोजन र जनसंख्या नियन्त्रण	
११	सामाजिक सुरक्षा र रोजगारी, ट्रेड युनियन, जनसंख्या नियन्त्रण, औद्योगिक र मजदुरको हक अधिकार र विवाद सम्बन्धी कार्य उपभोक्ता हित सम्बन्धी विवाद	
१२	चिकित्सा, कानुनी र अन्य पेसाहरू को नियमन र अनुगमन	
१३	घटना, तथ्यांक, जन्म, मृत्यु दर्ता	
१४	जलमार्ग	
१५	अन्तर प्रदेश सञ्चार माध्यम सम्बन्धी	
१६	पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण सम्बन्धी	
१७	उद्योग तथा खनिज र भौतिक पूर्वाधार	
१८	क्यासिनो, चिट्ठा, सवारी साधन अनुमति	
१९	अग्नि तथा प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रण र राहत तथा पुनर्निर्माण	
२०	पर्यटन, खानेपानी तथा सरसफाइ	
२१	चलचित्र, सिनेमा हल सम्बन्धी	
२२	बिमा	
२३	गरिबी निवारण र औद्योगीकरण	
२४	वैज्ञानिक अनुसन्धान, विज्ञान प्रविधि र मानव संशोधन विकास	
२५	अन्तर प्रादेशिक रुपमा फैलिएको जङ्गल, जङ्गली जनावर, चराचुरुङ्गी, हिमाल, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा जल उपयोग, अन्तर प्रदेश सिंचाइ	
२६	राष्ट्रिय तथा अन्तर प्रादेशिक पर्यावरण व्यवस्थापन	
२७	भूमि नीति, भूमि व्यवस्थापन	

अनुसुची -६

स्थानीय तहको अधिकारको सुची

क्र.सं	विषयहरू
१	नगर प्रहरी, सामुदायिक प्रहरी
२	सहकारी संस्था
३	एफ. एम सञ्चालन र पत्रपत्रिका
४	सम्पत्ति कर, सवारी साधन कर, घर बहाल मनोरञ्जन कर, पर्यटन सेवा कर, मालपोत, पारिश्रमिक र कृषि आयकर, विज्ञापन कर
५	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
६	स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन
७	स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख संकलन
८	स्थानीय स्तरका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरू
९	प्राथमिक, माध्यमिक र उच्च शिक्षा संचालन
१०	आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाइ
११	स्थानीय बजार व्यवस्थापन
१२	स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक
१३	स्थानीय अदालत, मेलमिलाप र मध्यस्थता
१४	नागरिकता, राहदानी व्यवस्थापन
१५	घर जग्गा धनीपुर्जा वितरण
१६	कृषि तथा पशुपालन
१७	वृद्धावृद्धा, अपाङ्ग, महिला, एकल महिला र अशक्तहरूको व्यवस्थापन
१८	कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, संचालन र नियन्त्रण
१९	जन्म, मृत्यु लगायतका व्यक्तिगत घटना दर्ता
२०	भाषा, संस्कृति र लिपि

अनुसुची -७

विशेष संरचना अन्तर्गत स्थापना हुने स्वायत्त क्षेत्रको अधिकारको सुची

क्र.सं	विषयहरू
१	प्रहरी
२	सहकारी संस्था
३	एफ. एम. रेडियो व्यवस्थापन, सञ्चालन र टेलिभिजन
४	प्राथमिक, माध्यामिक शिक्षा, पुस्ताकालय र संग्रहालय
५	स्वास्थ्य सेवा
६	स्वायत्त निर्वाचित परिषद
७	सम्पत्ति कर, व्यावसायिक कर, घर जग्गा रजिस्ट्रेसन कर, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, पर्यटन सेवा कर, मालपोत, पारिश्रमिक र कृषि आयकर
८	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
९	सडक
१०	विद्युत आयोजना, सिंचाइ आयोजना र अन्य विकास आयोजनाहरू
११	नागरिकता/राहदानी व्यवस्थापन
१२	जग्गा अभिलेख/घर जग्गा धनीपुर्जा
१३	खानी अन्वेषण र व्यवस्थापन (नीति, नियम वा कार्यान्वयन)
१४	भाषा, परम्परा, संस्कृति र लिपि संरक्षण
१५	प्राकृतिक स्रोत साधन र तिनको उपयोग
१६	कृषि, पशु विकास, व्यापार व्यवसाय
१७	सेवा व्यवस्थापन
१८	तथ्यांक अभिलेख संकलन
१९	प्रादेशिक सरकारले तोके बमोजिम अन्य अधिकारहरू

सहयोगी सामग्री सुची (Bibliography)

- संविधान सभा, राज्य पुनर्संरचना र राज्यशक्तिको बाँडफाँड समिति, अवधारणा पत्र र प्रारम्भिक मस्यौदा सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६६
- संविधान सभा भित्रका सबै प्रतिवेदनहरू, २०६६
- नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३
- नेपालका २००४ देखि अन्तरिम संविधान २०६३ सम्मका सबै संविधान तथा वैधानिक कानूनहरू ।
- नेपाल अधिराज्यको मुलुकी ऐन १९९० देखिका सबै ।
- नेपालका राजनीतिक दलहरूका घोषणा, अवधारणा र प्रतिबद्धताहरू ।
- नेपाल सरकार र विभिन्न सरोकारवाला समूहहरूबीच भएका विभिन्न समयका सबै सम्झौताहरू ।
- Sorrel, George, *Reflections on Violence*.
- Sen, Amartya, *Identity and Violence*.
- भट्ट, गणेशदत्त, प्रारम्भिक मस्यौदा प्रतिवेदनका प्रमुख व्यवस्थाहरू ।
- शर्मा, पिताम्बर, २०६८, "संघीयताका सन्दर्भमा नछोडिएका पहलु," (नेपाल, ८ माघ)
- शर्मा, पिताम्बर, २००८, नेपाली ब्यनभासका रङहरू,
- Rimal, Gaurinath, 2011, *Infused Ethnicities, Nepal's Social Mosaic*.
- चापागाई, प्रज्वल, "काठमाडौँका रैथाने तिरहुतिया," हिमाल, माघ १-१५, २०६८
- Shneiderman, Sara, "Are the Central Himalaya in Zomia ? Some Scholarly Political Considerations across Time and Space," (a seminar paper)
- John, Ogbu, 1978. *Minority education and cast: The American system in cross-cultural prespective I*, New York.
- Willen, Van Schendel, *Zomian Community in South East Asian Massif*.
- Sharma, Prayag Raj, 2004, *The State and Society in Nepal*, Himal Books.
- Austin, Granuile, 2007, *The Indian Constiution Cornerstone of Nation*, Oxford
- Dhungel, Ramesh Kumar, 2010 "Understanding Nepali History in the Contest of Changeing Political Situation," *Contributions to Nepalese Studis*, 37:2.
- 2003, *The Kingdom of Lo (Mustang): A Historical Study*. Kathmandu, Tashi Gephel Foundation.

- 2006, "Long-ago Fight for Kirat Identity", *Himal Sauthasian*, vol, 19.
-, २०६८, "पन्ध्र सालको संविधान मस्यौदाका गोप्य पत्रहरुको खुलासा, " नेपाल मानव अधिकार संगठन पत्रिका, अंक १५ ।
- २०६७, "इतिहासमा नभेटिएका जातीय राज्य," नेपाल मानव अधिकार संगठन पत्रिका, अंक १४ ।
- तामाङ, कुमार योजन, २०६८, "सामार्थ्यको व्यवस्था, गोलमाल पहिचान," नेपाल १२:१९ ।
- आचार्य, भिमार्जुन, २०६८, "असम्भव, असन्तुलित प्रस्तावित खाकालाई पुनरावलोकन नगर्ने हो भने संघीयता लागू गर्न गाह्रो । " नेपाल १२:१७ ।
-, २०६८, "जातीय राज्य र जातीय स्वायत्ततावादको परिणाम," नेपाल १२: १८ ।
- आचार्य, नरहरि र अन्य काँग्रेस सभासदहरु, २०६५, संविधानको आधारपत्र, संघीय गणराज्य नेपालको संरचना ।
- कँडेल, पुष्पराज, २०६४, राज्यको पुनर्संरचना, अर्थराजनीतिक सन्दर्भ
- श्रेष्ठ, राजेन्द्र, २०६८, विश्वका संघीय राज्यहरु, संविधान सभा र नेपालको बाटो ।
- सुवेदी, डिल्लीराम, (सम्पा.) २०६८, संघीयता माथि विमर्श, विचार विशेष, वर्ष २, अंक ५,६ ।
- Kincaid, John, 1990, "From Cooperative to Coercive Federalism," *ANNALS, AAPSS*, 509.
- Gyawali, Chandra and Prakash A. Raj, 2010, *Federalism in the World*.
- Basu, Durga Dash, 1997, *Introduction to the Constitution of India*.
- Gellner, Ernest, 1983, *Nations and Nationalism*.
- Government of Nepal, 2010, *Statistical Pocket Book*.
- Watts, R.L., 1999, *Comparing Federal Systems*.
- Jain, M.P. 2003, *Constitutional Law of India*.
- Elazar, Danil, 1985, "Federalism and Constitutional Regimes," *Journal of Federalism*, 15.
- Mishra, Anuj, "Integrative Federalism : Role of Sub-national Constitution," (an article under publication)
- Upreti, Bishnu Raj and others, 2009, *Peace Process and Federalism in Nepal*.
- Adhikari, Bipin, 2010, *Nepal : Design Options for the New Constitution*.

Andreson, George, 2010, Fiscal Federalism.

Shrivastava, D.K, 2011, Key Elements of a New Fiscal Regime in Federal Nepal.

Austin, Granville, 2004, Working a Democratic Constitution, Oxford.

Sharma, Sudhindra and Bal Krishna Khadka, 2011, Nepal Contemporary Political Situation- VI, VII and VIII. Opinion Poll Report.

Alter, Peter, Nationalism, Arnold, 1994.

अधिकारी, डा. विपिन, नेपालको नमुना संविधान, २०६६ ।

मिश्र, चैतन्य, संघीयता सम्बन्धी लेख, नेपाल पुस १६-३१

भट्ट, डा. गोविन्दराज, २०६८, संक्षिप्त प्रतिवेदन, (नेपालका प्रमुख प्राकृतिक तथा अन्य महत्वपूर्ण राष्ट्रिय सम्पदाहरु, नदी जलाधारहरु र राज्यको पुनर्संरचना), पुस १ गते ।

६.२ सम्पर्क गरिएका र बोलाइएका विज्ञहरुको सूची

१. प्रदेश निर्माणको अवधारणा, प्रदेशको नामांकन, सीमांकनका निम्ति सम्पर्क गर्न सूचीकृत गरिएका सम्पर्क मात्र गरिएका तर आमन्त्रण गर्न समय अभावले नभ्याइएका विज्ञहरु:

१. श्री गणेश विक
२. श्री बुद्धिनारायण श्रेष्ठ
३. डा. पिताम्बर शर्मा
४. श्री कृष्ण खनाल,

२. केन्द्र, प्रदेश, स्थानीय सरकार र स्वायत्त क्षेत्रबीच अधिकारको विभाजन (१) केन्द्र र प्रदेश (२) प्रदेश र प्रदेश (३) प्रदेश र स्थानीय सरकार, स्वायत्त क्षेत्र र (४) केन्द्र र स्थानीय सरकार, स्वायत्त क्षेत्रबीचको सम्बन्धका विषयमा आमन्त्रण गरिएका विज्ञहरु:

१. डा. विपिन अधिकारी
२. श्री टिकाराम भट्टराई
३. श्री यमबहादुर किसान
४. श्री पूर्णमान शाक्य

३. वित्तीय संघीयता र अन्तरप्रदेश आर्थिक सम्बन्धका विषयमा आमन्त्रित विज्ञहरु:

१. डा. भोला चालिसे
२. डा. मानबहादुर विश्वकर्मा
३. डा. हरिकृष्ण उपाध्याय
४. डा. चैतन्य सुब्बा

४. प्रादेशिक तहमा अल्पसंख्यकको पहिचान र अधिकारका विषयमा बोलाइएका, सूचीकृत मात्र गरिएका र सम्पर्क गरिएका विज्ञहरु:

१. डा. गणेशमान गुरुङ्ग (सम्पर्क गरिएका)
२. डा. मुक्ता सिंह लामा (आमन्त्रित)
३. श्री दुर्गा सोव (सूचीकृत मात्र)

४. अन्य सूचीकृत गरिएका आमन्त्रण गर्न नभ्याइएका वा सम्पर्क मात्र गरिएका विज्ञहरु

१. डा. सुमित्रा मानन्धर (सम्पर्क मात्र)
२. श्री तुलसी उप्रेती (सम्पर्क मात्र)
३. श्री अनुज मिश्र (सम्पर्क मात्र)
४. श्री सिके लाल (सूचीकृत मात्र)
५. श्री चन्द्रशेखर भट्टा

६.३ प्राविधिकहरुको सूची

१. श्री नवराज सुवेदी
२. श्री शोभा श्रेष्ठ
३. श्री पवन घिमिरे
४. श्री सागर रत्न बज्राचार्य
५. श्री उत्तम श्रेष्ठ

६.४ कर्मचारीहरुको सूची

- १ श्री दिनेश अधिकारी (सचिव)
२. श्री भूमकप्रसाद शर्मा (सह-सचिव)
३. श्री सञ्जीव रेग्मी (उप-सचिव)
४. श्री दलबहादुर अधिकारी (उप-सचिव)
५. श्री रामशरण चिमोरिया
५. श्री बलसागर गिरी (उप-सचिव)
७. श्री ओमकुमारी पोखरेल (शा. अ.)
८. श्री निर्मला ढकाल (शा. अ.)
९. श्री दशरथ गौतम (शा.अ.)
१०. श्री रवीन्द्रराज जोशी (कम्प्युटर अपरेटर)
११. श्री निर्मला कार्की (ना.सु)
१२. श्री मोहनप्रसाद दाहाल (निजी सचिव सदस्य डा. रमेश ढुङ्गेल)

१३. श्री जीवन तिमल्सिना (चालक)
१४. श्री सोमबहादुर मोक्तान (चालक)
१५. श्री सुदीप तामाङ (चालक)
१६. श्री केशव (कार्यालय सहयोगी)
१७. श्री सरदार (कार्यालय सहयोगी)

मिति : २०६५।१०।१५

माननीय डा. मदनप्रसाद परियारज्यू,
अध्यक्ष, राज्य पुनर्संरचना सुभावा उच्च स्तरीय आयोग
प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान भवन
जावलाखेल, ललितपुर ।

विषय : ध्यानाकर्षण गराइएको ।

महोदय,

हामी सदस्यहरु यस आयोगका काम कारवाहीका सम्बन्धमा निम्न बमोजिमको ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौं ।

नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा १३८ को व्यवस्था अनुरूप नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०६५।०८।०६ को निर्णय अनुसार गठित राज्य पुनर्संरचना सुभावा उच्च स्तरीय आयोगले आयोगका अध्यक्ष (तात्कालिक संयोजक) को नियुक्ति नभएको अवस्थामा २०६५।०८।११ देखि आफ्नो काम विधिवत रुपमा शुरु गरेको हो । त्यस क्रममा आफ्नो कामका शुरुका दुई दिनभित्रै आयोगलाई तोकिएको २ महिना मात्रको अत्यन्त सीमित समयलाई गहनताका साथ हृदयङ्गम गरी माघ १० गतेसम्ममा सुभावा प्रतिवेदन तयार गरी नेपाल सरकारलाई बुझाउने उद्देश्य राखेर आयोगले अत्यन्त कडा र कठोर अनुशासनयुक्त कार्यतालिका र कार्यविधि तयार गऱ्यो । आयोगको अध्यक्षको व्यवस्था भइनसकेकाले आयोगका सदस्यहरु (तात्कालिक पदाधिकारी) को नामको नेपाली वर्णमाला अनुसारको वर्णानुक्रम बमोजिम पालोपालो गरी बैठक वा सभाको अध्यक्षता गर्ने व्यवस्था गरेर भए पनि आयोगको कार्यतालिकालाई ४ वटा विषयगत क्षेत्रमा कार्य विभाजन गरी ज्यादै अनुशासित ढङ्गले आफ्नो कार्यलाई अगाडि बढायो । आयोग गठन भएको दुई हप्तापछि (२१ मंसिर २०६५) नेपाल सरकारले आयोगको संयोजकको नियुक्ति गऱ्यो र संयोजकको व्यवस्थापछि आयोगले थप सहज रुपमा आफ्नो कार्यलाई अगाडि बढाउन थालेको व्यहोरा यहाँलाई विदितै छ ।

अर्कोतर्फ आयोगलाई सरकारका तर्फबाट हनुपर्ने सहजीकरणको उपयुक्त व्यवस्था र तदारुकतामा भने शुरुदेखि नै कमजोरी नै रह्यो । सरकारले आयोगलाई समयमै अत्यावश्यक स्रोत साधन समेत उपलब्ध नगराएका कारणले आयोगको काममा प्रत्यक्ष बाधा उत्पन्न भई आयोगले सुचारु रुपले कार्य गर्न सकेन । आयोगका पदाधिकारी र संयोजकलाई सदस्य तथा अध्यक्ष पदको निर्णय गर्नसमेत सदस्यको सवालमा १ महिना र अध्यक्षको सवालमा भण्डै ७ हप्ता लाग्यो । यसरी सरकारका तर्फबाट आयोगको कामको संवेदनशीलता र समयको सीमालाई ध्यान दिएर पुऱ्याउनुपर्ने सामग्री र सुविधा व्यवस्थापनमा शिथिलतातर्फ उन्मुख भई सरकार आफ्नो जिम्मेवारीबाट नराम्रोसँग चुक्यो । दृष्टान्तका लागि आयोगका निम्ति एउटा गाडीको व्यवस्था मिलाउन समेत सरकारलाई १ महिना १५ दिन जति लाग्यो । यसैबीचमा आयोगका सचिवले आयोगलाई खबरै नगरी लामो विदेश भ्रमण जानाले पनि आयोगको आन्तरिक व्यवस्थापनमा केही अफठ्यारो स्थिति पैदा भयो । यस्तो अवस्थामा पनि आयोगका सदस्यहरु अभावै अभावलाई भेल्दै आफ्नो व्यक्तिगत कम्प्युटर लगायत सामग्रीको उपयोग गर्दै आफ्नैतर्फबाट व्यक्तिगत सहयोगी (सचिव) समेत राखी काम अगाडि बढाउन पछि परेनन् । राष्ट्रिय महत्वका विषयप्रति गम्भीर भएर रातदिन, साँझ बिहान, सार्वजनिक बिदा, बन्द व्यावधान केही नभनी आयोगका सदस्यहरुबाट काम भयो र २ महिनाको अत्यन्त सीमित समयलाई सजकतापूर्वक यथेष्ट सदुपयोग गर्दै संविधानसभाको राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिको प्रतिवेदनलाई प्रारम्भिक आधारभूत सामग्री मानेर काम गऱ्यो । दुई महिनाभित्रै सुभावा प्रतिवेदन बुझाउनुपर्ने बाध्यता ज्यादै असहज र कठोर हुँदाहुँदै पनि सीमित समयभित्र, सीमित सामग्रीका पहुँचभित्र काम गर्नुपर्ने बाध्यता भए तापनि सुभावा प्रतिवेदन तयार गर्न आयोग तत्पर रह्यो । अभाव, बन्द तथा अन्य विविध व्यावधानका कारण यसरी एकसरो

सामग्रीका मात्र आधारमा पूरा हुन लागेको थप समयको आवश्यकता पर्‍यो तर थप अवधिका निम्ति माग गर्दा केही खुकुलो पारेर माग गर्नुपर्नेमा बाध्यात्मक स्थिति भएर छलफल हुँदा विभिन्न सदस्यहरु र अध्यक्षबाट समेत एकोहोरो रुपमा एक हप्ता मात्र थप अवधिका निम्ति सरकारसँग अनुरोध गर्ने निर्णय भयो । यसरी विषय वस्तुको जटिलता र संवेदनशीलतालाई ध्यानै नदिई समयको अपर्याप्तताको मात्र एकोहोरो दबाबले विज्ञहरुले क्षमताको उपयोग गर्न नपाउने स्थिति रह्यो । तर हाल अन्तिम अवस्थामा आएर आयोगको काम सुचारु हुन विभिन्न बाधा व्यावधान देखिएकाले निम्न लिखित बुँदा अन्तर्गत रही अध्यक्षज्यूको र आयोगका बहुमत सदस्यको कार्यपद्धति र आयोगको स्थिति बारे हामी असन्तुष्ट रहेको कुरा व्यक्त गर्न चाहान्छौं ।

१. नेपाल सरकारले आयोगलाई दिएको कार्यदेशमा आयोगले आफ्नो कार्यविधि आफैँ बनाउने भनी उल्लेख गरिएकोमा आयोगको निर्णय सर्वसम्मत हुनुपर्ने स्वतः निहीत रहेकोमा शुरुका बैठकहरुमा नै कार्यविधिसम्मलाई पारित गर्न नदिने र स्वयं कार्यविधि पनि बहुमतका आधारमा पारित गरिएकोले प्रारम्भदेखि नै आयोगलाई विभाजित गरी आफ्नो निश्चित राय पारित गर्न बहुमत सदस्यहरु क्रियाशील रहेको अनुभूत गरेका थियौं । विभिन्न विज्ञ सदस्यहरु संलग्न आयोगमा सहमती वा विज्ञताका आधारमा बहुमतको धारणा भन्दै ठाडो राजनीतिक अभ्यासलाई अध्यक्षको सक्रियतामा महत्व दिइनु र त्यसै आधारमा सुझाव प्रतिवेदन तयार गर्ने काम उचित नभएको हामीले महशुस गरेका छौं । यसमा सदस्यहरुको नाम नै राखेर सबै विचार सहित सुझाव जानुपर्छ भन्ने हाम्रो स्पष्ट धारणा रहेका छ ।

२. राज्यको पुनर्संरचना जस्तो संवेदनशील विषयमा एकोहोरो ढङ्गले सरकार र सरकारसँग सम्बन्धित पार्टीको मात्र सल्लाह र सम्पर्कमा रही समयसीमाको मात्र एकोहोरो पावन्दी राखेर सदस्यलाई बाध्य बनाई आवश्यक अध्ययन र सम्पर्कको व्यापकता नअपनाई सुझाव प्रतिवेदन बुझाउने कठोर धारणामा हामी सहमत छैनौं । यो विषय देशको एउटा जनप्रतिनिधिहरुको संविधान सभामा पुगनुपर्ने साझा विषय भएको कुरालाई बिसिँएर नितान्त प्राविधिक मात्र जस्तो गरी एकतर्फी ढङ्गले अगाडि बढ्ने पद्धति हामीलाई स्वीकार्य हुन नसकेको कुरा अवगत गराउन चाहान्छौं । संवेदनशीलता, विषयगत व्यापकता र स्रोत सामग्रीको उपयोगका आधारमा हेर्दा सरकारले दिएको समयसीमा नै पनि अत्यन्त अव्यावहारिक र सरोकारवाला र जनतासँगको प्रत्यक्ष सम्पर्क र सुझावबाट वञ्चित गर्ने प्रकृतिको रहेको कुरा स्मरण गराउन चाहान्छौं ।

३. संविधान सभाको राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिको प्रतिवेदनमा स्पष्ट रुपमा निर्दिष्ट गरिएको नितान्त आवश्यक स्थलगत भ्रमण र जनतासँगको सम्पर्कका विषयमा पूर्ण उपेक्षा गरी बन्ने आयोगको प्रतिवेदन वस्तुनिष्ठ भन्दा पनि आत्मनिष्ठ बनाउने प्रयत्न देखियो जुन कुरासँग हाम्रो सहमती रहनसक्ने अवस्था रहेन ।

४. माथि उल्लिखित बुँदा ३ बमोजिमको आवश्यक कामका सन्दर्भमा आयोगमा जनस्तरका संघसंस्था तथा सरोकारवाला व्यक्ति र समुदायले बुझाएका खातका खात सुझाव, ज्ञापन पत्र, स्रोत सामग्री, लेख रचना, पुस्तक तथ्याङ्क आदिको सूचीकरणसम्म पनि हुन सकेको छैन । अर्कोतर्फ त्यस्ता सुझाव र सामग्रीलाई अध्ययन नै नगरी बेवास्ता गरेर आयोगको सुझाव प्रतिवेदन बुझाइए धमाधम विरोध गर्दै जनआवाज र धम्कीहरु समेत आइरहेको अवस्था छ । आयोगको प्रतिवेदनले जनस्तरमा चर्को विरोधको सामना गर्नुपर्ने निश्चितै छ । त्यसैले ती सामग्रीको उपयोग गरी निकालिएको निष्कर्ष मात्र वस्तुनिष्ठ र संविधान सभाको राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड सम्बन्धी समितिको अपेक्षा अनुरूप हुनसक्छ भन्ने हाम्रो निश्चित धारणा रहेकोमा सो तर्फ पटक पटकको आग्रहका बाबजुद ध्यानै दिइएन ।

५. आयोगलाई दिइएको कार्यदेश बमोजिम संविधान सभाको राज्य पुनर्संरचना र राज्य शक्तिको बाँडफाँड समितिमा सर्वसम्मत भएका विषयमा छलफल गर्नु आवश्यक नभएकोमा त्यो सिमानालाई उल्लंघन गरी आयोगका कतिपय सदस्यहरुले समितिको सर्वसम्मत विषयमा पनि छुट्टै मत ल्याएकामा अध्यक्षले त्यसलाई छलफलमा नै प्रवेश गराउनुपर्नेमा सो गर्न नसकेकाले अध्यक्षज्यूले

शुरुदेखि नै अदूरदर्शिता देखाउनुभएको हामीले महसुस गरेका छौं । त्यस्ता केही महत्वपूर्ण विषयहरु निम्न बमोजिम छन्:

(क). समितिले संघीय नेपालको ३ तहको मूल संरचना रहने सर्वसम्मत शिफारिस गरेकामा बहुमतको आधारमा २ तहको निर्णय कायम गरिनु,

(ख) प्रस्तावना सर्वसम्मत भएकोमा त्यसलाई समेत आफू अनुकुल बनाउने प्रयास गरिनु, आदि ।

६. ध्यानपूर्वक सोच पुर्‍याएर बनाइएको २४ जना विज्ञहरुको सूची (रोष्टर) मा सूचीकृत गरिएका विषयगत विज्ञलाई आयोगमा बोलाएर विषयगत ज्ञानमा आधारित धारणा व्यक्त गराउने कामलाई बीचमै रोकेर वास्तविक विषयगत जानकारीको स्रोतलाई टुटाएको कुरा हामीलाई स्वीकार्य छैन । यस सन्दर्भमा प्रदेश निर्माण र सिमांकन जस्तो संवेदनशील र अत्यधिक महत्वपूर्ण विषयका छानिएका विज्ञलाई समेत बोलाउन अवसर दिइएन । त्यसैगरी GIS का प्राविधिकहरुलाई पनि विषयगत प्रस्तुत गर्न नदिइएको तथ्य पनि संस्मरण गराउन चाहन्छौं । यस कार्यले आयोगको कामको गहनतामा नराम्रो किसिमले असर पारेको छ । यसरी विज्ञतामा आधारित भन्दा पनि आफ्नो पूर्वाग्रही मतका आधारमा सुझाव प्रतिवेदन तयार गर्ने आशय देखिएको छ, जसमा हाम्रो असहमती छ ।

७. आयोगका अध्यक्षलाई आयोगका केही सदस्यहरुले बैठक बसिरहेकै बखत अत्यन्त अमर्यादित र आपत्तिजनक शब्दहरु प्रयोग गरी व्यक्तिगत चरित्र हत्या गर्ने समेत प्रयत्न गरेकोमा आयोग अध्यक्षले त्यस्ता सदस्यहरुलाई अनुशासनमा ल्याई बैठक सुचारु गर्न कुनै पहल नगर्नु भएको र त्यस्ता सदस्यहरुको त्रास र प्रभावमा परी हाम्रो मतहरुलाई उपेक्षा गरी स्वस्थ छलफल र विचार विमर्शलाई पूर्ण उपेक्षा गर्नुभएकाले अधिकांश विषयमा लोकतान्त्रिक विधि र प्रक्रिया अनुरूप बहस र छलफल समेत नभई प्रतिवेदन लेखन कार्य अघि बढाइएकाले यस सम्बन्धमा हामीलाई दुःख लागेको र जनअपेक्षा अनुरूप आफ्नो विज्ञता प्रकट गर्ने अवसर समेत नदिइएकाले आयोगको बैठक र निर्णय प्रक्रियामा हाम्रो प्रारम्भदेखि नै असहमती रहेको व्यहोरा स्मरण गराउन चाहन्छौं । यस प्रसंगमा अध्यक्षज्यूले कतिपय विषयमा कानुनी सल्लाह अपेक्षा गर्नुभएकोमा त्यस्तो सल्लाह लिने अध्यक्षको रायलाई समेत पूरा गर्न निषेध गरिएको कुरा समेत स्मरण गराउन चाहन्छौं ।

८. गत विहीबार (१२ माघ २०६८) का दिन आयोगको बैठकको शुरुमै अध्यक्षज्यूले जस्तोसुकै अवस्था भए पनि सुझाव प्रतिवेदन सरकारलाई तुरुन्त बुझाउने घोषणा जोडतोडका साथ गरेको र मतको निरुपणको प्रक्रियामा स्वीकार्य हुनै नसक्ने अलोकतान्त्रिक र हचुवा पद्धति अगाडि बढाएको अवस्थामा हामीले साँझ ६:१५ बजे उक्त पद्धतिलाई अस्वीकार गर्दै आयोग बैठक बन्द गर्न आग्रहसहित बाहिरिएको अवस्थामा हाम्रो अनुपस्थितिमा नै राति अबेरसम्म होटलमा बसेर पहिलेका विवादित निर्णयहरुमा पुनरावलोकनसहित अनेकन निर्णय समेत गरेको कार्यमा हाम्रो घोर आपत्ति छ । तिनमा हाम्रो सहमती नरहने व्यहोरा यसै पत्रद्वारा अवगत गराउँदछौं । उक्त दिन हामी बिहान ९:३० बजेदेखि साँझ ६:१५ बजेसम्म बैठक कक्षमा उपस्थित रही बैठकमा सहभागी भएका थियौं । तर एकोहोरो आग्रहमा जकडिएका केही सदस्यहरुले प्रदेश निर्माण र त्यसको सीमाङ्कनको बहानामा दिनभर विताएकोले कुनै पनि निर्णय हुननसकेको कुरा हामी संस्मरण गराउन चाहन्छौं । अर्कोतर्फ आयोगलाई नेपाल सरकारले दिएको समयसीमा सकिएको अवस्थामा हाम्रो अनुपस्थिति समेतमा भएका उक्त दिन र तत्पश्चातका कुनैपनि निर्णयहरु आयोगका निर्णय हुन नसक्ने भएकाले त्यसमा हाम्रो सहमति नभएको हुनाले ती विवादहरु पुनः छलफलका लागि खुल्ला गरिनुपर्छ भन्ने हाम्रो माग रहेको छ ।

आयोगको बैठकको क्रममा पक्षपाति ढङ्गले १/२ व्यक्तिका निम्ति दिनभर र घण्टौं घण्टासम्म पनि लगाउने तर हाम्रो सन्दर्भमा राति ६:१५ बजेको बैठक बन्द गर्ने आग्रहसाथ बाहिरिँदा पनि राति राति बसेर बैठक र निर्णयलाई अगाडि बढाइएको कुरामा हाम्रो घोर आपत्ति छ । हाम्रो त्यसम सहमती नरहेको कुरा अवगत गराउन चाहन्छौं ।

९. बहुमतको निर्णयमा असहमत हुने निर्णय पनि सोही निर्णयको अभिन्न अंग मानिने लोकतान्त्रिक विधि, प्रक्रिया र संसारकै मान्य अभ्यासका विपरीत असहमतीका बुँदा मात्र छुट्टै पुस्तिका बनाउन हामीलाई जबर्जस्ती निर्देशित गरिएकाले बहुमत सदस्य र अध्यक्षको मत लोकतान्त्रिक विधि प्रक्रिया भन्दा पनि स्वेच्छाचारी र निरंकुश शैलीको भएको हाम्रो धारणा रहेको छ । र त्यस प्रक्रियाले बनेको प्रतिवेदन हाम्रा लागि अस्वीकार्य हुने समेत जानकारी गराउँदछौं ।

आयोगका विज्ञ सदस्यले जनचाहनाका रूपमा बुझाइएका सुझाव र स्रोतको राम्रो अध्ययन पूरा गर्ने र कमसे कम देशका केही क्षेत्रका महत्वपूर्ण ठाउँमा पुगी सरोकार वाला पक्षका जनताका धारणा समेत बुझी जानकारी संकलन गर्ने र सीमांकनतर्फ पनि प्राविधिकका साथ ध्यानपूर्वक कमसेकम विशेष र अत्यन्त आवश्यक स्थानमा जान तथा सुझाव प्रतिवेदनको परिमार्जन, सम्पादन समेतका निम्ति राम्रोसँग पुग्ने गरी समय थपको व्यवस्था मिलाउन सरकारसँग कारवाही अगाडि बढाउने व्यवस्थाका निम्ति अनुरोध गर्दछौं ।

यसो हुन नसके आयोगको प्रतिवेदन अत्यन्त विवादित हुने र आम रूपमा प्रत्युत्पादक समेत हुनसक्ने सम्भावना हुन्छ र आयोगका सदस्यहरुलाई भविष्यमा व्यक्तिगत सुरक्षामा समेत खतरा उत्पन्न हुनसक्ने स्थिति स्पष्ट देखिएको छ । त्यसैले यस सन्दर्भमा प्रमुख दलहरुको दृष्टिकोणको आवश्यकता हुने कुरामा पनि अध्यक्षज्यूको ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौं ।

गत शुक्रबार (१३/१०/२०६८) हामी तीनैजना आयोगका कार्यालय जावलाखेल पुग्यौं । तर त्यहाँ अध्यक्ष सहित कोही पनि उपस्थित नदेखिएकाले केही समय आयोगमै र पछि फर्किँएर घरमै काम गरिएको थियो । १२ गतेका साँझ बज्र होटलमा भएको बैठकबाट विदा भएपछि अध्यक्षज्यूबाट कहाँ बैठक बस्ने र के के र कसरी काम अगाडि बढाउने भन्ने विषयमा १४ गते बिहान ११ बजेतिर मात्र जानकारी गराएको समेतमा हाम्रो असन्तुष्टि रहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छौं ।

हामीले उपरोक्त बुँदाहरुमा राखेका सुझाव तथा असहमतीका बुँदाहरुका आधारमा अब आयोगमा स्वस्थ र लोकतान्त्रिक विधि प्रक्रियाको अभ्यास भई वैदिक बहसका आधारमा आयोग निष्कर्षमा पुग्न सक्छ भन्ने वातावरण सुनिश्चित नभए बैठकमा सामेल भई आयोगको काम कारवाहीमा सहयोगी हुन असजिलो हुने व्यहोरा यसै ध्यानाकर्षण मार्फत जानकारी गराउँदछौं । तसर्थ आगामी बैठकमा यो पत्रलाई कार्यसूचीमा राखेर यस बारेमा निर्णय भएपछि मात्र हामी आयोगको बैठकमा उपस्थित भै आफ्नो धारणा राख्नसक्ने व्यहोरा अवगत गराउँदै त्यस्तो हुन नसकेमा आफ्नो अलग्गै सुझाव प्रतिवेदन नेपाल सरकार र नेपाली जनता समक्ष राखिने व्यहोरा समेत यसै पत्र मार्फत अवगत गराउन चाहन्छौं ।

भवदीय

डा. रमेश ढुङ्गेल

सदस्य, राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्च स्तरीय आयोग

डा. सर्वराज खड्का

सदस्य, राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्च स्तरीय आयोग

श्री सावित्री गुरुङ

सदस्य, राज्य पुनर्संरचना सुझाव उच्च स्तरीय आयोग

बोधार्थ :

१. सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू,

प्रधामन्त्रीको कार्यालय, सिंहदरबार, काठमाडौं ।

२. माननीय मन्त्रीज्यू
संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं ।
३. श्री अध्यक्षज्यू एनेकपा (माओवादी)
पेरिसडाँडा, कोटेश्वर ।
४. श्री सभापतिज्यू. ने. का.
सानेपा, ललितपुर ।
५. श्री अध्यक्षज्यू
नेकपा (एमाले),
बल्खु, काठमाडौं ।
६. श्री अध्यक्षज्यू
संयुक्त मधेसी मोर्चा
काठमाडौं ।

11573